ԺԴ. Տարի Թիւ 3 (159), ՅՈԵՆՈԵԱՐ 2019 Մշակութային, Ընկերային, Այլազան Պարբերաթերթ

Volume 14, No. 3 (159), JANUARY 2019 **Toronto Armenian Community Newspaper**

TO ADVERTISE IN CANADA's ONLY ARMENIAN MONTHLY NEWSPAPER CALL 416-878-0746

2018. Դէպքեր, Ձեռքբերումներ

-Ապրիլ Մայիսին Յայաստանի մէջ տեղի ունեցաւ «Թաւշեայ յեղափոխութիւն», երբ ժողովրդային ցոյցերու աննախընթաց ալիք մը` ղեկավարութեամբ Նիկոլ Փաշինեանի, կազմալուծեց իշխող վարչակարգը։

-Նշուեցաւ Յայաստանի Առաջին Յանրապետութեան 100ամեակր։

-Դեկտեմբերին Յայաստանի մէջ տեղի ունեցաւ ազատ եւ անկաշառ րնտրութիւններ, որ Նիկոլ Փաշինեանի «Իմ Քայլը» Դաշինքը հասցուց իշխանութեան` ժողովրդային 70.42 առ հարիւր քուէով։

-Ջինուած ուժերը կորսնցուցին 39 զինուոր, որոնցմէ 7ն զոհուած է հակառակորդի կրակոցէն, իսկ 32ը՝ զանազան պատճառներով` դժբախտ պատահարներ, անձնասպանութիւն, ծառայակիցի կրակոց, ձիւնասահանք եւ ինքնաշարժի արկածներ։

- 21 Յազար Յոգի Վերադարձած է Յալաստան։
- Յայաստանի պետական պարտքը կազմած է շուրջ 7.3 միլիառ տոլար։
- -Յայաստանի պաշտպանութեան պիտձէն կազմած է 468 միլիոն տոլար։
- Յայաստան այցելած զբօսաշրջիկներու թիւը կազմած է 1 մլն. 275 հա-
- Զբօսաշրջիկներուն թիւր այս տարի աճած է 8,8 տոկոսով։
- Արցախի տնտեսական աշխուժութեան ցուցանիշը մօտ 12 %-ով աճած
- -Ծանրորդ Սիմոն Մարտիրոսեանն քաշային կարգի ամենաուժեղ մարդն էր աշխարհի մէջ։
- Յոկտեմբերին, Յայստան հիւրնկալեց Ֆրանսախօս երկիրներու գագաթաժողովը։
- րեց Յալաստանը։
- -2018ի ընթացքին ձերբակալուած են 29 օտարականներ, որոնք փորձած են ապօրէն կերպով անցնիլ Յալաստանի՝ Թուրքիոլ եւ Իրանի սահմաններէն։
- Յալաստան Ընդգրկուեցաւ Forbesի Զբօսաշրջութեան Ամէնէն Աժան Երկիրներու Ցանկին Վրալ։
- -Ֆրանսահայ աշխարհահռչակ երգիչ Շարլ Ազնաւուր մահացաւ 94 տարեկան հասակին` սուգի մատնելով համայն հայութիւնն ու Ֆրանսան։

«Թորոնթոհայ» Կը Շնորհաւորէ Ձեր Սոր Տարին Եւ Սուրբ Ծնունդր

Երեւանի Յանրապերութեան Յրապարակի տօնածառի լուսաւորման պահը` Դեկտեմբեր 21, 2018.

Արմեն Սարգսեան. «Կը Մաղթեմ, Որ 2019 Կրկիև Յայկական Տարի Ըլլայ»

նակատար Նիկոլ Փաշինեանի, Ազգային ժողովի նախագահ Արա Բաբլոլեա-Ծննդեան տօներուն առիթով պետական կառավարման համակարգի ներկայացուցիչներուն համար կազմակերպուած ընդունելութեան։

Նախագահ Սարգսեանը շնորհաւորելով ներկաները ընդգծած է, որ 2018 յատուկ տարի էր մեր երկրին ու ժողո--The Economist հեղինակաւոր շա- վուրդին համար. «Անիկա պատմական՝ նական հարցը, որ կը ծագի 2019ի սեբաթաթերթը «Տարուան Երկիրը» ընտ- տարի է տարբեր իմաստներով։ Եթէ մին՝ հետեւեալն է. արդեօք կրնա՞նքմտածենք, թէ հայը ինչպէս կը բնութագրեն ե՛ւ Յայաստանի մէջ, ե՛ւ դուրսը, կ-'արձանագրենք, որ կը նշեն աշխատասէր, ազնիւ մարդու կերպարր։ Ազգ, որ առաջին քրիստոնեան եղած է, որ կրած է 20րդ դարու առաջին մեծ ողբերգութիւնը` Մեծ եղեռնը։ Բայց նաեւ պիտի լիշենք, որ 2018ին մեր ժողովուրդը կատարեց հսկայական փոփոխութիւններ, որոնք կարելի է գնահատել ե՛ւ իբրեւ թաւշեայ յեղափոխութիւն, ե՛ւ իբրեւ յեղափոխութիւն հայկական ձեւով»։

> հի սպասելիքները աւելի շատ են. «Մեզմէ պիտի սպասեն նոր յեղափոխու-

Յայաստանի նախագահ Արմէն թիւններ՝ տնտեսական, մշակութային, է այն ընկալման վրայ, որ չի կրնար ժո-Սարգսեան, Ամենայն Յայոց Գարեգին թերեւս նոր, փոքր հրաշքներ։ Վստահա-Բ. կաթողիկոսի, վարչապետի պաշտօ- բար, նմանատիպ հրաշքներ պիտի սպասէ նաեւ ամբողջ ժողովուրդը»:

Անգամ մր եւս բոլորը շնորհաւորենի հետ մասնակցած է Ամանորի եւ Ս. լով 2018ն պատմական տարի դարձնեյու համար` նախագահը նշած է. «Կ՛ուզեմ մաղթել, որ 2019ն ե՛ւ Յայաստանի համար, ե՛ւ միջազգային առումով կրկին ըլլայ հայկական տարի»։

Նոյն ընդունելութեան իր խօսքին մէջ Յալաստանի վարչապետի պաշտօնակատար Նիկոլ Փաշինեան ըսած է. «Зիմհարցը, վստահ, ունի մէկ պատասխան, անիկա դրական է, բայց այդ պատասխանին զուգահեռ գոյութիւն ունին պայմաններ։ Այո՛, կրնանք, եթէ մենք կարենանք հաւատալ մեր ուժին, իսկ որպէսզի կարենանք հաւատալ մեր ուժին` անհրաժեշտ է, որ կարենանք հաւատալ մեր առաքելութեան։ Մեր կառավարութիւնը առաքելութեան կառավարութիւն է, որ պիտի կատարէ իր առաքելութիւնը, nրովհետեւ անիկա ձեւակերպուած է մեր Ան նշած է, որ, միաժամանակ, մեզ- ժողովուրդի անցեալի եւ ապագայի մէ` իբրեւ երկիր ու ժողովուրդ, աշխար- նկատմամբ ունեցած հաւատքի եւ վստահութեան վրալ։

«Այդ առաքելութիւնը ձեւակերպուած

ղովուրդը, որ անցած է հազարամեալ ադէտներով, պարտուիլ, որովհետեւ եթէ անիկա րլյար պարտուող ժողովուրդ, ապա այդ պարտութիւնը վաղուց հասած պիտի ըլլար։ Յետեւաբար, հայ ժողովուրդը լաղթող է եւ հայ ժողովուրդը 2018ին ապացուցեց ատիկա։

Մենք պէտք է հասկնանք, որ բոլոր այն խնդիրները, առաջադրանքները, nրոնք կը ձեւակերպենք՝ մեզի կ՛առաջադրէ մեր ժողովուրդը։ Անոնք բոլորը լուծելի են, եւ մենք պարտաւոր ենք լուծել այդ խնդիրները այն հէնքի վրայ, որ ընել այն, որուն մասին կը խօսինք։ Այս բոլորս պէտք է արձանագրենք եւ հասկնանք` այդ խնդիրներու լուծումը կը գտնուի այստեղ եւ այստեղ (խմբ. ուղեդին եւ սոտին մէջ)։ Եթէ մենք կարենանք հետեւիլ այս բանաձեւին` միանշանակ մեր առջեւ դրուած բոլոր խնդիրները պիտի լուծենք»:

«Կր շնորհաւորեմ բոլորիս 2018ի եւ 2019ի առիթով։ Յամոզուած եմ, որ ինչպէս 2018ն, այնպէս ալ 2019ն պիտի ըլլալ լաղթանակներու տարի, բայց անոնք պէտք է րլյան շատ աւելի մեծ, շատ աւելի ընդգրկուն եւ շատ աւելի ռազմավարական լաղթանակներ», ըսած է վարչապետի պաշտօնակատարը։

Թորոնթոյի Յայկական եկեղեցիներու եւ Կազմակերպութիւններու Շնորհաւորական մաղթանքներ Նոր Տարուայ եւ Ս. Ծննդեան տօներու առիթով

Holiday Greetings From Organizations and Churches of The Toronto Armenian Community

Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ։ Ձեզի Մեզի Մեծ Աւետիս Ս. Աստուածածին Յայց. Առաք. Եկեղեցի

Ս. Երրորդութիւն Յայց. Առաք. Եկեղեցին կը շնորհաւորէ ձեր բոլորին Նոր Տարին եւ Ս. Ծնունդը։

Merry Christmas and a Happy New Year.

St. Gregory The Illuminator Armenian Catholic Church

Wishing our global Armenian community a Merry Christmas and a prosperous 2019.

May the New Year bring Peace, Health and Happiness to All.

We wish you and your family a
Merry Christmas and a New Year filled with abundant happiness,
great health, good luck and much love.
Armenian Family Support Services

Շնորհաւոր Նոր տարի եւ Սուրբ Ծնունդ ՅՕՄի Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաճիւղ

Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութիւնը Կը Շնորհաւորե Թորոնթոհայ Թերթի Ընթերցողներուն Նոր Տարին եւ Սուրբ Ծնունդը, Մաղթելով 2019 Տարեշրջանը Ըլլայ Օրհնաբեր՝ Մեր Յայրենիքին եւ Սփիւռքի Յամայն Յայութեան համար։

3.Մ.Ը.Մ.ի Գանատայի Շրջանային Վարչութիւնը կը Շնորհաւորե ձեր ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ եւ ՍՈԻՐԲ ԾՆՈԻՆԴԸ Քրիստոս Ծնաւ եւ Յայտնեցաւ, Ձեզ եւ Մեզ Մեծ Աւետիս

Յամազգայինի «Գլաձոր» մասնաճիւղը կը Շնորհաւորէ ձեր ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ եւ ՍՈ**Ր**Բ ԾՆՈ**Ի**ՆԴԸ

Թորոնթոյի Յայ Ա**կումբի Վարչութիւնը** Շնորհաւորում է Ձեր Նոր տարին եւ Սուրբ Ծնունդը

From all of us at St. Gregory Armenian Catholic Saturday School, wishing the Armenian Community heartfelt wishes for a happy, healthy and a prosperous year, and Blessed Christmas.

«ԱՐՄԱՏ ԵԻ ՍԱՂԱՐԹ» **Յամազգայինի 90ամեակին Նուիրուած Յոգեթով Տօնախմբութիւնը**

Մարաթուկ

Յայկական սփիւռքի տարածքին հայու ինքնութիւնը վառ պահող Յամազգային Յայ Կրթական եւ Մշակութային միութեան ինիսունամեալ փառահեղ անցեալ, մեր մշակոյթի զանազան խաները դրսեւորող բեղմնաւոր ներկայ ու շէնշող, յուսալից ապագայ` երկու ժամուան մէջ։ Անցեալէն դէպի ապագայ ձգտող բծախնդրօրէն համադրուած ու շաղկապուած ծրագիր, ուր տե՛ղ գտած են մի՛ութեանս հիմնադիրներէն մինչ այսօրուան ամենափոքրիկ Յամազգայնականը։ Յամազգայինը` կազմակերպուած եւ ներկայացուած առաւելաբար երիտասարդ Յամազգայնականներու կողմէ. ա'յս հեռանկարով է որ ձամբայ ելաւ «Ա՛րմատ եւ Սա՛ղարթ»ը։ Իսկ՝ այն, ինչ որ հետը տարաւ հանդիսատեսը` ան-

հուն գոհունակութիւն։ Կիրակի, 9 Դեկտեմբեր 2018, երեկոյեան ժամը 6-ն է։ Թորոնթոյի Յայ Երիտասարդական Կեդրոնի մուտքին մեզ կը դիմաւորէ Յամազգայինի հրատա-րակութիւններէն բաղկացած ու գեղեցկօրէն համադրուած գիրքերու բլուր մը. շուրջը կը դառնանք, կը նշմարենք դա-սագիրքեր, Յամազգայինի գրական հանդէս` «Բագին»էն բազմաթիւ օրինակներ, վէպեր ու բանաստեղծական հատորներ, Յամազգայինի հազարա-ւոր հրատարակութիւններէն նմոյշներ, որոնց միջեւ կոկիկ տեղաւորուած է համազգայինի հայերէնախօս պուպրիկը` Լալան, իսկ որոնց վերը՝ գագաթը բազմած է ժամանակին գործածուող հին տառագիր մեքենայ մը, կարծես հասկցնելով՝ զիս չէք կրնար մոռնալ։ Ետին՝ հայկական ոճով, ցորենի հասկերով, պանիր ու գինիով զարդարուն հիւրասիրութեան երկար սեղանը, ու անոր ե-

Վարագ Պապեան եւ Ռուբէն Ճանպազեան կը բեմականացնեն Շաւարչ Նարդունիի «Ամէն բանէ վեր»ը։

Յամազգայինի պարախումբի տղաքը` ելոյթի ատեն։

տեւ, վերէն կախուած մեծ պաստառի վրայ «Արմատ եւ Սաղարթ»ի խորիմաստ որմազդը։ Աջին զետեղուած է Յամազգայինի ընդհանուր գործունէութենէն փրցուած հատոր մը` սեւ ու ձերմակ լուսանկարներու պատր, որուն առջեւ կանգնողը հպարտութեան ու լուզումի պահեր կ'ապրի։ Յիմնադիրներու լու-սանկարներէն սկսեալ մինչ տպարան ու ձեմարաններ, յատկանշական պաիեր ու ժողովներ, իրեր ու դէմքեր, ուր տեղ գտած է կտոր մրն այ Թորոնթօ։ Անդին կը նշմարենք եռոտանիներու վրայ երկու գրաւիչ գեղանկարչութիւն-ներ, որոնց վրայ՝ կարծես պար բռնած ըլլան մեր մեսրոպաշունչ տառերը։ Մինչ հայ դասական երաժշտու-

թեամբ համեմուած ջերմ մթնոլորտը կը շարունակուի, կանուխէն եկած ամբոխը՝ անհամբեր օրուան հանդիսութեան, ճշդուած ժամանակէն առաջ կը սկսի ուղղուիլ «Յամազգային» թատերասրահէն սրահէն ներս, ուր զինք կը դիմաւո-

համազգայինի «Գուսան» երգչախումբը, խմբավար հռիփսիմէ Թովմասեանն ու դաշնակահար Վանիկ Յովհաննէսեանը։

Նիկոլ Աղբալեանը ներկայացնող՝ Մերուժան Խաչատրեանի գեղանկարչու-թիւնները։ Բեմին խորքը ցուցադրուող Յամազգայինի կեդրոնական վարչութեան կողմէ պատրաստուած «Վամագգայինը պատկերներով» տեսահոլովակը՝ շարունակութիւն մը կ'ըլլայ նախասրահին մէջ ստեղծուած մթնոլորտին։ Թատերասրահը` մինչեւ յետին աթոռը ու աւելցուած աթոռները նոյնիսկ,

ներ, համազգայնականներ ու հայ մշա-կոյթի սիրահարներ։ Ժամը 7-ին ծայր կ'առնէ օրուան հանդիսութիւնը, այս՝ առիթով յատկա-պէս համադրուած «Ի՞նչ կ'ըսեն մեր հիմնադիրները» տեսահոլովակով, որ հակիրճ վայրկեաններու մէջ կը փոխանցէ Յամազգայինի առաքելութիւնը եւ հիմնադիրներէն Շանթի ու Աղբալեանի Թամար Տօնապետեան Գուգուեան, որուն հակիրձ խօսքէն կարելի է հետեւցնել որ հանդիսութեան նպատակը ոչ միայն անցեալը գովերգել է, այլ նոյնքան եւ աւելի` ներկան ապրիլ ու միասնաբար էջը դարձնել դէպի հարիւրամեակ։ Այս առիթով, ան կ'ողջունէ ներկալութիւնը Յամազգայինի կեդրոնական վարչութեան անդամ ընկ Վիգէն Թիւֆէնքձեանի, ինչպէս նաեւ Յամազգայինի Գանատայի շրջանային վարչութեան , որ կը հովանաւորէ երեկոն։

Յամօ Օհանջանեանը, Լեւոն Շանթն ու

լեցուն է. ներկայ են հոգեւոր հայրեր, հիւ-

րեր ու միութիւններու ներկայացուցիչ-

՝ Ապա, հակիրձ կերպով կը ներկա-յացնէ օրուան յայտագիրը։ Կը սաւառնինք դէպի մեր ակունքները, մեր արմատները, հոն` ուրկէ կը ստանանք մեր հանապազօրեայ աւիշը` «Մըր էրկիր»։ Ժողովրդական, գաւառական երգերու հոգեհարազատ մեկնաբան, Յամազ-

րեն Յամազգայինի հիմնադիրներէն բժ. գայինի Գուսան երգչախումբի անդամներէն Նվեր Ղազարեանն է բեմահարթակին վրայ, շվիի ընկերակցութեամբ իր պատանի որդւոյն` շնորհալի Սեյրանի, մինչ պաստառին վրայ իրերայաջորդ կերպով սահող պատկերները ալ աւելի կենդանի կը դարձնեն պահը` Մշոյ դաշտերն ու Սասնոյ սարերը. հոն, ուր ահաւասիկ, վայրկեաններ ետք մեզ կը դիմաւորէ իւրաքանչիւր ոտքի զարկին հետ մեր հին պապը արթնցնող «Քոչարի»ն, Յամազգայինի «Էրեբունի» պարախումբի տղոց կատարողութեամբ. պարուսոյց եւ գեղարուեստական ղեկավար` հայրենիքէն վերջերս ժամանած Նելլի Կարապետեան։Տեսարանը կը շարունակուի. ցորեանի դաշտերուն մէջ ենք, յուշիկ յուշիկ արթնցող ցորեանները հնձուորի ձեռքին կը սպասեն։ Դանիէլ Վարուժանի «Ցորեանի հովեր»ը տպաւորիչ կերպով կը մեկնաբանէ երիտասարդ ասմունքող Մեղեդի Մնացականեան Գալուստեան, շվիի՝ վրայ կ՝ըն-կերակցի Սեյրան Ղազարեան։ պատգամները` յաջորդող սերունդնե-րուն. ընթերցողներն են Արեն Մնացա-կանեան, Մուշեղ Գարագաշեան եւ Սե-«Վախենամ քնեմ, խոր քնով ընկնեմ ւակ Յարութիւնեան։ Աւարտին, արտերս մնան ինձելու» երգով, մեկնաբեմահարթակին վրայ կը յայտնուի «Ար- բանութեամբ Նվեր Ղազարեանի, տու-մատ եւ Սաղարթ» ծրագիրի հեղինակ տուկի վրայ է Սեյրանը։

Յայրենիքի ձայնը մեզ զիրար կա-պողն է. բեմին վրայ է Յամազգայինի «Գուսան» երգչախումբը, խմբավար՝ Յռիփսիմէ Թովմասեանն ու դաշնակահար Վանիկ Յովհաննէսեանը։ «Իմ հեռաւոր հայրենիք»ին կը յաջորդէ «Պինկէօլ»ն ու Կոմիտասի «Կայնի Եարօ»ն, ոգեւորելով ներկաները։ Յալտագիրին մէջ իր պատշաձ տեղը գրաւած է Յամազգայինի գործունէութեան մէջ իր անհերքելի դրոշմը դրած՝ Բարսեղ Կանաչեան. «Շուշօ»ն մեծապէս կը հմայէ հանդիսատեսը։ Յամազգայինի հիմնա-դիրներէն Լեւոն Շանթի խորիմաստ «Ես պատրանքը սիրեցի» բանաստեղծութիւնը թռիչք կու տալ պատանի ասմունքող Արիս Չուլձեանի. տպաւորիչ է ներ-

Հนยนบรนบห Հนบานกษรทหลยนบ ՍՓՅՈՒՌՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

СТЕРСТВО ДИАСПОРЫ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ INISTRY OF DIASPORA OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

«ԹՈՐՈՆԹՈՀԱՅ» ԱՄՍԱԹԵՐԹԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ ԿԱՐԻՆ ՍԱՂՏՃԵԱՆԻՆ

Հարգելի՛ տիկին Սաղտճեան,

Ջերմորեն շնորհավորում ենք Սուրբ Ծննդյան և Ամանորի տոների առթիվ և մաղթում, որ 2019 թվականը լինի սիրո, միասնության, ձեռքբերումների և **հաղթանակների տարի**։

2018 թվականը հատկանշական էր հայ ժողովրդի պատմության մեջ թավշյա, ոչ բռնի հեղափոխության իրագործումով, որը, վստահ եմ, նոր էջ բացեց աշխարհասփյուռ հայության կյանքում։ Այն պատմական հնարավորություն է նորովի վերանայելու, արժևորելու և հզորացնելու սփյուռքի հետ հարաբերությունները։

Անցնող տարին կարևոր էր յուրաքանչյուրիս կյանքում։ Այն մեզ նոր հույս, միաժամանակ վճռականություն ու ինքնավստահություն տվեց՝ հավատալու, որ մենք կարող ենք փոխել մեր ներկան, ստեղծել նոր իրականություն, պաշտպանել մեզ ու մեր երկիրը, աշխարհի որ ծայրում էլ որ լինենք։

Տարին ամփոփվեց Ազգային ժողովի արդար, ժողովրդի կամքն արտահայտող արժանապատվորեն կառուցելու իր կյանքը։

Նոր Տարին թո՛ղ դառնա իղձերի և հույսերի իրականացման, հայրենիք-սփյուռք գործակցության առավել սերտացման և համախմբման տարի՝ հանուն Նոր Հայաստանի, Արցախի ու սփյուռքի հզորացման։

Պաշտոնակատար՝

ՀՀ 0010, Երևան :Վ.Սարգսյան 3 0010,PA,Ереван,ул. В.Саргсяна, 3 Str. V. Sargsyan, Verevan, 0010

tel.:(+374 10) 58 91 55 fax::(+374 10) 58 91 55

ՅՕՄի Տոհմիկ Օր Նուիրուած՝ **Յայոց Թագաւորական Տոհմերուն**

Չեփիւռ Տորևա

Աննախընթաց երեկոյ մը։ Յայ Օգնութեան Միութեան Թորոնթոյի «Ռուբինա» մասնաձիւղը, Դեկտեմբեր 1ի երեկոլեան Տոհմիկ Օրը տօնախմբեց զուգադիպութեամբ զոյգ ամեակնե-րու այս տարի Տոհմիկ Օրերու 25րդը կը տօնուէր, ինչպէս նաեւ Յայաստանի Ա. Յանրապետութեան 100ամեակը կը նշուէր։ Յետեւաբար, Տոհմիկ Օրը նուիրուեցաւ Յայոց Պետականութեան հիմքը հանդիսացող Թագաւորական Տոհմերուն` Ուրարտական կամ Վանի, Արտաշէսեան, Արշակունեաց, Բագրատունեաց եւ Կիլիկիոյ թագաւորութեանց։

Ներկայ էին Յայ Առաքելական Մ. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Յովիւ Տէր Գեղարդ Ծալր. Վարդապետ Քիւսպէքեան, Գանատայի մօտ Յայաստանի Յանրապետութեան Յիւպատոս Արա Մկրտչեան, Օնթարիօ Նահանգի խորհրդարանի երեսփոխան Արիս Պապիկեան եւ 400է աւելի ազգայիններ։

Յայ Կեդրոնի սրահը պատշաձօրէն զարդարուած էր` նիւթ ունենալով պատմական արքայական տոհմերը։ Սրահի դուրսի բաժնի պատին վրայ կր տեսնուէր Յայաստանի քարտէսը՝ եզերքը բոլորուած hայոց 15 թագաւորներու պատկերներով, որոնց քով զետեղուած պաստառին վրայ կը կարդացուէր «Յայոց Փառքը» եւ պատկերուած հինգ թագաւորութիւններու զինանշանները։

Սրահի մուտքին զետեղուած էր յաղթանակի կամար մը վրան Արտաշէսեան զինանշանով եւ յաւերժութեան նշանով։ Պատերը եզերուած էին Էրեբունի բերդի պատի ոնմնանկարի երիզի պատկերով, իսկ բեմի պատին վրայ ուղղահայեաց իջած էին հինգ պաստառներ, իւրաքանչիւրը ներկայացնելով արքայական տոհմերէն մէկուն զինանաշանը` Մեծ ու Փոքր Մասիս լեռներու ֆոնին։

Սեղաններու կեդրոնը զետեղուած էր փայտի վրայ փորագրուած Յայաստանի զինանշանը եւ Օպսիդաքարի (Obsidian) վրայ դրօշը, որոնք Երեւանէն բերուած էին յատկապէս այդ օրուան համար։ Սրահին մէկ անկիւնը յատկացուած էր թագաւոր, թագուհիներու նկարներու եւ Յայաստանէն բերուած իրերու զուցադրութեան։ Սեղան մըն ալ տրամադրուած էր Տոհմիկ Օրերու առթիւ հրատարակուած բոլոր գիրքերու gnւցադրութեան։

Այս տարուան նիւթին առընչուելով՝ մանաւանդ նկատելի էր հայկական տարազներով ներկաներու պատկառելի թիւը։ Տարազաւոր անդամները սրահի մուտքին իրամցուցին բալով պատրաստուած խմիչքը եւ ընկոլզով լեցուած արմաւներ։ Իսկ սեղաններուն վրայ իւրաքանչիւր անձի համար տրամադրուած էր Յայաստանի դրօշով եւ զինանշանով պատրաստուած կուրծքի զարդասեղ մը։

Այս տարի կրկին գիրքի յանձնախումբը եւ ենթայանձնախումբը, երկար ամիսներու ուսումնասիրութիւններէ ետք, բծախնդիր աշխատանքով պատրաստած էին հայերէն եւ անգլերէն լեզուներով բովանդակալից եւ պատկերազարդ գիրք մը, որ ամփոփ ձեւով կը ներկալացնէր հայ ազգի ծագումին եւ հայոց արքալական տոհմերու 4000 տարուան հարուստ պատմութիւնը։ Գիրքին խմբագիրներն էին Յուրի Նաձարեան, Ջեփիւռ Տորնա եւ Տոքթ. Սօնա Բուչիկեան-Սարգիսեան։

Ձեռնարկը սկսաւ գիրքի գինեձօնով։ Յանձնախումբի փոխատենապետուհի Ջեփիւռ Տորնա ներկաներուն բարի գալուստ մաղթելէ ետք հակիրձ կերպով ներկայացուց գիրքը եւ րսաւ. «Յոյսով ենք, որ կ'ըմբոշխնէք այս բովանդակալից եւ երկլեզու գիրքը եւ զայն կը պահէք

Տոհմիկ Օրուան յանձնախումբը

ու կը փոխանցէք եկող սերունդներուն, իբր Յայոց Պատմութեան եւ Յայոց Արքալական տոհմերու, թագաւոր, թագուhիներու անմիջական եւ ամփոփ տեղեկութիւն։ Ազգային պատմութեան հանդէպ սիրով եւ հաճոյքով պատրաստուած այս գիրքը կը մաղթենք, որ կ'արժանանայ նաեւ ձեր սիրոյն եւ գուրգուրանքին»։ Ապա ան հրաւիրեց Տէր Գեղարդ Ծայր. Վարդապետ Քիւսպէքեանը, որ կատարեց գիրքին գինեձօ-

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ Snhմիկ Օրուան յանձնախումբի ատենապետուհի Յուրի Նաձարեան, որ ըսաւ, թէ Յայոց Պետականութեան վերականգման 100ամեակին առթիւ Յայոց Արքալական Snhմերուն ձօնուած 25րդ Snhմիկ Օրը կու գայ աւելնալու հայաբոյր ձեռնարկներու այն շղթային, զոր Թորոնթոլի «Ռուբինա» մասնաձիւղը շարունակաբար կը ներկայացնէ ժողովուրդին եւ մաղթեց, որ 25 օղակները տարուէ տարի աւելնան եւ հասնին 50ի ու աւելիին... «Սիրելինե՛ր, այսօր դուք ստացաք այս տարուան գիրքէն օրինակ մը, որ իր մէջ կը պարփակէ հայ ժողովուրդին պատմութիւնը իր ծագումէն մինչեւ վերջին թագաւորութիւն` Յայոց Պետականութեան վերականգնում, որ 100 տարիներ առաջ, ազգովին ոտքի կանգնած, միասնաբար կերտեցինք` առաջնորդութեամբ Արամ Մանուկեանի.... Կ'ողջունենք Յայաստանի Ա. Յանրապետութեան 100ամեակը, թող որ մեր 4000ամեալ պատմութիւնը րլյալ այն հիմնաքարը, որուն վրայ պիտի կառուցենք դէպի ապագալ մեր տեսյական հայրենիքր՝ արդար, hqon ու բարգաւաձ, «Մէկ Ազգ, Մէկ Յայրենիք, Մէկ Մշակոյթ» նշանաբանով համախմբուած անոր շուրջ։ Կ'ողջունենք նաեւ մեր մալրաքաղաք Երեւանի 2800ամեակր.... թող որ Երեւանը միշտ ծաղկի եւ զարգանալ։

թեան էջերը կերտող հայոց թագաւորական տոհմերուն, որոնք մեզի պարգեւեցին միաձոյլ ու հայալեզու ծովէ ծով Յալաստան, փառքի օրեր, ուրոյն մշակոլթ, կրօնք եւ հայոց ոսկեղինիկ այբուբենը։ Թո՛ղ որ Մեծն Տիգրանի աննկուն կամքը, քաղաքական ռազմավարական nգին եւ արդարամիտ պայծառութիւնը, առաջնորդող եւ օրինակելի ուժը հանդիսանայ ապագայ բարգաւաճ եւ հզօր հայրենիքի կերտման գործընթացքին... թո՛ղ որ Փառանձեմ, Զապէլ եւ Աշխէն թագուհիներու կեանքը օրինակելի դառնայ հայ կնոջ, հայ մօր՝ ազգային ոգիով դաստիարակելու մեր գալիք սերունդները, անոնց փոխանցելով ազգին ծառայելու եւ հայրենիքը պահպանելու վսեմ գաղափարը։ Ծառը իր արմատներով կը սնանի ու կանգուն կը մնալ, մե՞նք ալ սիրելիներ, մեր պատմութեանք է որ պիտի հզօրանանք, հոգիով ու կամքով տոգորուած պահենք մեր ինքնութիւնը, հայու ոգին հաւատքն ու լեզուն», ըսան ան եւ շնորհակալութիւն լայտնեց անցեալի եւ այս տարուան Տոհմիկ Օրերու յանձնախումբերուն, բոլոր նուիրատուներուն եւ կամաւոր օժանդակողներուն։

Յալտագրին կարեւոր մէկ մասր կր կազմէր Երեւանի Տէրեան Մշակութային Կեդրոնի արքայական եւ ազգային տարազներու աննախընթաց ցուցադրութիւնը Թորոնթոյի մէջ։ Տէրեան Մշակութային Կեդրոնը սիրայօժար հայթայթած էր բոլոր տարազները։ Ցուցադրութիւնը համադրեցին Թամար Մաթոսեանը եւ Մարալ Պէքարեանը ու ներկայացուց Թամար Մաթոսեանը։ Գաղութիս խումբ մր երիտասարդ եւ երիտասարդուհիներ գեղեցկօրէն ցուցադրեցին արքայական եւ ազգային տարազները, որոնցմէ իւրաքանչիւրը ձեւաւորուած եւ պատրաստուած էին իւրայատուկ ձեռագործներով։

Յամազգայինի Գլաձոր Մասնաձիւ-«Յարգանք ու պատիւ մեր պատմու- դի «Էրեբունի» Պարախումբը, դեկավա-

Յայաստանի հիւպատոս Արա Մկրտչյան, Իրէն Թիլիմեան եւ Յուրի Նածարեան կը հատեն կարկանդակը։

րութեամբ Նելլի Կարապետեանի, յայտագիրը ձոխացուց ներկայացնելով երկու պար` «Յայկազուններ» եւ «Տաւիղ»։

Ապա, կազմակերպիչ յանձնախումբի անունով Տիանա Յանըմեան յայտնեց, թէ` առ ի գնահատանք Տոհմիկ Օրերու մղիչ ուժը եղող Յուրի Նամարեանի նուիրեալ աշխատանքին, ~~Յա-~~ լաստանի Ծառատնկումի Ծրագրին (Armenia Tree Project - ATP) ปักจุกฤกป իր անունին խումբ մը ծառեր պիտի տնկուին հայրենիքին մէջ։ Իսկ մասնաձիւղին անունով Իրեն Թիլիմեան ներկայացուց Գնահատագիր մը եւ նուիրեց Մայքլ Արամի գործերէն մէկը։

Գանատայի մօտ Յայաստանի Յանրապետութեան Յիւպատոս Արա Մկրտչյան հրաւիրուեցաւ մասնաձիւղի ատենապետուհի Իրէն Թիլիմեանի եւ Յուրի Նաճարեանի հետ լատելու 25ամեակի կարկանդակը, որ բերդի ձեւով յատուկ պատրաստուած էր։

Մկրտչյան մեծապէս գնահատեց 30Մի «Ռուբինա» մասնաձիւղի ձեռնարկած աշխատանքները, յատկապէս Տոհմիկ Օրերու ձեռնարկները, որոնք կը հանդիսանան հայ մշակոյթի ու պատմութեան պահպանումի կարեւոր գործունէութիւն։

Տէր Գեղարդ Ծայր. Վարդապետ Քիւսպէքեան իր սրտի խօսքին մէջ նախ շնորհաւորեց Տոհմիկ Օրերու 25ամեակը եւ յայտնեց, թէ ինչպէս հայոց թագաւորութիւններու ընդմէջէն փառքի զգացումը եւ հզօրութեան ոգին կը փոխանցւին մեր ժողովուրդին մինչեւ այսօր։ Նկատել տուաւ նաեւ, թէ ինչպէս Մայր Յալաստանի տարացով երիտասարդուհին սուրը ձեռքին ներկայացաւ, այդպէս ալ ՅՕՄը պատնէշի վրայ կը գործէ հայ ազգին եւ հայրենիքին համար։ Խօսքի աւատէն ետք Յալր Սուրբր կատարեց սեղանի օրինութիւնը։ Ներկաները ձաշակեցին հայկական համադամ Ճաշերը, լատկապէս նշանաւոր աւանդական ղափաման, որ հրամցուեցաւ «Ղափամա» երգի ընկերակցութեամբ։ Ճաշի ընթացքին պաստառի վրայ ցուցադրուեցաւ 25 տարիներու Տոհմիկ Օրերու ձեռնարկներէն համադրում մր պատրաստուած Օննիկ Նազարեանցի կող-

Մոնթրէայէն յատկապէս ժամանած Էլի Պէրպէրեան իր նուագախումբին հետ եւ իր գրաւիչ ձայնով ու արհեստավարժ ձիրքով, աշուղական եւ հայրենասիրական երգերով հմայեց ներկաները, որոնք մեծապէս խանդավառուած պարեցին մինչեւ ուշ ժամեր։

Ուրախ մթնոլորտի մէջ ներկաները շատ լաւ տպաւորուած՝ գովեստով կ'արտայայտուէին ձեռնարկին ու լոյս տեսած գիրքին մասին եւ Յայ Ազգի Փառքի օրերու հպարտութեամբ ներշնչուած մեկնեցան սրահէն։

Երիտասարդական ጓամերգ՝ Ի Նպաստ Արցախի Եւ **Յայաստանի Կարիքաւոր Ընտանիքներուն**

գական համերգ մը տեղի ունեցաւ, Յայ Երիտասարդական Կեդրոնի «Յամազգային» թատե-րասրահին մէջ՝ հարիւրաւոր թորոնթոհայերու ներկայութեան։

ดกากบดกานอ

Արդարեւ, բացառապէս թորոնթոհայ երաժշտասէր երիտասարդներէ կազմուած խմբակ մր հանդէս եկաւ հայկական ազգային, հայրենասիրական եւ ժողովրդական երգերու գեղեցիկ ծաղկաքաղով մը, որ սքանչացուց հանդիսատեսները եւ ձեռնարկէն ետք՝ խօսիլ տուաւ իր մասին։ Աւելի գեղեցիկ էր նպատակը. ձեռնարկին հասոլթը ամբողջութեամբ փոխանզուեզաւ Թուֆէնքեան Յիմնադրամին` Արցախի մէջ զինուորներու բնակարանային կարիքներ հոգալու եւ Յայաստանի անապահով երեխաներուն օգնելու նպատակին։

Ձեռնարկին գաղափարը, րստ կազմակերպողներուն, ծագած էր քանի մր ամիս առաջ, երբ Թորոնթոյէն խումբ մը հայ երիտասարդներ Յայաստան այցելութեան ընթացքին որոշած էին մեկնիլ Արցախ եւ ծանօթանալ ազատագրուած Քաշաթաղի գիւղերուն եւ բնակիչներուն իրավիճակին, ազատագրուած հողերու բնակիչներու առօրեային եւ ընդհանրապէս արցախցիներուն մասին։

Արցախ այցելողներու շարքին էր Մինէ Ծատուրեանը, որ իր ընկերներուն հետ ծանօթացաւ սահմանները պաշտպանող զինուորներու, ազատագրուած միասնաբար կատարեցին ազ- րացնելով՝ զանոնք մղեցին ծա- մանուկներուն համար։

«Թորոնթոհայ»- Դետկեմ- հողերու վրայ ապրող գիւղացիբեր 8ին, երաժշտական անզու- ներու, Քաշաթաղի Իշխանաձոր գիւղը հաստատուած սուրիահայերու։

Ներշնչուած այս բոլորէն` Թորոնթօ վերադառնայէ ետք, Մինէն եւ այլ երիտասարդ տաղանդներ` Լեւոն Քարակիւլեան, Նուէր Ղազարեան, Սեւակ Յարութիւնեան, Սէյրան Ղազարեան, Թորոս Մայտոսեան ու Դուին Գաթոձեան եւ պարուհի Անի Գրիգորեան քով քովի եկան համոլթի մր համար` խմբավար Յռիփսիմէ Թովմասեանի ղեկավարութեամբ։

Կատարման օրը, «Մենք ենք Մեր Սարերը» վերտառութեամբ ձեռնարկին ընթացքին երիտասարդ մեներգողները երգերը կատարեցին մեծ հաւատքով եւ խանդավառութեամբ՝ հայրենական ոգիով պարուրելով Յամազգայինի սրահը եւ պահ մը Յայրենիք փոխադրելով հանդիսատեսը։

Յամերգին բացման խouքով հանդէս եկան եւ համերգին ներշնչման եւ նպատակին մասին խօսեցան Թորոս Մայտոսեան եւ Լոռի Պէրպէրեան։ Անոնք ներկայացուցին Ձեռնարկին մասնակից երիտասարդները, որոնք միացնող ուժը հայ երգի հանդէպ սէրը եւ Յալրենիքի ձեռք երկարելն էր։

Բեմին պատին` պաստառին վրայ արտասփռուող եւ երգերուն հետ համընկնող պատկերները յաւելեալ գոյն եւ կենդանութիւն տուին երիտասարդներուն հմայող ձայներով մատուցուած երգերուն։ Անոնք

Յամերգին մասնակից երիտասարդները՝ «Յամազգային» թատերասրահի բեմին վրայ։

երգեր, որոնց շարքին էր «Կրունկ», «Յորովել», «Աղբերս ու ես», «Սիրեմ Քեց Լիանամ» եւ մանաւանդ` Շարլ Ազնաւուրի անմահ երգերէն՝ «Քեզի Յամար Յալաստան»։

ջրնդմէջ բանաստեղծական իմաստային ներդաշնակ կտորներով շնորհայիօրէն ներկայացուց մատուցուելիք երգերը։

Յամոլթին գեղագիտական գագաթնակէտը խմբային կատարումն էր՝ «Յայաստան Իմ Չքնադ» եւ «Երեւանը Մենք ենք» երգերուն, որոնք ընդելու-

գային հայրենասիրական 20 փերով եւ երգելով միանալու բեմին երիտասարդներուն ձայներուն։ Ալսպիսով, անոնք լաջողեցան կտոր մր հայրենիք ստեղծել Թորոնթոյի թատերասրահին մէջ։

Աւարտին` Թուֆէնքեան 15ամեայ Պէրպէրեան մէ- Յիմնադրամին գործադիր տնօրէն Ռաֆֆի Տուտագլեան հակիրձ կերպով ներկայացուց Յիմնադրամին գործունէութիւնր Արցախի ազատագրուած տարածքներուն մէջ եւ իր անձնական դիպուկ փորձառութիւնները՝ վիրաւոր կամ զոհուած զինուորներուն ընտանիքներուն հետ։ Ապա դրուատեց եւ զուած էին Անի Գրիգորեան պա- օրինակելի գտաւ երիտասարդրային նազանքներով։ Այս եր- ներու այս ձեռնարկը, որուն հակու երգերը հանդիսատեսնե- սոլթը մեծ օգնութիւն է Արցախի րուն ներգրաւուածութիւնը խո- զինուորներուն եւ Յայաստանի

Իւրայատուկ նախաձեռնութիւն մըն էր ասիկա. հայ երիտասարդներու երգի շուրջ համախմբուիլը, իսկ ձեռնարկին հասոլթը (շուրջ 5000 տոլար) հայրենիքի մէջ կարիքաւորներուն եւ Արցախի զինուորներուն ընտանիքներուն նուիրուիլը գնահատանքի արժանի է։

Կ՛ապրինք մեր հայրենակիցներու առօրեայէն հացարաւոր մղոններ հեռու, լաճախ անտեղեակ` անոնց մտահոգութիւններէն եւ կարիքներէն։ Նման նախաձեռնութիւններ մեզ քայլ մը աւելի կը մօտեցնեն մեր հայրենի գոյավիճակին եւ հաղորդակից կը դարձնեն անոր այսօրուան իրականու-

Անայիս Պասմաճեանի Թատերական Յաջողութիւնը

Կարին Սաղտըճեան

Վանգուվըրաբնակ երիտասարդ թատերագիր Անայիս Պասմաձեանի վերջին երաժշտական թատերգութիւնը, Սոյեմբեր 21էն 24, մեծ յաջողութեամբ ներկայացուեցաւ Կրէնվիլ Այլընտի (Վանգուվըր) Red Gate Revue Stage թատերասրահին մէջ։

Ալպիրէօ (Albireo) զաւեշտական փիէսին մէջ երկու եղբայրներ միաժամանակ իրարու կը բախին եւ զիրար կ՛ամբողջացնեն՝ իրենց եղբալրական գոլակցութեան մէջ։ Ռալքրը եւ Չէլմպրըց եղբայրները կէս մարդ եւ կէս սիրէն են (siren, առասպելական կերպար, որ կէս մարդ եւ կէս թռչուն է՝ կախարդիչ ձայնով)։ Անոնց ձայնի հիանոսացնոո ուժո կ՛աշխուժանայ միայն, երբ միասնաբար` ներդաշնակօրէն կ՛երգեն։ Ժամանակ մը իրարմէ հեռու ըլլալով, Ոայքըր իրարանցում կը ստեղծէ, երբ եղբօր կեանքին մէջ յանկարծ կը յայտնուի` խանգարելով անոր համար կարեւոր ընթրիք մը։ Դիպաշարին կծիկը կը քակուի եւ կը զարգանայ հիւմըրով, սրամտութեամբ, զուարթախոհ երգերով եւ աւարտին կր հասնի իրականութեան բացալալտմամբ եւ եղբայրական կապի վերահաստատումով։

Երաժշտախառն թատերախաղը՝ Albireo, արգասիքն է բեմագիր Անայիս Պասմաձեանի, բեմադրիչ Լիրմ Լազենպիի եւ UBC Players Clubի երիտասարդ արհեստավարժ դերասաններուն։ Իսկ

արտադրիչն է դարձեալ Անայիս Պասմաձեան իր` Rushed Productions ընկերութեան հովանիին տակ։

Եուսժշտական թատերգութեան կերպարները ունէին կուռ կառոյց, իսկ երիտասարդ դերասանները աչքառու էին իրենց արդէն իսկ արհեստավարժ տաղանդով։ Իսկ բեմանականացման բազմաթիւ ինարքները, ինչպէս` անպաճոլճ բեմահարթակը, փայտեայ դրան մը oqտագործումը տեսարաններու փոփոխութեան համար եւ բեմին վրայ զուգընթաց տեսարաններու թաւալումը, բոլորը` այնքան վարպետութեամբ կատարուած էին բեմադրիչ Լազենպիի կողմէ։

Այսպիսով թատերգութեան բոլոր տարրերը քով քովի գալով անմիջական եւ գրաւող միջավայրի մը վերածած էին փոքր թատերասրահը։ Առաւել՝ բեմ – հանդիսատես օրկանական կապր պահուած էր թատերասրահի ներքին կիսակլոր լուծման շնորհիւ։ Իբրեւ արդիւնք՝ Ալպիրէօ գեղագիտական բացառիկ հաճոյքն մըն էր, որ հանդիսատեսը մագնիսացուց ամբողջ երկու ժամ։

Պասմաձեան առաջին անգամ սկսած է գրել 16 տարեկանին համացանցի վրալ գրական փորձառական կալքէջի մր մէջ։ Երկրորդական վարժարանի մէջ անոր նախասիրութիւնը կ՛երթալ արուեստի վերաբերող նիւթերու, հակառակ անոր որ ինք աւելի հակուած էր գիտական նիւթերու։

Յամալսարանի մէջ առաջին երկու տարին արուեստներու մէջ փորձարկե-

Բեմագիր եւ արտադրիչ Անայիս Պասմաձեան գործի վրայ. կողքին` թատերական իր խմբակէն Նիք Քայլ։

լէ ետք, օր մը կը հասնի այն եզրակացութեան, թէ գրելու տաղանդ ունի եւ կ- ձեանի 6րդ է։ Ան իր միւս կտորները ուզէ թատերագիր դառնալ։ Ան լաւ կր լիշէ այն պահը, երբ իր մէկ կարձ թատերգութիւնը բարձրաձայն դասարանին առջեւ կարդալու ատեն նկատեց դասրնկերներու հիասքանչ հակադարձր։

Այս տարերային եւ անմիջական հայստակացուց եւ մէջս ամրագրեց այն համոզումը, թէ գրելը պէտք է ըլլայ իմ ընելիքս», կ՛ըսէ ան հարցազրոյցի մը ընթացքին։

Թատերական այս փիէսը Պասմա-2014էն ի վեր ներկայացուցած է Brave New playrites Festivalhu, Dionysia Cold Fringe Festivalին նման թատերական հարթակներու վրալ։

25ամեայ Անայիս Պասմաձեան կադարձը ունկընդիրին մօտ մտքիս մէջ 🛮 ծնած է Քալկըրի։ Ան աւարտած է Պրիթիշ Քոլոմպիոյ Ստեղծագործական Գրականութեան ձիւղը եւ այժմ` նոյն մասնագիտութիւնը կր շարունակէ Էտինպըրկի համալսարանին մէջ։

Ս. Երրորդութիւն Յայայստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Ծուխի Յիմնադրութեան 90ամեակի Տօնակատարութիւն

Անխախտելի Ճշմարտութիւն է, որ Յայութիւնը կը մարմնաւորուի Յայաստան, Արցախ եւ Սփիւռք միաւորումով։ Բոլորս ալ հաստատ այն համոզումը ունինք, որ Յայրենիքը ուժեղ է Սփիւռքով, իսկ Սփիւռքը կայուն է եւ մնայուն` ազատ ու անկախ Յայրենիքով։ Իսկ թէ ի՞նչն է «ուժեղ Սփիւռք» ունենալու գրաւականը, եթէ ոչ Յայ եԿԵՂԵՑԻ, ԴՊՐՈՑ եւ Ա-ԿՈՒՄԲ հիմնելն ու զանոնք կանգուն պահելը, որոնք համաշխարհայնացումի վտանգաւոր համաձույման դէմ որպէս լուսաւոր փարոսներ՝ կր գործեն ի խնդիր hալապաhպանութեան։

Առ այդ, Թորոնթոյի Ս. Երրորդութիւն Յայց. Առաք. Եկեղեցին, մէկը վերոյի-շեալ փարոսներէն, 1 Դեկտեմբեր 2018ի երեկոյեան, մեծ ուրախութեամբ նշեց Ծուխի հիմնադրութեան 90-ամեակը պաշտօնական ձաշկերոյթ-հանդիսութեամբ, եկեղեցւոյ «Մակարոս Արթինեան» սրահէն ներս։ Ձեռնարկը կը վայելէր հովանաւորութիւնը Թեմիս Առաջնորդ՝ Աբգար եպս. Յովակիմեանի։

Գանատայի եւ Յայաստանի քայլերգներու լոտնկալս ունկնդրութենէն ետք, բացման խօսքով հանդէս եկան օրուայ հանդիսավարներ՝ Նարէ Շահմուրադեան (անգլերէն) եւ Տիրան Փարնաքօղլու(հայերէն)։ Եղիա Ծ. Վրդ. Գիրէջ-եան կատարեց սեղաններու օրհնութիւն։

Պատուոլ սեղանին` Առաջնորդ Աբգար Սրբազան Յօր կողքին տեղ գրաւած էին Գանատահայոց Թեմի Փոխառաջնորդ եւ եկեղեցւոյս հովիւ՝ Զարեհ Աւագ քինյ. Ջարգարեան, Երէցկին Նայիրա Զարգարեան, Թեմական Խորհուրդի Ատենապետ՝ Օհան Օհաննէսեան, Ծխական խորհուրդի Ատենապետուհի` Ռոզին եւ Տիար Աբիկ Իմաստունեան, եկեղեցւոյս Տիկնանց Միութեան Ատենապետուհի՝ Սելլա եւ Տիար Լեւոն Գալթաքձեան, Օնթէրիօ նահանգի երեսփոխան՝ Արիս Պապիկեան։ Ի պատուի էին նաեւ Յայ Կաթողիկէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ հովիւ՝ Եղիա Վրդ. Գիրէջեան, Տ. Յարոլտ Քինյ. Նահապետեան Անկլիգան եկեղեցիէն, Միջ Յարանուանական Մարմնի Ատենապետ՝ Յակոբ ձանպազեան։ Պաշտօնական այս երեկոյին ներկայ էին նաեւ գաղութիս մէջ գործող կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ, նախկին Ծխական Խորհուրդի անդամներ, կնքահայրեր, բարերարներ եւ թորոնթոհայ համայնքի զաւակներ։

Գեղարուեստական լայտագրի առաջին բաժինով հանդէս եկան Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգ. Շաբաթօրեայ Վարժարանի 6-8րդ դասարաններու շուրջ 40 րերու շարք մը, ղեկավարութեամբ խում-աշակերտները, որոնք մեծ ոգեւորու- բի պարուսոյցներ` Սեւակ եւ Սարին Ա-

U. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ 90ամեակի տօնակատարութեան մասնակից պատուոյ հիւրերը։

թեամբ ներկայացուցին երեք երգեր, ւագեաններու։ խմբավարութեամբ՝ Նատա Նաւասարդ-

Ողջոյնի խօսքով հանդէս եկաւ Ռոզին Իմաստունեան, որ նծեց խումբ մը հայու բեկորներու հաւատքի տուն մը հիմնելու լուսաշող տեսիլքի հետեւանք~~ն~~ էր Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցին։ Ապա ներկաները հետեւեցան տեսերիզի ցուցադրութեան` պատրաստուած Դաւիթ Տէր Յարութիւնեանի կողմէ։

«Պապայեան» Յիմնադրամի ներկայացուցիչ՝ Քնար Պասմաձեան ներկայացուց սրտի խօսքը եւ փոխանցեց Յիմնադրամի նիւթական նուէրները Գանատահայոց Առաջնորդութեան եւ Ū. Երրորդութիւն Յայց. Առաք. Եկեղեցւոյ։

Գեղարուեստական յայտագրով բեմ բարձրացաւ Արթուն Միսքձեան, որ դաշնամուրի կատարողութեամբ ներկայացուց երաժշտական կտորներ Կոմիտասէն եւ Շարլ Ազնաւուրէն։

Յաջորդ հանգրուանին, Թեմական Խորհուրդի Ատենապետ` Օհան Օհաննէսեան ընթերցեց իր սրտի խօսքը 90ամեակի ուրախ այս առիթով, փոխանցելով շնորհաւորական իր մաղթանքը, որմէ ետք ներկաները մեծ հաճոյքով վայելեցին երաժշտական կատարումներ հայր ու որդի` Նվեր եւ Սեյրան Ղազարյաններու ներկայացմամբ (տուտուկ եւ երգ)։

Սրահը աշխուժացաւ, երբ «Սասուն» պարախումբի երիտասարդ - երիտասարդուհիներ խանդավառ պարերով մտան սրահ ու հրաւիրեալներուն մէջէն անցնելով հասան բեմ։ Պարախումբը, տուտուկի եւ թմբուկի նուագակցութեամբ ներկայացուց ժողովրդական ձոխ պա-

Յայրենի լուսանկարիչ**՝** Զավեն Խաչիկյան, խօսք առնելով շնորհաւորեց ներկաները եկեղեցւոյ 90ամեակի առիթով։ Ան լուռ աճուրդի դրուած իր մէկ լուսանկարի պատմականը ներկայացնելէ ետք, շնորհակալութիւն լալտնեց կազմակերպիչ մարմնին, որ այս ուրախ առիթով Թորոնթոյի մէջ լուսանկարչական անհատական իր առաջին ցուցահանդէսը ներկայացնելու առիթը ստեղծե՛ց։ Եկեղեցւոյս հոգատար Յովիւ` Զա-

րեհ Ալագ քինյ. Զարգարեան փոխանցեց իր պատգամն ու սրտի խօսքը, անգամ մր եւս մէջբերելով 90- ամեալ Սբ. Երրորդութիւն Եկեղեցւոլ ունեցած դերն ու կարեւորութիւնը թորոնթոհայ համայնքին համար, անոր ձեռք բերած հոգեւոր, կրթական եւ մշակութային նուա**մումներուն ընդմէջէն։ Մատնանշելով** իիմնադիրներէն ժառանգուած այս կառոյցի կարեւորութիւնը, ան աւելցուց որ այսօր, աւելի քան հրամայական է պահել Յայ Եկեղեցին, որուն հայաբոյր hnվանիին տակ սերունդներ հասակ առած են եւ Rua ընտանիքներ կազմուած։

Տէր Յայրը նաեւ շնորհակալութիւն յալտնեց Առաջնորդ Սրբազան Յօր, ներկալ Յովիւներուն, Թեմական եւ Ծխական Խորհուրդի անդամներուն, 90-ամեակի կազմակերպիչ յանձնախումբի անդամներուն, յարակից մարմիններուն, եկեղեցւոյ քարտուղարուհիներուն, գրասենեակի կամաւոր աշխատողներուն, եկեղեցւոյս հոգատարին եւ հովանաւորներուն ու ներկաներուն։

Ապա Սրբազան Յօր եւ Տէր Յօր ձեռամբ տեղի ունեցաւ Ծխական Խորհուրդի շրջանաւարտ 7 անդամներու պար-

նէութեան համար։ Յաջորդաբար լատուկ գնահատագրեր յանձնուեցան իրենց գործունէութեամբ յատկանշուող անհատներուն՝ Իվէթ Փանոսեանին (Տարուայ Կինը), Արա Տէր Յարութիւնեանին (Տարուայ Մարդը), Նարէ Շահմուրադյանին (Տարուայ Երիտասարդուհին), Արեն Զարգարեանին (Տարուայ Երիտասարդր), Լեւոն եւ Սելլա Գալթաքձեաններուն եւ իրենց զաւակներուն` Սագօ եւ Էլիզ (Տարուայ Ընտանիքը)։

Ս. Երրորդութիւն Յայց. Առաք. Եկեղեցւոյ բարձրագոյն «Սբ. Խաչ» շքանշանով պարգեւատրուեցաւ Ճաք Ստեփանեան իր երկարամեալ գործունէութեան համար։ Առաջնորդարանի առաջին կարգի «Սբ. Խաչ» շքանշանին արժանացաւ Աբէթ Ալբայ երկար տարիներու արդիւնաւէտ գործունէութեան համար։

Տեղի ունեցաւ 90ամեակի կարկանոակի հատում՝ Սրբազան hoր, Տէր hoր եւ ծխական Խորհուրդի անդամներու կողմէ։

Երեկոյթը իր աւարտին հասաւ Առաջնորդ Սրբազան Յօր սրտի խօսքով, որ շնորահաւորեց պարգեւատրեալները, խրախուսեց համայնքի զաւակները զօրավիգ կանգնելու հայ Եկեղեցւոյ։ Սրբազան Յայրը ըստ արժանւոյն գնա-հատեց Ջարեհ Ա. Քինյ. Ջարգարեանի եւ Ծխական Խորհուրդի գործունէութիւնը եկեղեցւոյ, ծուխին եւ համայնքին նկատմամբ, յիշելով որ յաջորդ օր` Կիրակի, 2 Դեկտեմբերին, Ս. Պատարագի աւարտին պիտի ընթերցուի Ամենայն Յայոց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսին կողմէ ուղարկուած Օրինագիրը, շնորհաւորելով Զարեհ Ա. Քինյ. Զարգարեանը` իր քահանայութեան 27 տարիներու եւ գեւատրումները՝ իրենց տարած գործու- հովւութեան՝ 22 տարիներուն առթիւ։

Չարեհ Ա. Քինյ. Չարգարեան Ամենայն Յայոցի Սրբատառ Կոնդակին Արժանացաւ

Գանատահայոց փոխ Առաջնորդ եւ գեւոր, կրթական ու ազգային մի քանի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Յոգեւոր Յո- տասնեակ մարմիններ, որոնք միասնաօրը Վեհափառ Յայրապետի կողմէ իրեն շնորհուած օրհնութեան եւ գնահատանքի սրբատառ կոնդակ ստացաւ ձեռամբ՝ Առաջնորդ Աբգար՝ Սրբազանի։

Վեհափառ Յայրապետը իր օրհնութեան գիրին մէջ հետեւեալ կերպով կ'անդրադառնար, «Տասնամեակներ շարունակ Դուք անսակարկ նուիրումով հոգեւոր սպասարկութիւն իրականացու-ցած էք Թորոնթոյի Սուրբ երրորդութիւն եկեղեցին, անկեղծ հաւատքով ու ներշն-չումով ծառայելով Տիրոջ կենաց խօսքը սերմանելու սրբազան առաքելութեանը։ ժրաջան ծառայութեամբ Դուք յաջողած էք եկեղեցւոյ շուրջ համախմբել մեր ժողովուրդի զաւակները կրթելով իրենց հոգիները հոգեւոր ու ազգային մեր արժէքներով։ Այսօր Սուրբ երրորդութիւն եկերեցւոյ իովանին ներքեւ կը գործեն հո-

վիւ՝ Զարեհ Ա. Քինյ. Զարգարեան, եկե- բար համայնքային կեանքն են որոնք ոեցլոլ 90ամեակի տօնակատարութեան էկը սնուցանեն ու կը զօրացնեն նպաս տելով Առաքելական մեր Սուրբ եկեղեցւոլ պայծառութեան։ Առանձնակի գոhունակութիւն է Մեզի համար անդրադառնալ, որ Յալրենիքի անկեղծ սիրով Դուք կարելին ի սպաս դրած էք աջակցութիւն բերելով հայրենաբնակ մեր ժողովուրդին։ Մենք բարձրօրէն գնահատած ենք Ձեր ծառայասիրութիւնը, ազգասիրութիւնն ու եկեղեցասիրութիւնը»:

Յաւարտ Ս. պատարագի տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն վախճանեալ հոգեւոր հովիւներու, բարերարներու, ծխական խորհուրդի անդամներու եւ կարգ մր ազգայիններու hnգիներուն ի հանգիստ։ Դպրաց դասին կողմէ երգուած «Ո՜վ hայոց աշխարհ» երգեցողութեամբ 90ամեակի արարողութիւնը իր աւարտին հասաւ։

Զարեհ Ա. Քինյ. Զարգարեան Ամենայն **Յայոց Վեհափառ Յայրապետի Օր**ինութեան եւ Գնահատական Սրբատառ Կոնդակին արժանացաւ։

Միջ-Յարանուանական Մարմնի Յայաստանի Երկրաշարժի 30ամեակին Նուիրուած Յանդիսութիւն

Մատաթ Բ. Մամուրեան

Յայաստանի աւերիչ երկրաշարժի զոհերու 30ամեակին նուիրուած յուշ-երեկոյ եւ հաւաքական աղօթքը կազմակերպութեամբ Թորոնթոյի Միջ-Յարանուանական մարմնի եւ մասնակցութեամբ Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութեան եւ հայկական ամէնօրեայ եւ շաբաթօրեայ վարժարաններու երգչախումբերուն, տեղի ունեցաւ Ուրբաթ Դեկտեմբեր 7, 2018ին երեկոյեան ժամը 7.30ին Ս. Երրորդութիւն Յայց. Առաք. Եկեղեցւոյ մէջ։

Յանդիսութեան ներկայ էին Եղիա Ծ. Վրդ. Քիրէջեան հովիւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Յայ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ, Ջա-րեհ Աւագ Քինյ. Ջարգարեան, Գանատահայոց Թեմի Փոխ-առաջնորդ եւ հովիւ Մ. Երրորդութիւն Յայց. Առաք. Եկեղեցւոյ, Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիւսպէկեան, Գանատայի հայոց Փոխ-առաջնորդ եւ հովիւ Ս. Աստուածածին Յայց. Առաք. Եկեղեցւոյ հովիւ, Վեր. Եսայի Սարմաղեան, Յայ Աւետարանական եկեղեցի, Բրշ. Նուրհան Սրկ. Իփէքձեան, Յակոբ Ճանպազեան, Ատենապետ Միջ-Յարանուանական մարմնի, ինչպէս նաեւ հոծ թիւով հաւատացեալներ որոնք եկած էին, յարգելու յիշատակը երկրաշարժի զոհերուն։

Յանուն Միջ-Յարանուանական մարմնի, բացման խօսքով հանդէս եկաւ Ջարեհ Աւագ Քինյ. Ջարգարեան, բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ ակնարկ մը նետեց, 30 տարիներ առաջ պատահած աւերիչ երկրաշարժին։

Մասնակցութեամբ ներկայ հոգեւորականներու տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն եւ հաւաքական աղօթք, երգեցողութիւնը ներդաշնակ կերպով կատարուեցաւ, Ս. Ե. Յ. Ա. եկեղեցւոյ դպրաց դասի կողմէ, ղեկավարութեամբ դպրապետ Շահէ Ալթունեանի, երգեհոնի ընկերակցութեամբ Սօնա Արթինեանի։

Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութեան խօսքը փոխանցեց Ատենապետուհի Տոքթ. Անի Յասըրձեան, իր խօսքերուն մէջ ան ըսաւ «Դեկտեմբեր 7, 1988 առաւօտեան ժամը 11:41 անց, 2 իրերայաջորդ ցնցումներով, Յայաստան Սպիտակի երկրաշարժը 6.9 Ռիշթըր չափանիշի ուժգնութեամբ, քանի մը երկվայրկեանի մէջ 700,000է աւելի ժողովուրդի բնակավայրերը աղէտի գօտիի վերածեց, 25,000 աւելի անձեր մահացան, վիրաւորուե-

Օրուան բանախօսներ` Զարեհ Աւագ Քինյ. Զարգարեան, Եղիա Ծ. Վրդ. Քիրէջեան, Տոքթ. Անի Յասըրձեան, Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիւսպէկեան եւ Յակոբ Ճանպազեան։

ցան շուրջ 31,000 հայեր եւ անտուն մնացորդներուն թիւը 514,000ը կ'անցնէր։

30 տարիներ առաջ, հակառակ անոր որ արդի tecknology-ն չկար լուրերը այսօրուայ նման երկվայրկեանին ստանալու, սակայն կարծէք Սպիտակի Երկրաշարժի գոյժը կայծակի արագութեամբ հաղորդուեցաւ համայն աշխարhի տարածքին եւ ֆիզիքապէս ցնցուած Յայրենիքի դղրդիւնը պատճառ հանդիսացաւ Սփիւռքի հայ ժողովուրդի հայրենիքն օժանդակելու միասնական զգաստութեան։

Այս հիման վրայ էր, երկրաշարժի յաջորդ օրն իսկ, խումբ մը նուիրեալ բժիշկներ, ատամնաբոյժներ, հիւանդապահուհիներ դեղագործներ եւ առողջապահութեան ոլորտին մէջ եղող մասնագէտներ, Թորոնթոյի բոլոր հայ Եկեղեցիներու եւ գործօն Միութիւններու կողքին հրաւիրուեցան Թորոնթոյի Յայ Կեդրոնի ղեկավարութեան կողմէ եւ կազմակերպեցին դեղորայքի եւ շտապ օգնութեան առողջապահական կարիքներու գործընթացը։ Այս օրը կը զուգադիպի մեր Բժշկական Ընկերակցութեան 30ամեակին հետ։ Այդ կապակցութեամբ 2 շաբաթ առաջ մենք շարք մը ձեռնարկներ ունեցանք արդէն։ Սակայն այս ոգեկոչման յատուկ հաւաքով, մասնաւորաբար կազմակերպուած Թորոնթոյի Յայկական Եկեղեցիներու Միջ-Յարանուանական Մարմնի կողմէ, կը փափաքինք թորոնթոհայութեան հետ նշել մեր Ընկերակցութեան ծնունդ տուող դէպքը՝ Երկրաշարժը, աղօթքով, խորհրդածութեամբ եւ նոր յանձնարարութեամբ Յայրենիքին ու Արցախին օժանդակելու եւ լուսաշող ապագայի առաջնորդելու վառ յոյսերով...»:

Ան իր խօսքը աւարտեց աւելցնելով.

«Անձնուէր ոգիով ծառայելու վեհ արժէքները պահելով, գիտակցինք թէ Յա-

Յայկական ամէնօրեայ եւ շաբաթօրեայ վարժարաններու աշակերտներ ելոյթի պա**հուն**։

յաստան եւ Սփիւռք զիրար ամբողջացնող միաւորներ են եւ միասնական ոգին միայն մեզ կր զօրացնէ։ Տէրը օրինէ մեր Յայրենիքը եւ ժողովուրդը ամէնուրեք»։

Յայ Կաթողիկէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Շաբաթօրեալ վարժարանի աշակերտները ղեկավարութեամբ Յռիփսիմէ Թովմասեանի, դաշնակի ընկերակցութեամբ Վանիկ Յովհաննիսեանի, եւ 30Մի Գոլոլեան վարժարանի աշակերտները, ղեկավարութեամբ Սօնա Յովսէփեանի խմբերգեցին հայրենասիրական եւ ազգային երգեր, արժանանալով ներկաներու գնահատանքին։

Փակման խօսքով հանդէս եկաւ Գեղարդ Ծ. Վրդ. Քիւսպէկեան, որ փոխանցեց իր սրտի խօսքը։

Խօսքի աւարտին շնորհակալութիւն յայտնեց հիւրընկալ Ս. Երրորդութիւն

Յայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Յովիւին, Ծխական Խորհուրդին, շնորհաւորեց Միջ-Յարանուանական Մարմնի եւ Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութեան (որոնց հիմնադրութեան 30ամեակն ալ կը զուգադիպէր այս տարի) համերաշխ գործակցութիւնը, ինչպէս նաեւ Տոքթ. Յասրրձեանի խորիմաստ խօսքերուն համար, եւ լայտագրի մաս կազմող հայկական ամէնօրեայ եւ շաբաթօրեայ վարժարանի տնօրէնութեան, ուսուցչական կազմին եւ աշակերտներուն։

Եղիա Ծ. Վրդ. Քիրէջեանի «Պահպանիչ»ով ձեռնարկը իր աւարտին հասաւ, որմէ ետք տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն` եկեղեցւոյ Տիկնանց Միութեան

BURNOUTION

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոհայ» պափասխանափու չէ իր էջերուն մէջ լոյս փեսած ծանուցումներու բովանդակութեան։ Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի։

Մանկական Գիրք՝ «Ռուտիի Յետ Արկածախնդրութիւններ» **Յեղիևակ՝ Նայիրի Շահիևեաև**

նի «Ռուտիի Յետ Արկածախնդրութիւնտեսաւ եւ արդէն իսկ հասանելի է ընթերցասէր մանուկներուն համար։

Մանկական գիրքին շնորհանդէսը տեղի ունեցաւ Դեկտեմբեր 9ին, Chapters Indigo (Kennedy Commons) գրախանու- որվ։ թին մէջ, ուր ներկայ էին նաեւ թորոնթոայս իւրօրինակ նախաձեռնութիւնը։

Իւրաքանչիւր գիրքի վաճառքէն 2 տոլար նուիրաբերուեցաւ Love of Reading Foundation-ին։

Գիրքը հասանելի է առցանց` Amazon-էն, Indigo Chapter-էն, ինչպէս նաեւ Hamazkayinի գրախանութին մէջ։ Ռուտին ուրախ ուսկեգոյն շնիկ մըն

«Թորոնթոհայ»- Նայիրի Շահինեա- է, եւ ինչպէ՞ս ան չըլլար. հոգատար ընտանիք, բազմաթիւ շնիկ-ընկերներ մօ ներ» (Adventures With Rudi) գիրքը լոյս տիկ զբօսայգիին մէջ եւ շատ-շատ արկածախնդրութիւններ, որոնք պիտի բացայայտուին իւրաքանչիւր օր` գիրքի էջերուն մէջ։ Ռուտիի կեանքը լի է յորդող զուարձութեամբ, ծիծաղով եւ սի-

Ռուտիի հետաքրքրութիւնը, ուրահայեր, որոնք եկած էին քաջալերելու խութիւնը եւ բարութիւնը կր փայլին իւրաքանչիւր պատմութեան մէջ։ Անիկա կատարեալ ընտանեկան ուղեկից մրն է` ըլլայ զբօսագիին կամ գիրքին մէջ։

> Յիշեցնենք նաեւ, որ Նոյեմբեր 30ին, Շահինեան գիրքը ներկայացուց եւ մակագրեց նաեւ Թորոնթոյի ՅՕՄի վարժարանի Գոլոլեան նախակրթարանի Ա.

Ծարասի Գոլոլեաս սախակրթարասի Ա. Ե. եւ Գ կարգերու աշակերտներուն։ Chapters Indigo գրախանութին մէջ, Դեկտեմբեր 9, Թորոնթօ։

Յարցազրոյց՝ Թորո**ևթոյի Մէջ Յ**Յ Պատուոյ Յիւպատոս Վան Լափոյանի Յետ

ծանօթ գործատէր Վան (Վարուժան) Լափոյեան նշանակուեցաւ Թորոնթոյի մէջ 33 պատուոյ հիւպատոս։ Օգտուելով այս առիթէն, «Թորոնթոհայ»ի խմբագիր Կարին Սաղտըձեան՝ հարցազրոյց՝ մը ունեցաւ անոր հետ` հիւպատոսի դերին եւ Գանատա-Յայաստան լարաբերութեանց եւ գործակցութեան զարգացման կարելիութիւններուն մասին։

ԿՍ- Յարգելի պատուոյ հիւպատոս, ձեր պաշտօնին մէջ ի՞նչպիսի պարտականութիւններ եւ պարտաւորութիւններ

Վ. Լափոյան- Իմ պարտաւորութիւններս պիտի ըլլան ներկայացնել Յայաստանի դեսպանատունը եւ կառավարութիւնը Յայաստանի հետ կապուած գործառոյթներու ընթացքին, որոնք տեղի կունենան Թորոնթոյի մէջ։ Ասիկա կ-՛րնդգրկէ որեւէ ձեւի քաղաքական ներկայացուածութիւն՝ հայաստանի կառավարութեան առընչուող միջոցառումներու ատեն։

ԿՍ- Վարչապետ Ճասթին Թրուտոյի Յայաստան այցելութեամբ Յայաս-,, տան-Գանատա լարաբերութիւնները մէջ նոր մակարդակ մր նուաձեց, կամ, րսենք` անոնք աւելի ամրապնդուեցան։ Ալցելութիւնը զուգադիպեցաւ Ֆրանսախօս երկիրներու գագաթաժողովին. ըստ ձեզի գործունէութեան ինչպիսի՞ նոր էջեր բացուեցան Թրուտոլի Յալաստան այցելութեամբ։

Վ. Լափոյան- Թրուտոյի այցելութեամբ շատ հետաքրքրական շրջան մը պիտի ապրինք հիմա։ Կարծեմ առիթն է, որ մենք աւելի աշխատինք, որ կարենանք այդ առաջին քայլը վերածել աւելի սերտ յարաբերութիւններու մշակման։ Նպատակներէն մէկը՝ Գանատական դեսպանատան բացումն է Երեւանի մէջ։ Այդ ուղղութեամբ պէտք է աշխատինք թէ՛ Յայաստանի դեսպանատան միջոցով եւ թէ մենք ձիգ ընենք այստեղէն կապեր հաստատելու։ Օրինակ՝ գանատական կառավարութիւնը հրաւիրել ներդրումներ ընելու Յալաստանի տարբեր մարզերուն մէջ։ Եթէ որեւէ դրական ներդրումի մէջ կրցանք զիրենք համոզել, ատիկա առիթ կ՛ըլլայ լրջօրէն մտածելու, որ ժամանակը եկած է լուրջ յարաբերութեանց։ Առաջին բանը, զոր պէտք է կարենաք ընել՝ հետաքրքրութիւն ստեղծելն է, ըսելով, որ Յայաստանի մէջ կայ այնպիսի տնտեսական վիճակ, ուր գանատական ընկերութիւնները կրնան ներդրումներ ընել։ Մենք պէտք է ատիկա շեշտենք, մինչեւ դեսպանատան բացումը իրականանայ։

ԿՍ- Գիտենք որ դուք թորոնթոհայ գաղութիւն մէջ կարեւոր բարեգործութիւն ըրած էք, ըլլայ նուիրատուութեամբ եւ ընդհանրապէս` աջակցութեամբ։ Այս անգամ աւելի մեծ դաշտ բացուած է ձեր դիմաց. ինչպէս կը կարծէք, ձեր ներդրումը պիտի ըլլայ` իբրեւ գործատէր, իբրեւ բարերար, իբրեւ Յայաստանի պաunini hhiwwunu:

Վան Լափոյեան- Ներդրումս ապագային անպայման պիտի ըլլայ քաղաքական եւ մշակութային մարզերէն ներս, սփիւռքի մէջ եւ անպալման նաեւ Յայաստանի մէջ։ Անխտիր պիտի օգնեմ բոլոր կազմակերպութիւններուն եւ մշակութային կառոյցներուն։ Անոնք, որոնք Յայատանի բարելաւման համար կը մտածեն, ես միշտ անոնց կողքին պիտի ըլլամ, անխտիր։

Յալաստանի մէջ ներդրումս պիտի

Վերջերս, գաղութի բարերար եւ ըլլայ շինարարութեան եւ հաւանական է նաեւ գիւղատնտեսութեան մարզին մէջ։ Շիրանարական գետնի վրայ, կ՛ուզեմ բարելաւել Յայաստանի մէջ գոյութիւն ունեցող շինարարական արհեստագիտութիւնը եւ հիւսիս-ամերիկեան արհեստագիտութիւնը կարենալ բերել Յալաստան` ատոր ամէն հետեւանքներով։ Երկրորդը` շէնքերու կառուցումով իրաւիրել Սփիւռքը տուներ գնելու Յայաստանի մէջ, որպէս իրենց երկրորդական տունը։ Այդպիսով կապ ստեղծել Յալաստանի եւ սփիւռքի մէջեւ։

Երկրորդը գիւղատնտեսութիւնն է։ Ներկայիս Յայաստանի մէջ կան շատ գիւղեր, որոնք գործի եւ ներդրումի կարօտ են։ Ներդրումս պիտի ըլլայ գիւղական շրջաններուն մէջ զարգացնել գիւղատնտեսական գործունէութիւնը, որպէսզի գիւղացին իր հողին վրայ մնայ եւ հոն աշխատի, արտադրէ եւ եկամուտ ապահովէ եւ բարելաւէ իր տնտեսական վիճակը։ Ասիկա Երեւանի շուրջը պիտի չրլլալ, այլ աւելի հեռու` սահմանային գիւղերու մէջ, որովհետեւ չենք ուզեր սահմանային գիւղերը պարպուին։ Այդ նպատակով կ՛ուզեմ անպայման ձեւով մը նպաստել։ Ատոր համար պէտք է ստեղծել գիւղատնտեսական թեքնիք խումբ մը, որ երթայ իւրաքանչիւր գիւղ ուսումնասիրէ եւ ներդրումը ընէ։ Մենք ներդրում ընելով պիտի ջանանք գիւղացիին եկամուտ ապահովել եւ վիճակը բարելաւել։ Այս իմաստով, կարեւոր է նաեւ գիւղատնտեսական արտադրութիւնը արտածել Ռուսիա կամ արտասահման։ Այսպիսով գիւղատնտեսութիւնը իիմնական գործօնը կ՛ըլլայ Յայաստանի տնտեսութեան զարգացման, ինչ որ կ՛օգնէ ժողովուրդին կապուելու իր հողին։

ԿՍ։ Այժմ աւելի կարծէք IT-ին (տեղեկատուական արհեստագիտութիւն) կարեւորութիւն կը տրուի։

Վան Լափոյեան- İT-ին լաւ է, որովհետեւ անիկա արդիւնաբերութիւն մըն է, որ միայն մտային եւ ելեկտրոնիկ փոխադրութիւն ունի։ Ատիկա շատ դիւրին է, որովհետեւ Յալաստան փոխադրամիջոցի լայն կարելիութիւն չունի, որովհետեւ սահմանները ձեւով մր փակուած են։ Ներդրումներուն մէջ արհեստագիտութիւնը, այդ իսկ պառճառով, շատ մեծ տեղ կը գտնէ. հաւանական է, որ շատեր այդ ոլորտին մէջ ներդրում ընեն ու զարգացնեն։ Բայց չեմ ուզեր գիւղացին մէկդի ձգել։ IT-ին գլուխը առած գացած է, ուրախ եմ ատոր համար, բայց գիւղատնտեսութիւնը աւելի սրտիս կը խօսի եւ կը հաւատամ անոր մէջ ներդրում ընելուն։

ԿՍ- Յաւանաբար նաեւ IT-ի մէջ ամէն մարդ չի կրնար աշխատիլ եւ Յայաստանի տնտեսութեան հիմքը կը կարծեմ դեռ գիւղատնտեսութիւնն է։

Վան Լափոյեան- Յիմա կարեւորը ովուրդը հողին կապելն է. Օրինակ, կրնանք Երեւանի մէջ IT ընկերութիւն մր hիմնել, բայց վաղը կրնայ արտասաhմանեան մեծ ընկերութիւն մը մեր երիտասարդները հրաւիրել` օրինակ, Ուաշինկթըն կամ Վանգուվըր կամ այլ տեղ, անոնք պիտի ձգեն երթան ու հոն հաստատուին։ Ատիկա երկրին չի կապեր մեր ժողովուրդը։

ԿՍ- Շատ ձիշդ դիտարկում մը կ՛ընէք։ Եթէ այսօր Յայաստանի գիւղերը այցելէք պիտի տեսնէք կարգ մը գիւղեր գրեթէ պարպուած են, շատ մը գիւղերու մէջ դպրոցները կր փակուին արտագաղթի պատճառով. շատ ցաւալի է։

Վան Լափոլեան- Ես անցեալ ալցելութեանս նկատեցի Արագածոտնի

Յայաստանի նորանշանակ պատուոյ Յիւպատոս գործատէր Վան Լափոյեան (լուսանկարը՝ СВС-էն)։

Ան էր, որ զիս գրեթէ համոզեց, ինծի իրական պատմութիւն մը ներկայացնելով. Արագածոտնի շրջանին մէջ կալ գիւղ մը, ուր գիւղացիները չէին կրնար իրենց բերքր արտադրել եւ որեւէ ձեւով իրենց ծախսերը գոցել, նոյնիսկ արտադրութեան կէսը կը փձանար։ Շրջանը հարուստ է պտղատու ծառերով՝ խնձոր, տանձ, եւայլն, սակայն բերքի մշակութիւնը կը ձախողի։ Գիւղին ներդրում ընողներէն մէկը՝ Իտալիայէն է, չեմ գիտեր եթէ հայ է, ան բերած է իտայացի մասնագէտներ, որոնք եկած են եւ այդ շրջանին մէջ բարելաւած են արտադրութիւնը։ Որպէսզի զօրաւոր անձրեւէն եւ կարկուտէն կարենան պաշտպանել բերքր, պտղատու ծառերուն վրան գոցած են, երբ կարկուտ եկած է, որեւէ ձեւով չէ վնասած բերքը։ Յոյակապ արտադրութիւն ունին, մէկ հեկտարին վրալ տասներկու անգամ բարձրացած է իրենց արտադրութիւնը։ Ներկայիս այդ գիւղը կը զարգանայ եւ կը բարգաւաձի։ Ինծի ատիկա մղեց, որ այդ ուղղութեամբ մտածեմ։ Ճիշդ այդ ձեւով պէտք է ժողովուրդը կարենայ արտադրել, նոյնիսկ եթէ մեծ գումարով շահ չընէ, կարեւորը այն է, որ ժողովուրդը իր հողը, իր հպարտանքը ամէն ինչ հոն կապէ։ Իր աշխատանքով կարենայ շահիլ իր ապրուստը։

Ասոր կողքին, գիւղին ենթակառոլցը պէտք է բարելաւուի` ձամբաները նորոգուին, դպրոցները ապահովուին։ Եթէ որեւէ շահ ապահովենք այդ ներդրումներէն, պիտի ծախսուի այդ գիւղի բարելաւման վրայ։ Նպատակը այդ տիպար մարդիկ են, որոնք կաշառակեգիւղերը կամաց-կամաց զարգացնելն է։

ԿՍ- Ինչ որ խօսեցանք, պէտք է հաւանաբար մինչեւ հիմա արդէն րլյար գիւղերուն գծով, բայց անցեալ կառավարութիւններու անկարողութեան, կամ ձախաւերութեան, կաշառակերութեան եւ այլ պատձառներով չիրականացաւ։

մարզպետը հոյակապ գործ կը տանէր։ *Տակափն կանուխ է արժեւորելու նոր կա*ռավարութեան գործունէութիւնը, բայց կը թուի, որ նախկինը պիտի չկրկնուի։ Դուք նոր իշխանութիւններու գալուստով աւելի լաւատե՞ս էք։

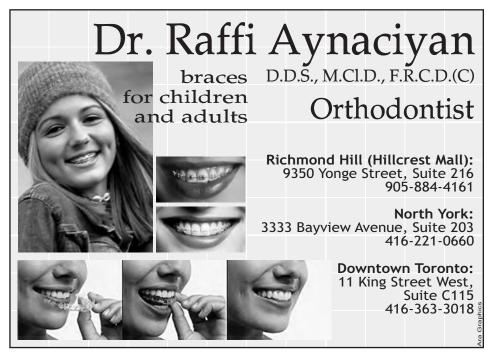
> Վան Լափոյեան- Շատ աւելի լաւատես եմ։ Ճշմարտութիւնը միշտ կը լաղթէ եւ կաշառակերութիւնը օր մը չէ օր մը կր ձախողի։ Նիկոլ Փաշինեանը իր այս նոր հոգեբանութեամբ ամէնուն ոգեւորեց, ժողովուրդը ոտքի հանեց։ Կը շնորհաւորեմ զինք, որ կրցաւ աներեւակալելի կացութեան մէջ հրաշքի պէս ոտքի ելլել։ Ասիկա մեր կեանքին, մեր պատմութեան ամէնէն փալլուն էջերէն մէկն է։ Յոլսով ենք, որ այս վիճակը շարունակուի, կր լուսամ որ կր շարունակուի, որովհետեւ ժողովուրդը հարիւր տոկոսով իրեն հետ է եւ յուսամ որ ինքը յաջողի երկար կարենայ ծառայել իբրեւ մեր վարչապետը։ Միայն մէկ մտահոգութիւն ունիմ•'3fզգալի է մարդուժի պակասը իր շուրջ. ատիկա պէտք է բարելաւէ եւ աւելի լաւ մակարդակի մարդուժ ապահովէ իր ապագայ կառավարութեան մէջ։

> ԿՍ։ Յաւանաբար ձեզ նման մարդիկ պիտի կարենան այս խօսքը իրեն hասցնել...

Վան Լափոլեան- Իմ ցանկութիւնն է, որ աւելի լաւ մարդուժով մեր կառավարութիւնը կարենալ շատ աւելի մեծ յաջողութիւններու հասնիլ։ Բայց նոյնիսկ ներկայ մարդուժով կրնանք ճամբան բանալ, որովհետեւ ամէնքն ալ պատրաստ են իրենց երկրին օգնելու, իրենք րութեան հետ կապ չունին։

ԿՍ- Իրենց փորձառութիւնը կը պակ-

Վան Լափոյեան- Այո,եւ ատիկա շատ կարեւոր է, բայց կրնան գտնել մարդիկ, որոնք կաշառակերութեան հետ կապ չունին եւ փորձառու են։

«Ձևջել Եևք Յայաստանի Եւ Սփիւռքի Միջեւ Սահմանը». Նիկոլ Փաշինեան

վարչապետի պաշտօնակատար Նիկոլ Փաշինեան UWC Դիլիջան քոլեձին մէջ հանդիպեցաւ սփիւռքի նախարարութեան նախաձեռնած «Ներուժ» ծրագիրին մասնակցողներուն հետ։

«Շատ կարեւոր հարց է` ի՞նչ է Յայաստանի նոր կառավարութիւնը տալիս եւ առաջարկում Սփիւռքին։ Մենք Սփիւռքին առաջարկում ենք նոյնը՝ ինչ Յայաստանի Յանրապետութեան քաղաքացիներին։ Առաջարկում ենք ինարաւորութիւն, որովհետեւ եթէ հնարաւորութիւնների հասանելիութեան տրամաբանութեամբ նայենք, ապա Յալաստանի Յանրապետութեան տասնեակ հազարաւոր, հարիւր հազարաւոր քաղաքացիներ, եթէ ոչ քաղաքացիների մեծամասնութիւնը, Յայաստանի . Յանրապետութիւնում ապրելով, իրենք էլ ինչ-որ առումով եղել են սփիւռքահայ։ Ինչո՞ւ, որովհետեւ նրանք հասու չեն եղել այն հնարաւորութիւններին, որոնց հասու պիտի լինի քաղաքացին։ Մենք այսօր շատ ենք խօսում Սփիւռքին հնարաւորութիւններ տալու մասին։ Ես հարցն այդպէս չեմ ձեւակերպում, որովհետեւ չեմ ցանկանայ տպաւորութիւն ստեղծել, որ, ահա, Սփիւռքի երիտասարդութեանը ինարաւորութիւն ենք տալիս` միեւնոլն ժամանակ մոռանալով Յայաստանի Յանրապետութիւնում ապրող երիտասարդներին։ Սա շատ նուրբ պահ է, որովհետեւ որն է մեր յեղափոխութեան առանցքային իմաստր Յայաստան-Սփիւռը լարաբերութիւններում։ Մեր լեղափոխութեան առանցքային իմաստն այն է, որ այդ սահմանն այլեւս ջնջուած է, այլեւս չկայ Յայաստան եւ Սփիւռք, այլեւս կայ մէկ ամբողջական հայութիւն, եւ մեր խնդիրն է հէնց դա արձանագրելը», ընդգծեց Փաշինեան՝ աւելցնելով. «Ի վերջոյ, երբ ասում եմ, որ բազմաթիւ մարդիկ ապրելով Յայաստանում` ըստ էութեան ապրել են Սփիւռքում, նկատի ունեմ հետեւեալը. բազմա-

«Արմէնփրէս»- Դեկտեմբեր 19ին, ապագայ չկայ, այստեղ ամէն ինչ անիմաստ է, մէկ է, այստեղ ոչ մի բան չի փոխուի։ Այս կէտից է, երբ մարդու մօտ սկսւում է արտագաղթելու պրոցեսը (գործընթացը)։ Արտագաղթելը մի օրուայ որոշում չէ, այնպէս չէ, որ առաւօտեան արթնանում ես, սուրձ խմում եւ ասում՝ գնամ ձամպրուկներս հաւաքեմ ու մեկնեմ։ Դա շատ երկար պրոցես է, բարդ հոգեբանական որոշումների, իրադարձութիւնների շղթայ է։ Այնպէս որ, այո, մենք էլ շատ դէպքերում, ըստ էութեան, եթէ ոչ ֆիզիկապէս, առնուազն մտովի Սփիւռքում ենք ապրել այն առումով, որ հեռու ենք զգացել մեզ՝ մեր իսկ երկրում ինարաւորութիւններ ունենալուց։ Եւ հետեւաբար մեր յեղափոխութեան առանցքային իմաստը հէնց սա է. մենք ջնջել ենք Սփիւռքի եւ Յայաստանի միջեւ սահմանը, որովհետեւ մեր գլխաւոր խնդիրն է ստեղծել ինարաւորութիւններ բոլորի համար։ Եւ կառավարութեան ամենակարեւոր առաքելութիւնը դա է՝ մարդկանց մղելը լաջողութիւնների։ Կառավարութեան ամենամեծ խնդիրն է նակատարը պատասխանեց «Ներուժ» քաջալերել մարդուն, օգնել նրան, որ նա յաղթահարի փակուղին, յուսահատութիւնը, եւ ինքն իր մէջ նաեւ քաղաքական մթնոլորտի, քաղաքական ուղերձի բերումով այնպիսի մի ներուժ ձեւաւորի, որ այդ ներուժն ամէն մէկին կարողանայ ստիպել ի վերջոյ գործել` սպասելու փոխարէն», ըսաւ վարչապետի պաշտօնակատարը։

«Ես համոզուած եմ, որ մենք որպէս ժողովուրդ, որպէս ազգ, ունենք մեծ ներուժ, եւ այդ ներուժի արտայայտութիւնը հետեւեալն է` ոչ թէ սպասել, որ ուրիշներր մեր փոխարէն որոշումներ կայացնեն եւ որոշեն մեր ձակատագիրը, այլ մենք հասկանանք եւ գիտակցենք, որ ունենք բաւարար կամք, ուժ, հմտութիւն, իմաստութիւն եւ խելք ինքներս մեր ձակատագիրը որոշելու, ինքներս մեր յաղթանակները կերտելու, որովհետեւ մենք այլեւս արդէն որպէս ժողովուրդ սովորել թիւ մարդիկ մտածել են, որ այս երկրում ենք յաղթելուն եւ այդ սովորութիւնից ո- `նախարարութիւնները``առանց բացա-

Յայաստանի վարչապետի պաշտօնակատար Նիկոլ Փաշինեան։

չինչ մեզ յետ չի սովորեցնի։ Այնպէս որ ռութեան։ մեզ բոլորիս մաղթում եմ նորանոր լաղ-

Այնուհետեւ վարչապետի պաշտօծրագիրին մասնակցողները հետաքրքրող հարցումներուն։

Սփիւռքի նախարարութեան լուծարման հաւանականութեան մասին հարցումին Փաշինեան պատասխանեց` րսելով, որ հիմա քննարկումներու փուլի մէջ է հարցը։ Այս հանգրուանին, ամէնէն կարեւոր հարցը պետական կառավարման համակարգին մէջ կառավարման առաւել արդիւնաւէտ մակարդակի հասնիլն է, ներառեալ` Սփիւռքի հետ յարաբերութիւններուն մէջ։ Փաշինեան հաստատեց, որ մեծ է այն հաւանականութիւնը, որ նոր կառավարութեան կառոլցին մէջ սփիւռքի նախարարութիւն չըլլայ, բայց այդ չի նշանակեր, որ մենք այլ կառոյցներու միջոցով այդ կապերը արդիւնաւէտ չեն դառնար։

Ըստ Փաշինեանի՝ ամէնէն էական հարցը այն է, որ, Սփիւռքի հետ յարաբերութիւններու բաղադրիչ ունին բոլոր

«Ներուժ» ծրագիրը նախատեսուած թանակներ», յայտնեց Փաշինեան։ է Սփիւռքէն 18էն 35 տարեկան հայազգի երիտասարդ ձեռներէցներու համար։ Անիկա բացառիկ կարելիութիւն կու տայ գործարար ոլորտին վերաբերեալ գիտելիքներու հարստացման, գործընկերային կապերու ընդյայնման, ինչպէս նաեւ մեկնարկային ծրագիրներ ներկայացնելու, ֆինանսաւորում ստանալու եւ զանոնք իրագործելու համար։

Ծրագիրին կը մասնակցին շուրջ 70 երիտասարդներ, որոնցմէ 50ը` Սփիւռքէն։ UWC Դիլիջան քոլեձին մէջ իրականացուող չորսօրեայ այս ծրագիրի աւարտին, յաղթողները պիտի ստանան մինչեւ 15 միլիոն դրամի հասնող դրամաշնորհ, ինչպէս նաեւ իրաւական ու հարկային անվճար խորհրդատուութիւն, անդամակցութիւն FAST «սթարտափ»ին` չորս ամիս ամբողջական խորհրդատուութիւն` ծրագրերէն եւ աշխատանքային տարածքէն օգտուելու կարելիութեամբ, «Impact Hub Yerevan» ընկերութեան մէջ ութ ամսուան փորձառնութեան հնարաւորութիւն եւ այլն։

Յրանոյշ Յակոբեան Վարչապետէն Կը Խնդրէ Պահել Սփիւռքի Նախարարութիւնը

Նախկին սփիւռքի նախարար` Յրանուշ Յակոբեան

«Արմէնփրէս».- Պէյրութի մէջ իրա- դր ապրում է հայրենիքից դուրս եւ նրանց տարակուող «Զարթօնք» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիր Սեւակ Յակոբեան հարցազրոյց մը ունեցած է Սփիւռքի նախկին նախարար Յրանոյշ Յակոբեանի հետ` կառավարութեան կողմէ նախարարութեան լուծարման վերաբերեալ որոշման նախագիծի հրապարակման առիթով։

«Օգտուելով առիթից՝ ուզում եմ դիմել եւ խնդրել վարչապետին` եւս մէկ անգամ քննարկելու նախարարութեան պահպանման հնարաւորութիւնը` հաշուի առնելով, որ մեր ազգի երկու երրոր-

հետ աշխատանքի հսկայական փորձ է կուտակուել, կան սերտ կապեր ու լարաբերութիւններ, որոնք հաստատել է տարիների ընթացքում փորձ եւ գիտելիքներ ձեռք բերած, գործին նուիրուած, պատասխանատու եւ աշխատասէր երիտասարդներից կազմուած թիմը», ըսած է տիկին Յակոբեան։

Նախկին նախարարը յայտնեց, թէ համոզուած է, որ նախարարութիւնը կալացած է եւ խոր արմատներ ձգած է Սփիւռքի մէջ։

«Ուզում եմ դիմել իմ գործընկերնե-

րին, խնդրով շահագրգիռ սփիւռքահայ բարեկամներին` յայտնելով շնորհակալութիւն, որ նրանց օգնութեամբ կառուցել ենք նախարարութիւնը` կեանքիս տասը տարիները նուիրելով այդ կառոլցի կալացման, հեղինակութեան բարձրացման, Յայաստանի Յանրապետութիւնը Սփիւռքում պատշաձ ներկայացնելու, Սփիւռքի հիմնախնդիրները հայրենի կառավարութեանը ներկայացնելու, նախարարութիւնը սփիւռքահայերի տուն դարձնելու գործին։ Յասկանալի է, որ իմ սիրտր շատ է ցաւում հիւլէ առ հիւլէ տառապանքով կերտուած կառոյցի տարրալուծման համար», ըսաւ է տիկին Յակոբեան։

Join us www.facebook/ **Torontohye** newspaper

Արամ Ա. Կաթողիկոս 2019 Տարին կը Յռչակե «Չայ Մամուլի Տարի»

Արամ Ա. Կաթողիկոս Յայրապետական լատուկ պատգամով 2019 տարին կը ոռչակէ «՝ Վայ՝ Մամուլի Տարի»։

Արդարեւ, 2003էն սկսեալ, իւրաքանչիւր տարի մեր եկեղեցւոյ ու ժողովուրդի կեանքին հետ սերտ աղերս ունեցող երեւոյթի մը կամ արժէքի մը նուիրելու Վեհափառ հայրապետին որոշումը մեր ժողովուրդին մօտ լայն արձագանգ գտաւ. ան առիթ հանդիսացաւ տուեալ տարուան նիւթին մասին խօսելու, գրելու, քննարկումներ կատարելու, եւ զանազան այլ միջոցներով զայն մեր անձնական թէ համայնական կեանքի լուսարձակին տակ բերելու։

Նկատի ունենալով հայ մամուլին առանցքային դերը մեր ազգային կեանքէն ներս, վստահ ենք, որ նո՛յն լրջութեամբ եւ զանազան նախաձեռնութիւններու ձամբով վերարժեւորումի պիտի ենթարկուի հայ մամուլին դերը ու մանաւանդ` դիմագրաւած մարտահրաւէրները։ Վե՞հափ՝առ Յայրապետին «2019ը Յայ Մամուլի Տարի» հռչակման պատգամը պիտի ընթերցուի եկեղեցիներէն ներս, 2019ի Յունուարի կէսերուն, եւ բնականաբար, լոյս պիտի տեսնէ հայ մամուլի մէջ։

Յայտնենք, որ Վեհափառ Յայրապետին նախաձեռնութեամբ հայ մամոււին նուիրուած համահայկական համագումար մը տեղի պիտի ունենայ 2019 Ապրիլին Անթիլիասի Մայրավանքէն ներս։

Գաևատայի Մարդկային Իրաւունքներու Թանգարանը եւ **Յայոց Ցեղասպանութեան Թանգարանը Յուշագիր Պիտի Ստորագրեն**

ղասպանութեան թանգարան-իիմնարկ» հիմնադրամը եւ Գանատայի մարդկային իրաւունքներու թանգարանը (ԳՄԻԹ) պիտի ստորագրեն Փոխըմբռնման յուշագիր։ Այս մասին կը տեղեկացնէ «հալոց Ցեղասպանութեան թանգարան-իինարկ» հիմնադրամը։

Յուշագիրը պիտի ստորագրեն «Յայոց Ցեղասպանութեան թանգարան-հիմնարկ» հիմնադրամի տնօրէն Յարութիւն Մարութեանը եւ Գանատայի մարդկային իրաւունքներու թանգարանի նախագահ Ճոն Եանկը՝ ՅՅ Արտաքին Գործոց նախարարին եւ ստորագրող կողմերու ներկայացուցիչներուն մասնակցութեամբ։

Երկու կառոյցներն ալ, իրենց գործունէութեան իբրեւ հիմք ունենալով մարդկային իրաւունքներու խթանումը, յարգանքը այլոց հանդէպ, կրթութեան, երկխօսութեան միջոցով հաշտեցումը, շեշտած են այս հարցերուն առնչութեամբ իրենց ջանքերու համատեղումը եւ նա- 5 տարուան ժամկէտով։

12 Դեկտեմբեր 2018ին, «Յալոց Ցե- խաձեռնած են Փոխրմբռնման լուշագիրի ստորագրում, որ հնարաւորութիւն կրնայ տալ շատ մը հարցերու գծով համատեղ հանդէս գալու եւ, ի հարկէ, ունենալու համագործակցութեան լուրջ ոլորտներ։

> Յուշագիրը հնարաւորութիւն կու տալ ունենալու ինչպէս կրթական, գիտական, թանգարանային համագործակցութիւն, այնպէս ալ միջթանգարանային միջոցառումներու կազմակերպման ինարաւորութիւն` ժամանակաւոր ցուցադրութիւններու կազմակերպում, փոխանակում եւ այլն։

> Յուշագիրը կողմերուն կը շնորհէ բացառիկ ինարաւորութիւն` համագործակցելու նաեւ Յայոց Ցեղասպանութեան, Մարդկային իրաւունքներու ուսումնասիրութեան, գիտական նիւթերու ու փորձառութեան փոխանակման բնագաւառին մէջ։

> Յուշագիրը գործադրութեան կը դրուի ստորագրութեան թուականէն սկսեալ`

Գանատալի Մարդկալին Իրաւանց թանգարանը

Յայկակ Արշամեան Յաջողած Է Վերադարձևել «Յայաստաև» **Յամահայկական Յիմնադրամի Նկատմամբ Վստահութիւնը**

Յայաստանի Ապրիլեան ցոյցերէն պատկեր մը

«Յալաստան» Յամահալկական Յիմնադրամի գործադիր տնօրէն Յալկակ Արշամեան կրցած է վերացնել Յայաստանի ու սփիւռքի մէջ հիմնադրամին նկատմամբ ձեւաւորուած անվստահութեան մթնոլորտը։

«Արմենփրես»-ի փոխանցմամբ` այս մասին Արշամեան ըսած է Դեկտեմբեր 14ին իրաւիրուած մամուլի ասուլիսի ժա-

«Երբ ստանձնեցի այս պաշտօնը, Յիմնադրամի նկատմամբ վստաhութեան մեծ խնդիր կար թէ՛ հայաստաի մէջ եւ թէ՛, յատկապէս, դուրսը։ Յոկտեմբերին ձամբորդած եմ Գանատա, նաեւ Միացեալ Նահանգներ, այնտեղ հանդիպած եմ բազմաթիւ կազմակերպութիւններու, նուիրտուներու ու նաեւ անհատներու հետ, եւ փորձած ենք որքան ինարաւոր է վերականգնել այդ վստահութիւնը», ըսած է ան։

Այն հարցումին, թէ գործադիր տնօրէնը, արդեօք, յաջողա՞ծ է վերականգնել նաեւ սփիւռքի մէջ գործող աւանդական կուսակցութիւններու վստահութիւնը, Արշամեան դրական պատասխան տուած է։

«Քալիֆորնիոյ մէջ հանդիպած եմ տեղի արեւմտեան մասի դաշնակցութեան ղեկավարութեան, Անթիլիասի եկեղեցւոյ ղեկավարին հետ, նաեւ ռամկավար կուսակցութեան գրասենեակին մէջ հանդիպում ունեցած եմ ու կը վստահեցնեմ, որ գոնէ աւանդական կուսակցութիւններու մէջ փարատուած են այդ անվստահութեան բոլոր տարրերը»,

Գործադիր տնօրէնի խօսքով` իր խօսքերուն ապացոյցը հիմնադրամին կատարուած նուիրատուութիւններու աճն է, որոնք պիտի օգտագործուին Յայաստանի ու Արցախի մէջ իրականացուելիք շարք մը ծրագիրներ իրականացնելու համար։

«Յայաստան» համահայկական hիմնադրամի նախկին գործադիր տնoրէն Արա Վարդանեան խոստովանած էր, որ տնօրինելով հիմնադրամին տրամադրուած 25 միլիոն դրամի վարկային գծով դրամատնային քարտը, ատոր միջոցները օգտագործած է անձնական նպատակներով, գումարը ուղղելով տարբեր առցանց խաղատուներու մէջ խաղադրոյքներ կատարելուն։

«Իքոևոմիսթ»ը «Տարուաև Երկիրը» Կը Յռչակէ Յայաստանը

Յամահայկական Յիմնադրամի վարիչ Յայկակ Արշամեան

Բրիտանական հեղինակաւոր «Իքոնոմիսթ» շաբաթաթերթը 18 Դեկտեմբերին հաղորդեց, թէ իր «Տարուան Երկիրը» ընտրած է Յայաստանը։

Թերթը կը շեշտէ, թէ որոշումը հիմնուած է յատկապէս այն իրողութեան վրայ, որ Յայաստանի մէջ մենատիրական կառավարութեան մը տապալումը խաղաղօրէն իրականացած է Նիկոլ Փաշինեանի առաջնորդած ժողովրդային ցոյցերուն շնորհիւ` աւելցնելով, որ օրէնքի սահմաններուն մէջ իրականացած յեղափոխութիւնը ամրագրուեցաւ ընտրութիւններուն ընթացքին Փաշինեանի կուսակցութեան 70 տոկոս քուէներով։

«Յայաստան մերժեց Փութինի օրինակով իշխանափոխութիւնը եւ ոչ ոք սպաննուեցաւ։ Ռուսիոյ ոչ մէկ առիթ

տրուեցաւ միջամտելու։ Սակայն պէտք է զգուշացնել, որ Ատրպէյճանի հետ Յալաստանի հողային տարակարծութիւնը անլոյծ կը մնայ եւ կրնայ բռնկիլ։ Բայց, վաղեմի եւ յաձախ վատ կերպով կառավարուած երկիրը այդ անկայուն շրջանին մէջ առիթը ունի վերանորոգուելու եւ ամրապնդելու ժողովրդավարական կարգերը», կր գրէ թերթը։

Յալաստանի ամենամօտիկ մրցակիցները հանդիսացան Մալիզիան, որուն զեղծարար վարչապետը պաշտօնազրկուեցաւ քուէարկողներուն կողմէ, եւ Եթովպիան, որուն նոր ղեկավարը բարեկարգումներ իրականացուց։

Թերթը լուրը կ՛աւարտէ անգլիատառ հայերէն գրելով՝ «Շնորհաւորում եմ»։

Թրամփ Եւ Էրտողաև՝ Կարտիրև**ի** «Մենատերներու Տարուան» Յերոսներեն Են

2018ը որակած է «Մենատէրներու տարի»` նկատել տալով, որ գերիշխող եղած են Միացեալ Նահանգներու, Չի-նաստանի եւ Ռուսիոյ ղեկավարներուն արարքները, որոնք կը սպառնան մոլո-րակին ապահովութեան եւ կը վտանգեն

միլիոնաւոր մարդոց կեանքերը։ Թրամփի նուիրուած բաժինը «Արկածախնդրութիւններ խենթանոցին մէջ» որակելով, թերթը երկրորդական մենատէրներու շարքին անդրադարձած է նաեւ Թուրքիոյ նախագահ Ռեչեփ Թա-յիփ Էրտողանին` յիշեցնելով, որ ան երկիրը դէպի նախագահական համակար-

Բրիտանական «Կարտիրն» թերթր գի անցնելու ճանապարհը լաջողութեամբ հարթած է, լաւելեալ ուժ ձեռք բերելով։

Մենատէրներու ցանկին վրալ կան նաեւ Պրազիլի, Վենեզուելլայի, Ֆիլիփինի, Յիւսիսային Քորէայի, Եգիպտոսի եւ Սէուտական Արաբիոյ ղեկավարներուն

Թերթը կը նշէ, որ իրենց սեփական շահերը ժողովուրդներուն շահերէն վեր դասող այս մենատէրները իսկական վտանգ են ժողովրդավարութեան, կենսոլորտին եւ մարդկային տարրական իրաւունքներուն։

Արցախի Աղքատութեան Մակարդակը 21.6 Տոկոս Ե

Ստեփանակերտի Յրապարակէն պատկեր մը

«Արցախփրես»- Արցախի Յանրապետութեան Ազգային վիճակագրական պետական խորհուրդի անդամ Իրինա Աւանեսեան կը յայտնէ, որ 2014էն ի վեր Արցախի Ազգային վիճակագրական ծառայութիւնը լուրջ քայլերու ձեռնարկած է հանրապետութեան աղքատութեան մակարդակի գնահատման ուղղութեամբ։

Ըստ Աւանեսեանի` կատարուած հետազօտութեան շնորհիւ ձեւաւորուած է նուազագոյն պարէնային զամբիւղ, ինչպէս նաեւ պարէնային եւ ոչ պարէնային ապրանքներու ու ծառայութիւններու արդիական տեսակարար կշիռները։ Այդնուազագոյն պարէնային զամբիւղը կիրառուած է ծայրայեղ (պարէնային) եւ ընդհանուր աղքատութեան գիծերը հաշուելու համար։

«Տնային տնտեսութիւնների կենսա- մամբ կա պայմանների ամբողջացուած հետազօ- նեսեան։

տութեան ընտրանքում 2017 թուականին ընդգրկուել է 105 բնակավայր, որից 9ը՝ քաղաքային, 96ը՝ գիւղական։ Տարուայ ընթացքում հետազօտուել է 1620 տնային տնտեսութիւն, որից 756ը` քաղաքային բնակավայրերում, 864ր՝ գիւղական։ Իւրաքանչիւր ամիս հետազօտուել է 165 տնային տնտեսութիւն, որից 63ը` քաղաքային, 72ը` գիւղական բնակավայրերում։ 2017 թուականին հարցազրուցավարներն ալցելել են 3433 հասցէ, քանի որ տարբեր պատճառներով ընտրանքում ընդգրկուած տնային տնտեսութիւններում հետազօտութիւն չի անցկացուել։ Պատձառներից մէկն էլ հանդիսանում է հետազօտութեանը մասնակցելուց հրաժարման դէպքերը, որի տեսակարար կշիռը ընդամէնն ալցելած հասցէների նկատմամբ կազմել է 5.6 տոկոս», ըսաւ Աւա-

2 Նոր Թաղամաս Պիտի Կառուցուի

Ըստ ոլորտի պատասխանատուին` տնային տնտեսութիւններու ուսումնասիրման ծրագիրի 2017ի արդիւնքներուն համաձայն` հանրապետութեան բնակչութեան 78.4 տոկոսը եղած է ոչ աղքատ, 21.6 տոկոսը` աղքատ, որուն 6.1 տոկոսը` ծայրայեղ աղքատ։

«Աղքատութեան պարէնային գիծի արժէքը կամ նուազագոյն պարէնային զամբիւղի արժէքը 2017 թուականին գնահատուած է 23 հազար 745 դրամ։ Այս ցուցանիշը մէկ շունչի հաշիւով, հիմնուելով մէկ օրուան համար մէկ շունչի համար սահմանուած ջերմուժը՝ 2232 ջերմուժ արժէքի վրալ։ Աղքատութեան գիծի արժէքը անցած տարի գնահատուած էր մէկ ամսուան համար մէկ չափահաս անձի հաշիւով 35 հազար 121 դրամ։ 2017 թուականին ծալրայեղ աղքատ է գիւղական բնակչութեան 8 տոկոսը։ 2016 թուականի համեմատ 2017 թուականի գիւղական բնակավայրերու մէջ աղքատութեան մակարդակը իջած է 6 տոկոսով, որոնց մէջ` ծայրայեղ աղքատութեան մակարդակը` 1.5 տոկոսով, իսկ քաղաքային բնակավայրերու մէջ այդ ցուցանիշը աձած է 2.9 տոկոսով, որուն մէջ՝ ծայրայեղ աղքատութիւնր` 1.6 տոկոսով», մանրամասնեց Աւա-

Ամսական մէկ անձի հաշիւով որքա՞ն գումար անհրաժեշտ է լաւ եւ շատ լաւ ապրելու կամ գոյատեւելու համար. այս հարցումին մասնակիցները պատասխանած են, որ շատ լաւ ապրելու համար անհրաժեշտ է 493 հազար 73 դրամ կամ 1023 տոլար, լաւ ապրելու համար՝ 190 հազար 605 դրամ կամ 395 տոլար, գոյատեւելու համար՝ 43 հազար 96 դրամ կամ 89 տոլար։

hա- դէպքերը, որի տեսակարար կշիռը ընդամէնն այցելած հասցէների նկատսա- մամբ կազմել է 5.6 տոկոս», ըսաւ Աւասզօ- նեսեան։ 96 դրամ կամ 89 տո

Ստեփանակերտի նոր թաղամասին մանրանկարը

«Արցախփրես»- Ստեփանակերտի մէջ, յաջորդ տարի, պիտի կառուցուի ընդհանուր մօտ 500 բնակարանէ բաղկացած 2 թաղամաս` քաղաքի Տիգրան Մեծ եւ Թումանեան փողոցներուն վրայ։ Կառուցուող բնակարաններուն մօտ 30 տոկոսը պիտի գնուի պետութեան կողմէ, իսկ մօտ 70 տոկոսը պիտի իրացուի հիփոթեքային ծրագիրներով։

Արցախի պետական նախարար Գրիգորի Մարտիրոսեան, Դեկտեմբեր 27ին` տարուան ամփոփիչ ասուլին ժամանակ նշած է, որ առաջին խումբի բնակարանները` պետութեան ստանձնած

պարտաւորութիւններու ծիրէն ներս` պիտի նուիրաբերուին համապատասխան հասարակական խումբերուն պատկանող անձերու, իսկ երկրորդ խումբի բնակարանները պիտի իրացուին 1 մ2 280 հազ. դրամ արժէքով։ Բնակարանները պիտի ըլլան 2, 3 եւ 4-սենեականոց։ 2-սենեականոց բնակարաններուն մակերեսը նախատեսուած է 55 մ2, 3-սենեականոցը` 75 մ2, 4-սենեականոցը` 95 մ2։

«Յաջորդ տարին գիւղական բնակավայրերու մէջ բնակող քաղաքացիներու բնակարանային պայմաններու բարելաւման համար տրամադրուող փո-

խառութիւններու տարեկան տոկոսադրոյքը առաջնային շուկայի մէջ պիտի սահմանուի 1 տոկոս՝ գործող 5 տոկոսի փոխարէն, իսկ կանխավճարը՝ 5 տոկոս՝ գործող 10 տոկոսի փոխարէն, երկրորդային շուկայէն բնակարանի ձեռքբերման պարագային՝ փոխառութեան մարման ժամկէտը պիտի սահմանուի 10 տարի՝ գործող 6 տարուան փոխարէն», ըսած է ան։

Արցախի մէջ 2018 Յունուար-Նոյեմբեր ամիսներուն իրականացուած շինարարութեան ծաւալը կազմած է աւելի քան 43 միլիառ դրամ` ապահովելով նախորդ տարուան նոյն ցուցանիշինկատմամբ 10.5% իրական աճ։ Շինարարութեան շուրջ 45%-ը կատարուած է պետական պիւտճէի միջոցներու հաշուին (19.6 միլիառ դրամ)։

Մարտիրոսեան ընդգծած է, որ 2018ի ընթացքին հիփոթեքային վարկաւորման պետական աջակցութեան ծրագիրին ծիրէն ներս` 433 ընտանիք բարելաւած է իր բնակարանային պայմանները, անոնց 238ը` նոր բնակարան գնած է ։

Անդրադառնալով պետական պիւտձէին, պետական նախարարը ըսած է, որ 2018 Յունուար-Նոյեմբերի ընթացքին պետական պիւտձէ մուտքագրուած հարկային եկամուտները եւ տուրքերը կազմած են 48 միլիառ դրամ` նախորդ տարուան նոյն ցուցանիշը գերազանցելով 38.3 տոկոսով կամ 13.3 միլիառ դրամով։

2018ին Արցախի Տնտեսական Աշխուժութեան Ցուցանիշը Մօտ 12 %-ով Աճած է

Արցախի Յանրապետութեան մէջ 2018 Յունուար-Սեպտեմբերին համախառն ներքին արդիւնքը (ՅՆԱ) կազմած է 197.6 միլիառ դրամ` ապահովելով 12,2% իրական աձ։ ՅՆԱ-ի արձանագրած 12,2% յաւելեալ աձի ընթացքի 6.7 տոկոսային կէտը ապահոված է արդիւնաբերութիւնը (որուն աւելի քան 5 տոկոսային կէտը` հանքարդիւնաբերութիւնը, մօտ 1.7 տոկոսային կէտը` ուժանիւթը), 4.3 տոկոսային կէտը` առեւտուրը եւ ծառայութիւնները։ Այս մասին, իր ամփոփիչ ասուլիսին մէջ, ըսած է Արցախի պետական նախարար Գրիգորի Մարտիրոսեան։

Անոր խօսքով` մինչեւ տարեվերջ կը կանխատեսուի, որ համախառն ներքին արդիւնքի անուանական ցուցանիշը պիտի կազմէ շուրջ 303 միլիառ դրամ՝ ապահովելով երկնիշ տնտեսական աճ։ «Կ`ակնկալուի, որ մէկ շունչի հաշուով համախառն ներքին արդիւնքը 2018-ի համար պիտի կազմէ շուրջ 4260 ԱՄՆ տոլար` 2017 -ի 3845 ԱՄՆ տոլարի դիմաց՝ ալդպիսով գրեթէ հաւասարելով Յալաստանի Յանրապետութեան hամապատասխան ցուցանիշին։ Ընթացիկ տարուան 11 ամիսներուն տնտեսական աշխուժութեան ցուցանիշը 2017-ի համապատասխան ժամանակահատուածին համեմատ աճած է` 11.7%-ով»,նշած է ան։

Մարտիրոսեանի խօսքով՝ ձեռնարկուած օրէնսդրական փոփոխութիւններուն շնորհիւ 2019-էն սկսեալ աւելի պիտի բարելաւուի գործարար միջավայրը եւ պիտի թեթեւնայ փոքր ու միջին ձեռնարկատիրութեան հարկային բեռը՝ Ստեփանակերտ քաղաքի մէջ արտօնագրային եւ հաստատագրուած վճար վճարողներունը՝ 50%-ով, իսկ շրջաններուն մէջ՝ 70%-ով։ Այս արտօնութենէն պիտի օգտուին հանրապետութեան հարկատուներու աւելի քան 30%-ը։

«2018-ի ընթացքին արձանագրուած է 1249 նոր կեդրոն, որոնցմէ գորժունէութիւն կը ծաւալէ 716-ը։ Լուծարուած է 75 կեդրոն։ Ընդհանուր առմամբ ԱԴ-ի մէջ հարկատուներուն թիւը կը կազմէ աւելի քան 5800։ Դանրապետութեան մէջ վարձու միջին ամսական աշխատողներուն թիւը՝ տարուան սկիզբը՝ կը կազմէր 38,209, որ տարուան ընթացքին աւելցած է 1 200-ով՝ կազմելով 39,407 մարդ»- նշած է ան։

Join us www.facebook/ Torontohye newspaper

Գոլոլեան Նախակրթարանի 6րդ Դասարանի Աշակերտները Կը Գրեն

Եթէ Ամենակարող Ըլլայի ...

Եթէ ամէնակարող ըլլայի աշխարհի ամբողջ պզտիկներուն Նոր Տարուան գիշերը շատ շատ նուէրներ կուտայի որպէսզի ամէնը ուրախ ըլլային։ Եթէ ամէնակարող ըլյայի աշխարհի ամբողջ հիւանդ մարդոց կր բուժէի որպէսզի անոնք լաւ կեանք մը ապրէին իրենց ընկերներուն եւ ընտանիքներուն հետ։

Եթէ ամէնակարող ըլլայի կ'ուզէի իմ ամբողջ ուսուցիչներուս "Գուպա" ուղարկել որպէսզի անոնք կարենային հանգիստ ծովերուն մէջ լողալ եւ ուրիշ բաներու մասին չմտածել եւ ընէին ինչ որ ուզէին։

Ջէսիքա Բոշեա<u>ն</u>

եթէ Ամենակարող Ըլլայի...

Եթէ ես ամէնակարող ըլլայի, ես Ալպըրդ Այնսդայն կ՛ըլլայի, բայց ամէնակարողը չեմ եւ Ալպըրդ Այնսդայն ալ չեմ։

Եթէ ըլլայի ամէնակարող երբեք չէի յօգներ եւ երբեք չէի քնանար։ Եթէ այդպէս ըլլար ես պիտի չնստէի գիշէրուան ժամը իննին որ շարադրութիւնս գրէի։

Եթէ ամէնակարող ըլլայի, ես մատիտ մը կամ գրիչ մը կը ստեղծէի որ առանց ինձի դասերս կ՛ընէր, լաւ նիշեր կը ստանայի եւ ալ դասը ինձի չէր յոգնեցներ։ Ես թռչող ձի կը՛ստեղծէի որ ինձի ամէն օր դպրոց կը տանէր։ Եթէ այդպէս ըլլար, մամաս երբէք չէր ուշանար իր գործէն եւ ես ալ իմ դպրոցէս։

Սօֆի Պետրոսեան

Եթէ Ամենակարողը Ըլլայի...

Մանկութենէս երազանք ունէի, թէ օր մը եթէ վիճակուի ինծի ամենայ կարոոր րլյալը, մանկական շատ մը երազներ կ'ուզէի իրականացնել, օրինակ` լաւ խաղալիքներ ունենալ, լաւ պտըտիլ, եւ լաւ հագուելիք ունենալ։

Բայց կը կարծեմ թէ հիմա տարբեր են երազներս։ Յիմա կը մտածեմ մարդկութիւնը յուզող հարցերու շուրջ, որովհետեւ մինջեւ օրս շատ մը հիւանդութիւններ կան աղխարհիս մէջ, որ հակառակ գիտութեան ահաւոր զարգացման տակաւին բուժելի չեն. օրինակ` շաքարախտը, քաղցկեղը եւ ալցիայմերը, որ պատճառ եղաւ մեծ հօրս մահուան։

Եթէ հնարաւորութիւն ունենայի հիւանդութիւններ բուժելու, վերջ կուտայի քիմիական դեղերով բուժումներու եւ կը փոխարինէի բուսական հզօր բժշկութեամբ։

Պիտի աշխատիմ եւ ուսանիմ մինչեւ նպատակիս հասնիմ։ Կը հաւատամ որ աշխատանքով երազանքները կ'իրականանան։

Գառնի Գույումձեան

Եթէ Ամէնակարող Ըլլայի...

Եթէ ամէնակարող րլյալի, ես աշխարհին խաղաղութիւն կուտալի, որովհետեւ ամէն կողմ աշխարհին մէջ պատերազմ կայ եւ մարդիկ զէնքերով կը մեռնին։

Եթէ աշխարհը խաղաղութիւն ունենայ, պատերազմները կը վերջանան, զէնքեր չեն ծախուիր, մարդիկ ուրախ կ'ըլլան եւ պզտիկները չեն ստիպուիր վախի

Եթէ երկրորդ անգամ մըն ալ ամէնակարող ըլլայի, ես աղքատներուն տուն կուտայի, դրամ եւ կերակուր։ Եթէ ամէն մարդ տուն դրամ եւ կերակուր ունենայ, կ'ըլլան ուրախ, իրենց ընտանիքով կրնան ապրիլ եւ իրենց զաւակները դպրոց կ-'երթան։

Պարգեւ Միսիրեան

Եթէ Ամէենակարող Ըլլայի...

Եթէ ունենայի կարողութիւնը, պիտի աշխատէի անկարողին օգնութիւն տալ, հիւանդին դեղ տալ, անտէր ծերուկներուն տէրութիւն ընել եւ անարդար աշխարhին արդարութիւն տարածել:

Եթէ ամենակարող ըլլայի, Յայաստանի բոլոր գրաւուած հողերը կը վերադարձնէի իրենց տէրերուն։ Յայաստանի թշնամիները, մանաւանդ Թուրքերը եւ Ազերիները, կը հեռացնէի մեր երկրին չորս կողմերէն։

Իսկ այդ վերադարձած հողերուն եւ տուներուն վրայ կը շինէի եւ կը հաստատէի նոր, զարգացած միացեալ Յայաստանը։ Ապա աշխարհի չորս կողմի հայերը կը տանէի եւ կը հաստատէի այդ նոր Յայաստանի մէջ։

Uwao Մինասեան

Ահա՝ եւ կաղանդ

Երեխաներ արթնցէք՝ Կաղանդ պապան եկաձ է, Եղեւնու տակ լուսաւոր, Շատ,շատ նուէրներ բերաձ է։

Եկէք՝նշենք այս սուրբ տօմը, Մօտիկ եւ հեռու բարեկամներով Ուրախութիւնով լեցուն այս օրը, Քաղցր եւ անուշ ծպիտներով։

Եոր Տարուայ սեղանը լեցուն, Ուտեստեղէնով անուշ ու համով Խօսքերով եւ կենացներով, Գալիք տարին դիմաւորենք երգ ու պարով։ Սյուզի Կյունաշյան

«ԱՐՄԱՏ ԵԻ ՍԱՂԱՐԹ»...

շար. 3րդ էջէն

կալացումը։ Ծափերուն ներքեւ «Գուսան»ը կ'եզրափակէ իր ելոյթը «Փառքի ճամբով» երգի առինքնող մեկնաբանու-

Յայտագիրի իւրաքանչիւր բաժին ունի իր համապատասխան պաստառներու շարանը, ինչ որ ամբողջական կը դարձնէ ստեղծուած պահը ու հմայք մը կու տայ լրիւ ծրագիրին։ Էջը կը դարձնենք։ Փարիզ ենք. կրնայինք ըլլալ հայրենիքէն հեռու որեւէ այլ տեղ, հոգեվիճակը նոյնը պիտի ըլլար ինչպէս այն որ կ'ապրէր Փարիզի տղոցմէ (ինչպէս ձանչցուեցան Շահնուր, Սարաֆեան, Շուշանեան եւ այլն), տաղանդաւոր գրող, բժ. Շաւարշ Նարդունին։ «Ամէն բանէ վեր» գլուխ գործոցը լաւագոյն թարգմանը կը հանդիսանայ վտարանդի հայու սրտին. որ ասդին անդին դիմելով կր փնտռէ ի'ր ամէն բանէ վերը ու վերջապէս կը բարձրաձայնէ «Յայաստա՜ն, ամէն բանէ վե՜ր»։ Յամազգայինի Գրասէրներու նի յառաջիկայ ծրագիրներուն մասին։ պազեանը, Ժիրայր Պետրոսեանը. Խմբակէն երիտասարդներ Վարագ Պապեանի եւ Ռուբէն Ճանպազեանի ազդեցիկ դերակատարութիւնը կ'արժանանայ որոտընդոստ ծափերու։

Յոն ուր hայ մշակոյթ կը բուրէ, յաւերժ կ'ապրի մեր խաղի մոգ ու մեր ադօթք Կոմիտասը, որուն խորաթափանց նալուածքը բեմին խորքէն կր լուզէ մեզ։ Կ'ունկնդրենք «Քելէ քելէ»ն ու «Շողեր ջան»ր , ապա Բաբաջանեանի «Վաղարշապատի պար»ը, Յամազգայինի «Բարսեղ Կանաչեան» երաժշտանոցէն վկալեալ դաշնահահար Գարինա Խշո-

փազեանի կատարողութեամբ։ Յամազգայինի կրթական ուղին լուսաւորած, սերունդներու դաստիարակ ու գրող Մուշեղ Իշխանի «Կտակ»ը կը սուզուի մեր հոգիներուն մէջ, պատանի ասմունքող Լոռի Պէրպէրեանի մեկնաբանութեամբ։ Ոգեծփուն ու վառ դրօշին հետ մէկտեղ` մեր տառերը մեզ կտակող Իշխանին կու գալ լաջորդել Վահան Թէքէեանի «Տաղ հայ լեզուին» քաղցրահամ գրութիւնը, պատանի ասմունքող Ալիք Պապողլեանի հարազատ մեկնաբանութեամբ։ Ասմունքէն կը թեւածենք դէպի որպէս աղբիւր կարկաչող «Տաւիղ»ը. այնքան հրապուրիչ է Յամազգայինի «Էրեբունի» պարախումբի մենակատարներ՝ Լանա Տէր Պետրոսեանի, Բերլա Բուշմանեանի եւ Մարիլա Մանուկեանի հեզասահ ու նազանքով պարը, բեմադրու- նիսունեամեակին առիթով պարգեւատ- տաշատ»էն հատուած մը, բեմ կու գայ թիւնը՝ Ազատ Ղարիբեանի, Գեղարուեստական ղեկավար եւ պա- ձիւղի անդամներէն՝ ընկերներ Գրիգոր րուսոյց Նելլի Կարապետեան։ Յոթոյեանը, Սոնա Յովհաննէսեանը,

«Դէպի հարիւրամեակ» խորագրեալ զրոյցը ծայր կ'առնէ. Բեմահարթակին վրայ, դէմ դիմաց զետեղուած աթոռներու վրայ իրենց տեղերը կը գրաւեն Յամազգայնական, Նոր Յայ Յորիզոնի հաղորդավար Դոկտ. Խաժակ Գույաձեան եւ օրուան հիւրը՝ Յամազգայինի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ` Դոկտ. Վիգէն Թիւֆէնքձեան։ Յետաքրքրութեամբ կ'ունկնդրենք առցանց գրադարանի, մանուկներու համար պատրաստուած ելեկտոնային խաղերու` Լայան ու Արան ծրագիրի, հայերէնի ուսուցիչ-

ւաձեանի ու ջութակահար Նշան Փա- ներու եւ դասագիրքերու պատրաստութեան ծրագիրի, երիտասարդին ուղղուած համացանցային հարթակի (Յ-բեմի) մասին շահեկան զրոյցը։

Վարագոյրը կը գոցուի. պահ մը կանգ կ'առնենք, մեր երախտիքի տուրքը մատուցելու երկարամեայ վաստակաւոր Յամազգայնականներու, որոնք Յամազգայինի ծիրէն ներս յատկապէս եւ հայ մշակոյթի ծիրէն ներս ընդհանրապէս շօշափելի ներդրում ունեցած են։ Բեմահարթակին վրայ են Յամազգայինի Գանատայի շրջանային վարչութեան ատենապետ` Ծովիկ Գահուէձեանն ու Գլաձոր մասնաձիւղի ատենապետ Լորիկ Գաթրձեանը։ Յանդիսավարը իւրաքանչիւր պարգեւատրեալի յատուկ երկտողով մէկ առ մէկ ներկայացնելէ ետք, բեմ կը հրաւիրէ Յամազգայինի իրուող Յամազգայինի Գլաձոր մասնաժամը հասած է լսելու Վամազգալի- Ռուբէն Մնացականեանը, Յակոբ Ճան-Նաեւ, լետ մահու կը պարգեւատրուին վաստակաւոր ընկերներ Գալուստ Պապեանն ու Սուրէն Չէքիձեանը։ Յիշեցման կարգով՝ Գլաձոր մասնաձիւղը նման քայլ մը առած էր նաեւ Յամազգայինի ութսունամեակին առիթով, պարգեւատրելով իր նուիրեայներէն՝ այժմ ողբացեալ ընկերներ Ռոստոմ Եղոյեանը, Արշօ Պոլաձեան Սոլաքեանն ու պրն-Էդիկ Յովսէփեանը, ինչպէս նաեւ պրն Վանիկ Յովհաննէսեանն ու ընկ. Սիմոն Յասրրձեանը։

Վարագոյրը կը բացուի ու ահա մեր

առջեւ են Յամազգայինի «Յայ Աստղեր» մանկապատանեկան երգչախումբի անդամներն ու հայկական տարազ հագած փոքրիկն Թէրէզա Պէրպէրեանը, որուն շրթներէն կը լսենք Յամօ Սահեանի «Ես Յայաստանն եմ» հակիրճ բանաստեղծութիւնը, որ լաւագոյն կերպով կը դրսեւորէ մեր հինաւուրց հայրենիքի յաւերժութիւնը։ Ապա, հայրենի գունագեղ պատկերներով պարուրուած` «Մեր աշխարհ»ի գիրկն ենք, կ'անցնինք «Նախիջեւան», ապա «Ծաղկաձոր»ի ծաղկաւէտ հանդերը։ Այնքան համաչափ ու կենսուրախ է մեր «Յայ Աստղեր»ր, խմբավարութեամբ՝ Յռիփսիմէ Թովմասեանի, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ` Վանիկ Յովհաննէսեանի։

Ծափերը կը շարունակուին։ Բարձր կր ինչէ Արա Գէորգեանի եռանդուն «Ար-«Էրեբունի» պարախումբը պարի շար ժումներով իրաժեշտը տալու, ու իրարու ետեւէ բեմահարթակին վրայ կը յայտնուին օրուան դերակատարները։ Սրաիը ոտքի է. ծափերը երկա՜ր։ Քիչ անց, ինիսունամեակի կարկանդակին շուրջ կր հաւաքուին կազմակերպիչ լանձնախումբի անդամները, Յամազգայինի կեդրոնական, շրջանային եւ տեղական վարչութիւններու անդամներն ու պարգեւատրուող Յամազգայնականները։

Շնորհաւո՜ր ըլլայ 90-ամեակդ, սիրելի՝ Յամազգային. սփիւռքի տարածքին մեզ մեր դարաւոր մշակոյթին, մեր աոմատներուն կապող, մեր քայլերը դէպի հայութիւն, դէպի մայրենին առաջնորդող անվեհեր միութիւն։ Ուս ուսի` դէպի հարիւրամեակ։

DSF Devry Smith Frank LLP Lawyers & Mediators

A FULL SERVICE LAW FIRM SERVING YOUR COMMUNITY SINCE 1964

Robert P. Adourian, LL.B.

robert.adourian@devrylaw.ca (416) 446-3303

FOR INDIVIDUALS:

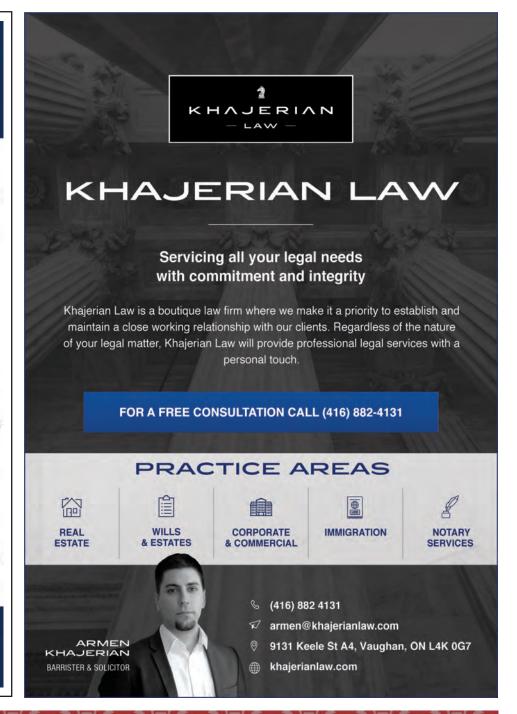
- Real Estate
- Wills & Estates
- · Family Law
- Personal Injury
- Immigration

FOR BUSINESS:

- · Commercial Real Estate
- Business & Corporate Services
- · Commercial Litigation
- · Employment Law
- Planning & Development

WWW.DEVRYLAW.CA

95 Barber Greene Road, Suite 100 Toronto, ON M3C 3E9 85 Bayfield Street, Suite 300 Barrie, ON L4M 3A7 209 Dundas Street East, Suite 401 Whitby, ON L1N 7H8

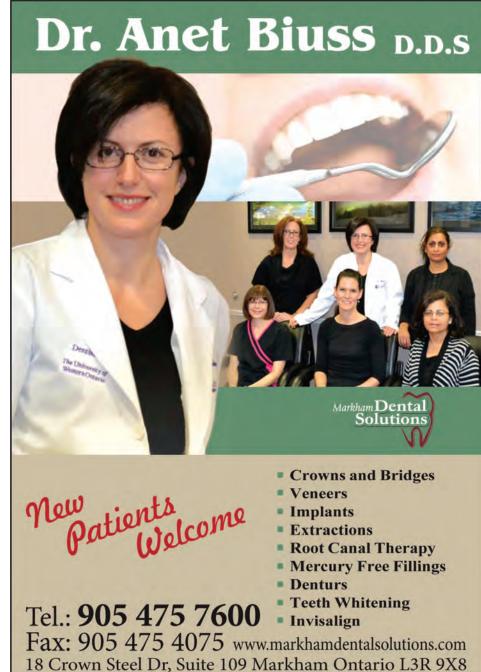

14 301-001-019 do. Supp., apr. 159

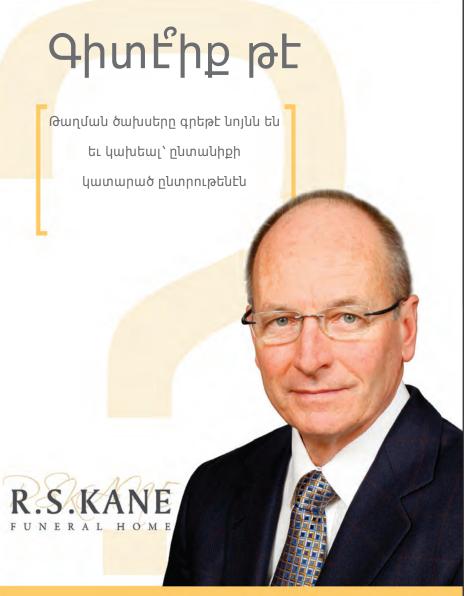

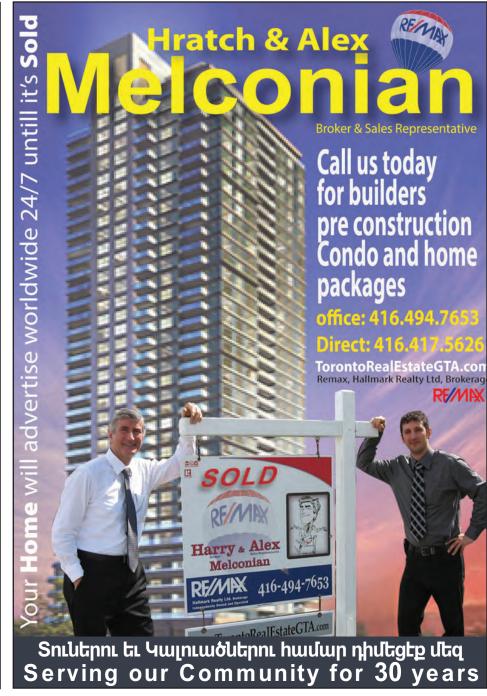

Բարեւ « ես **ճոն Քէյևն** եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի նախագահը։ Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցէք մեզի հետ **3եռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca**

ARS Roubina Chapter's Annual Lottery

Winners' List

Draw Date: Sunday 04 November 2018

Grand Prize Winners:

Apple iPad Mini 4 - 128 GB #0488 1st Prize Alice Koraian Houry Zakarian Apple iPad Mini 4 - 128 GB 2nd Prize #04367 Diamond Ring Esmeralda Khachatryan 3rd Prize #00105 4th Prize Luggage Set #02995 Antranig Sharabkhanian 5th Prize **NVU Boutique Gift Certificate** #00890 Alice Khachikian

Other Prizes:-

Other Prizes:-				
	6th Prize	NVU Boutique Gift Certificate	#00131	Ani Saraphanian
	7th Prize	Gold Necklace	#04599	Kayanee Saraphanian
	8th Prize	Bohemia Decanter and Glasses	#4789	Maya Ohannessian
	9th Prize	Silver Zirconia Bracelet	#1987	Silvana Babikian
	10th Prize	Decorative Plate	#01298	Silva Simon
	11th Prize	Decorative Plate	#1786	Arka Gragossian
	12th Prize	Pasta Bowl	#05125	Angele Yeghiayan
	13th Prize	Pasta Bowl	#4221	Maral Sethian
	14th Prize	Adrianna Mug	#04664	Sona Artinian
	15th Prize	Adrianna Plates	#04456	Johnny Derhovagimian
	16th Prize	Set of 4 Decorative Plates	#04437	Katya Derhovagimian
	17th Prize	Set of 4 Decorative Plates	#04839	Anahid Yahyayan
	18th Prize	Shopping Cart	#04113	Sonia Mirakian
	19th Prize	8 Crystal Glasses	#01912	Odet Abdalian
	20th Prize	Set of Frying Pans	#01097	Allen Atamer
	21st Prize	Gift Basket	#04035	Annie Ohanian
	22nd Prize	Gift Basket	#00942	Jack Sakarian
	23rd Prize	Gift Basket	#01296	Silva Simon
	24th Prize	Gift Basket	#04132	L. Ternamian
	25th Prize	Gift Basket	#04537	Njteh Dzadurian
	26th Prize	Glass Bowl	#03627	Hagop Kiljian
	27th Prize	Glass Bowl	#03451	Tigran Shahnazaryan
	28th Prize	Glass Bowl	#04172	Awadis
	29th Prize	Glass Bowl	#05245	Arpi Vesoian
	30th Prize	Glass Bowl	#03729	Hagop Sevakian

Winners can claim their Prizes every Monday 7:30-10pm from the ARS office located at:-Armenian Community Centre, 45 Hallcrown Place, Toronto, Ont., by presenting their winning stub.

Կազմակերպութեամբ ՝ Յայ Օգնութեան Միութեան Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաճիւղի

Յայ Օգևութեան Միութեան Օրուան և «Ռուբինա» Մասնաճիւղի 56-Ամեակի Տօնակատարութիւն

Բանախօս՝

Ընկերուհի Գարոլին Շմաւոնեան

3OՄ-ի Կեդրոնական Վարչութեան Ատենապետուհի

Գեղարուեստական յայտագիր եւ հիւրասիրութիւն

Կիրակի, 27 Յունուար 2019

Յիւրասիրութիւն ժամը 4-ին Պաշտօնական յայտագիր ժամը 5-ին

Յայ Երիտասարդական Կեդրոնի «Յամազգային» Թատերասրահին մեջ 50 Hallcrown Place. Toronto, ON

Մուտքի նուէր՝ \$10 (Յայ դատի տուրքը ներառեալ)

Տոմսերու համար դիմել՝ Բեննա Թարզիին 416-494-4061 Պայծառ Թիթիզեանին 416-986-2221

The ARS 25th Heritage Day (Dohmig Or) In Toronto

Sonia Poochikian-Sarkissian

The Armenian Relief Society (ARS) Toronto "Roubina" Chapter's 25th "Dohmig Or" (Heritage Day) celebration was held on December 1, 2018 at the Armenian Community Centre (ACC) Hall in Toronto in the presence of over 400 community members. This year, Heritage Day was dedicated to the glory of Armenian Kingdoms: Urartu/Van, Artashesian (Artaxiad), Arshaguni (Arsacid), Bagratuni (Bagratid) and Cilician Kingdoms, on the occasion of the centennial celebration of the first Republic of Armenia.

Father Keghart Kusbekian, Pastor of St. Mary Armenian Apostolic Church in Toronto performed the dedication – the traditional winepouring ceremony ("Kinetzon") of the commemorative book, that was diligently prepared by the "Dohmig Or" Book Committee members on this festive occasion. The book reflects the rich history of the Armenian Kingdoms, published professionally both in Armenian and English languages, with a beautiful collection of pictures and colorful pages. The editing team of the publication consists of Houri Najarian, Zepure Dorna and Dr. Sonia Poochikian-Sarkissian.

The ACC Hall decoration was designed by Razmig Titizian, reflecting the "Erepuni Fortress", a Victory Arch and specially prepared banners representing the five Kingdoms of Armenia.

Armenian royal and national costumes displayed by organizers and youth.

Committee Chair, Houri Najarian, there was a display of beautiful selections of Armenian royal and national costumes, which were Yerevan, Armenia. The costumes were modelled by young members of our community in a procession narrated by Tamar Matossian.

The Armenian Educational and Cultural Society, Toronto "Hamazkayin" "Klatsor" Chapter's "Erepuni" Dance Group, with artistic director Nelly Garabedian, performed two a special surprise to thank Najarian, the driving

Following the opening remarks by the beautiful dances - "Haygazounner" and "Davigh", which were greatly appreciated by

The Consul General of the Republic of provided by the Deryan Cultural Centre in Armenia to Canada, Ara Mkertchyan, congratulated the members of the ARS Toronto Chapter and presented his words of appreciation for their successful and continuous contribution to the community and to the Armenian nation.

The Organizing Committee members had

force of the ongoing "Heritage Day" celebrations, by presenting her a certificate. which was specially requested from the "Armenia Tree Project" in her honor. On behalf of the ARS Toronto Chapter, a gift and a plaque of appreciation were also presented to her by its chairperson, Iren Telemi.

Following the blessing of the tables by Father Kusbekian, traditional and delicious Armenian dishes were served to all, including the famous "ghapama". During dinner, there was a display of various video-segments from previous celebrations, projected on the

The evening was enriched by the famous singer, Eli Berberian and his band from Montreal, with their lively, traditional and patriotic Armenian songs, creating great enthusiasm until early morning hours.

All those in attendance expressed their extreme delight and appreciation to the organizing committee members for such a memorable evening, which was enhanced by impressive and colorful presentations about the glorious history of the Armenian Kingdoms.

Words of appreciation go to the Toronto "Dohmig Or" Committee/Sub-Committee members, program participants, donors, as well as all those who made every effort to ensure the success of the celebration. This memorable event became a reality thanks to our very encouraging and supportive

90th Anniversary Celebration Of The Establishment Of The Holy Trintiy Armenian Apostolic Church Parish

Armenianness is defined by the unified existence of Armenia, Artsakh and the Diaspora. Thus, our Homeland is stronger with its Diaspora, while the Diaspora is stable with its free Homeland. The Armenian Church, schools and community centres are the strongholds that operate in order to stand strong against assimilation created by globalization.

Holy Trinity Armenian Apostolic Church of Toronto one of these lighthouses, celebrated the 90th anniversary of the establishment of its parish on December 1, 2018, at the «Magaros Artinian» hall.

The celebration was under the auspices of Bishop Abgar Hovakimyan, Primate of the Armenian Holy Apostolic Church Canadian Diocese.

After the rendition of the national anthems of Canada and Armenia, Nareh Shahmouratyan (English) and Diran Parnakoglu (Armenian) made the opening remarks. Fr. Yeghia Kirijian conducted the blessing of the tables.

Seated at the table of honour were Bishop Abkar Hovakimyan, Primate; Archpriest Fr. Zareh Zargarian, Vicar of the Diocese of Canada and Parish Priest of Holy Trinity Armenian Apostolic Church; Yeretsgin Naira Chairperson of the Parish Council and Mr. Apic Imasdounian; Mrs. Sella, Chairperson of the Women's Guild, and Mr. Levon Kaltakjian; MPP Scarborough Agincourt Aris Babikian. Also present were Fr. Yeghia Kirijian, pastor of St. Gregory Armenian Catholic of the Diocesan Council, delivered his speech Church of Toronto; Fr. Harold Nahabedian of the Anglican Church; Hagop Janbazian, Chairperson of the Inter-Denominational Committee. Representatives of different organizations, former Parish Council members, godfathers, benefactors and members of the community were also attending.

About 40 students of Grades 6-8 of the St. Sahag-St. Mesrob Saturday School rendered three songs conducted by Nada Navasartyan.

In her welcoming remarks Rosine Imasdounian said that the establishment of

Guests at the 90th anniversary celebration of the Holy Trinity church, Toronto, December 1st, 2018.

Holy Trinity Armenian Church as a house of the members of the committee who had handful of Armenians. The attendants later watched a documentary prepared by David

donation to the Diocese and Holy Trinity Armenian Apostolic Church.

Artoun Miskjian played musical pieces by Komitas and Charles Aznavour on the piano.

Next, Ohan Ohannessian, Chairperson on the 90th anniversary of the church, passing on his best wishes. Following this, son and father Nver and Seyran Ghazaryan created a wonderful atmosphere by their rendition of musical songs accompanied by duduk.

Members of the «Sassoun» Ensemble lightened up the spirits by presenting a few dances under the professional leadership of Sevag and Sareen Avakian. The audience highly appreciated their performance.

Zaven Khachikyan, a photographer from Armenia, congratulated the audience on the 90th anniversary of the church. He thanked

faith was the realization of the dream of a organized an exhibition of his works in Toronto. He also explained the story behind the photo that was on the silent auction that day.

Archpriest Fr. Zareh Zargarian Knar Basmajian, the representative of the emphasized the important role Holy Trinity Zargarian; Ohan Ohannessian, Chairperson «Babayan» Foundation, delivered a brief Armenian Apostolic Church has had over the of the Diocesan Council; Mrs. Rosine, speech and passed on the Foundation's years in the life of the Armenian community in Toronto through its spiritual, educational and cultural input. By referring to the importance of the structure as a legacy left to us, he added that it is essential to keep and support the Armenian Church which has been a home for many generations and new Armenian families. He also thanked the Primate, the parish priests present, members of the Diocesan and Parish Councils, the organizing committee of the 90th anniversary, the committees of the church, the secretaries, the volunteers, the caretaker as well as the sponsors and the audience.

Seven members of the Parish Council, whose term was completed, were recognized for their dedication by the Primate and the Rev. Archpriest. Certificates of Appreciation were given to Yvette Panossian - Woman of the Year; Ara Tir Haroutunian - Man of the

Year; Nareh Shahmouratyan – Young Woman of the Year; Aren Zargarian - Young Man of the Year; Levon and Sella Kaltakjian and their children Sako and Elize - Family of the Year.

The highest award of Holy Trinity Armenian Apostolic Church, the Holy Cross medal, was awarded to Jack Stepanian for his many years of dedicated input. Apet Alpay was awarded the Diocesan Holy Cross medal for her long years of service.

The 90th anniversary cake was cut by the Primate, the Parish Priest and the members of the Parish Council.

Bishop Hovakimyan made the closing remarks. He congratulated those who were recognized for their dedication and encouraged the members of the community to continue supporting the Armenian Church. He also appreciated the efforts of Fr. Zareh Zargarian and the Parish Council. He added that on Sunday, December 2, at the end of Liturgy he would be reading the Encyclical by His Holiness Karekin II addressed to Fr. Zargarian for his 22 years of service and the 27th anniversary of his ordination.

ัษในไม่ได้นำได้

Timeless Music Heard through Powerful Voices

By: Anna Vanesyan

The Armenian General Benevolent Union Toronto and AGBU Performing Arts Department have prepared many cultural surprises for its audience this year. On Sunday November 4th, many music lovers were once again gathered in Babayan Auditorium of AGBU Alex Manoogian Cultural Centre. This time, they gathered to witness a performance by rising Armenian opera starts Tigran Ohanyan (tenor) and his newlywed wife Marieta Korukhchian (soprano), as well as the accomplished pianist Gregory Chaverdian.

The performance was dedicated to the memory of their beloved Pedagogue and professor of Yerevan State Conservatory Rafael Akopyants. Many of Professor Akopyants' students sing on the biggest opera stages all over the world, and represent an homage to a truly great teacher, who used to repeat: "My students are my success". As Gregory Chaverdian mentioned before the concert: "Each of his lessons was as an inspirational pedagogy masterclass. The significance of Rafael Akopyants' remarkable life and accomplishments in music require much longer time to distill. I am deeply honored to introduce today to Canadian audiences two of his last students - Tigran Ohanyan and Marieta Korukhchian".

At the opening of the concert, Ms. Isabelle Davidian invited the audience to honor the memory of the legendary French chansonnier of Armenian origin Charles Aznavour, who passed away on October 1st 2018, with a minute of silence. Ms. Davidian then talked about the AGBU Performing Arts and AGBU's mission to support Armenian art and culture as well as to promote its talented young artists. She welcomed concert's sponsors and the honorable guest Nurhan Arman, the conductor of Sinfonia Toronto, one of the Canada's finest chamber orchestras. Upon the conclusion of this warm opening, performers were invited to the stage where the intrigued audience met them with excitement and anticipation.

Musicians performed a compelling mix of musical masterpieces - arias, songs, romances, and duets. Listeners were particularly excited for significant emphasis on Armenian composers in the repertoire that evening - they enjoyed such gems of Armenian music as Le le yaman by Komitas, famous romances by Eduard Abrahamyan and Edvard Mirzoyan, arias and duet from Anush and David Bek operas by Armen Tigranyan. Performances were rich and notable: singers successfully combined graceful lyricism with intense drama that is a cornerstone in Armenian music.

In addition to music by Armenian composers, performers also offered arias by Verdi, Gunod, Lehar and Dvorjak, and songs by Lara, Puccini, and Leoncavallo. Soprano Marieta Korukhchian was particularly noticeable for her lyrical tone that soared beautifully over the piano accompaniment in Moon Aria of Dvorjak (Rusalka) and in the Romance of Rimsky Korsakov.

Marieta was born in Armenian city Spitak, that was the epicenter of the devastating earthquake of 1988. That day, the town of Spitak was completely destroyed within 30 seconds. Marieta's parents with 4 children were faced with the problems of finding a place to live and

Tenor Tigran Ohanyan and soprano Marieta Korukhchian with pianist Gregory Chaverdian.

finding a new job. They decided to leave Armenia and start a new life in Russian city of Irkutsk. Mrs. Korukhchian graduated from Irkutsk Music College after Frederic Chopin and worked in Irkutsk Dramatic Theatre till 2013, when she returned to Armenia and continued her vocal studies at the Yerevan Komitas State Conservatory.

Marieta and Tigran performed glorious and uplifting duets - Ernesto de Curtis, Anush-Saro Duet from A. Tigranyan's Anush opera, and famous Libiamo Duet from La Traviatta Verdi. Tigran's intense tone and eager personality contrasted with Marieta's rather clear and calm performance. The two voices blended in a magical way, whether singing in harmony and unison or as call and response. The pair emitted passion and harmony.

But if anyone can be said to have stolen the show, it's Tigran Ohanyan and his solo appearances. Tigran's voice was clear, powerful, flexible and dramatic. He felt each song and turned it inside out. Tigran performed with such inspiration, he made every word sound important and made the listeners feel as if he was singing straight to them.

Everyone in the audience noticed that Tigran, while singing with considerable warmth, never pushed his voice. He demonstrated impressive consistency and control throughout his entire range. Possessing an exceptional singing line, Tigran was able to combine spectacular power with the incredible ability to smoothen out sounds and breathing. More than the technical aspects of his voice, the musicality behind it, his ability to tell a story, and his desire to communicate with the audience made the program especially memorable.

One of the famous quotes of American musician Frank Zappa states: "Music, in performance, is a type of sculpture. The air in the performance hall is sculpted into something". This could be applied beautifully to Tigran Ohanyan's performance - he sculpted melodies with his brilliant phrasing and unbelievable breath control. Knowing that breathing and singing go hand in hand, the audience was left wondering: "does he take a breath at all?"

Tigran Ohanyan's voice, artistism and ability to perform are more than unique, and everyone could feel that he loved his work, and was passionately fulfilling his destiny. "I am still working on developing my voice," Tigran said after the concert. "I am learning from each of my performances.... It's a matter of strong breath control and yet making it sound as though it is the easiest thing in the world."

early childhood, taking voice classes in Spendiaryan music school, then graduating with honors with Master's degree from the Yerevan State Komitas Conservatory. Tigran was a grandnephew of Professor Rafael Akopyants, who helped Tigran acquire important vocal techniques and taught him during all Conservatory years. Tigran, despite his voung age, already appeared in many highest ranked stages of the opera world Benjamin Britten Theatre in London. Bolshoy Theatre in Moscow, Verdi Theater in Italy. He is also a winner of many international vocal competitions, and nowadays is a member of Young Artist Opera Program of A. Spendiaryan Academic Theatre of Opera and Ballet in Yerevan, Armenia. And that is just the beginning of his career!

Alongside the rising stars was also the curator of the musical program for that night, the exceptional pianist Gregory Chaverdian. As the famous saying goes: "accompanists are the unsung heroes of the classical music world". Truly, Gregory created a virtual telepathy between him and the singers, he used the piano as a reservoir of colour that needed to create the infinite emotional variety required in every song. The audience witnessed him balancing sound level, momentarily adjusting for changes in the performance and to singers' breathing. The invisible connections that bind his fingers and singers' voices were amazing: "Gregory built up a kind of musical radar, delivered such a collaborative alchemy that any

Tigran was developing his talent from professional soloist would struggle to ly childhood, taking voice classes in create"- pointed out a professional endiaryan music school, then musician after the concert.

Gregory, a graduate of Yerevan State Komitas Conservatory, is a dedicated pedagogue, outstanding performer, and an incomparable accompanist. All of these musical paths have brought to him international recognition. He is a soughtafter piano professor who is constantly invited to Masterclasses and festivals in Europe. Gregory is extremely busy in Montreal with different projects, concerts and competitions, that bring more and more prizes to his students. Despite his busy career, Gregory has never stopped promoting Armenian artists and Armenian music, and Toronto music lovers are thankful to him for his huge help in organizing this concert.

"There is not much interest towards the opera genre all over the world and this initiative is aimed to remind what a great opera potential Armenia has", proudly mentioned Gregory after the concert.

Perhaps it was the plangent vocal and piano tones and yearning emotions that captivated the ears and hearts of virtually all listeners. In response to the extremely vociferous and prolonged applause and enthusiastic standing ovation the performers returned for just one encore to perform one of the best-known tenor arias - Nessun dorma, from Puccini's opera Turandot. This performance expressed emotion, rich vocalism and energy in one single aria. It was perfect!

VARIETY ENFNOJINA

Resolution time (and) again...

By: Talyn Terzian-Gilmour

I've always been fascinated with time. When I was growing up, time was not measured in minutes or hours but by all the places outside of the present. I would dream of a future world with teleportation so that I could be with my cousins in Canada one day, and my cousins in Europe and the Middle East, the next. I would dream of a past where I could have been a real medieval princess spending my days with my sister watching knights joust (and not to the death), listen to my dad, a very honourable and fair King, plan how to defend our territories, and see my fair and beautiful mother host visiting dignitaries intent on being a part of our magic.

Later, time took on a different meaning as I rebelled and sought to be a bigger part of the world in which I was living. I willed it to pass more quickly so I could get my driver's license, get into clubs, get my first apartment, my first promotion, and eventually get married. I imagined how big my life would be, and the future each of the steps I was taking, would lead me. I even toyed a little with existentialism as my anxieties grew about the choices I was making, exploring the possibility that time could exist not just as I knew it, but in a parallel or alternate universe where different choices would have different outcomes - taking the pressure off my need for perfection.

Despite it all, time would do what it does without abandon and complete reliance: it moved on. My thoughts would have less time to develop as once again I willed it to pass quickly after having children. I needed to remember what it was like to be human and sleep through the entire night not awoken by the cry I would have to decipher among needing a change, needing to be fed, needing to be cuddled, needing to feel safe, needing to feel less wound up and agitated, and so on and so forth. Despite feeling like an hour would take an eternity to pass, and a night would end in a fleeting moment, time continued to move at its own pace.

I have now reached where my very wise mom told me I would; I am now at the place where I am trying to find a way to slow time down. I feel like it's getting away with me – like there's never enough of it...

When time is measured solely by our own achievements, it doesn't feel like it's moving fast enough; getting through high school takes an eternity (like all those pimples that NEVER really seem to disappear overnight!) or building a meaningful career also can take an eon. Yet, when we accept that some things will just happen at Happy New Year!

their own pace, without interference, time takes on a more benign quality - like the 8 foot pyramidal oak I planted in our backyard just 10 or so years ago which now stands over three times as high, but it got there ever so quietly; unnoticeably.

Now, I find myself on the edge of that same precipice again as time once again delivers us the end of another year. It is at this cusp when many of us - and me included - stop and take stock of all that has passed us by, all our achievements and regrets, and look hopefully towards our futures.

We all have our little traditions when it comes to marking those first moments in the new year. My family - my uncles in particular - like going to church on the first day of the year. Personally, I've always been

fascinated by the stars, even at a very young age, and every year, I find a moment to look up at the sky and find one. That's when I give thanks for all that I have and think of a profound and meaningful wish for the year to come. Incidentally, my favourite tradition which I started as a teenager was to climb out of my window onto the roof of our garage (when it was safe enough to do so) and stare at the stars for as long as I could take and before I'd turn into a human popsicle!

Being a little bit more cautious, and a little less tolerant of the cold, I now think to myself in preparation... what will it be this year? More time with family? Finally "learning to run"? Taking better care of myself by making more time for pampering? Travel? Or will I tackle that project that's been eating away at the back of my mind...?

Recently, I was at a bridal shower and the very animated and gregarious groom, as per tradition, arrived with flowers for his bride-to-be and made a speech. He said something like, "all of us in this room are proof that we can control time. That we can leave whatever is going on in our lives and come together to celebrate this event..." His speech made me smile and gave me pause - of course, at the beginning of our lives we seem to have power over time, but now, I know

While I haven't quite landed on what I will resolve to do this year, I will say this: I love the hustle and bustle and perhaps my greatest wish is that it never leaves me. Dear friends, I hope to see more of you, more of your laughter and share in more of your joys. I wish you all great achievements, adventure and excitement as your lives continue to unfold and perhaps what time has taught me most, is to wish for good health for all of us.

ARS Appoints New UN Coordinators

Christina Mehranbod and Maral Tutunjian

announced the appointment of Christina Mehranbod as Coordinator of the ARS activities at the United Nations (UN) and of Maral Tutunjian as the ARS UN Assistant Coordinator. Mehranbod and Tutunjian will be based in New York City, representing the ARS at the UN Headquarters during meetings and projects initiated by various UN Missions, UN agencies, and Non-Governmental Organizations in affiliation.

Mehranbod is a graduate of the University of California, Berkeley. She holds a B.A. in Public Health, a minor in Spanish Language & Literatures and is currently pursuing a Master of Public Health in Epidemiology at the Columbia University Mailman School of Public Health. Tutunjian is a graduate of Montclair State University. She holds a B.A. in Psychology, and a minor in Leadership Development through Civic Engagement. The two coordinators are also multi-lingual and their combined languages include Armenian, English, Spanish, Arabic, Farsi, and Turkish.

Mehranbod and Tutunjian will work to develop strategic partnerships for the ARS at the UN in ways that promote the ARS mission, such as the optimal social, health, and educational well-being of women and children in Armenia, women's financial independence, global disaster preparation Commission (ECOSOC) in 1998.

The Armenian Relief Society (ARS), Inc. and response, and human rights advocacy.

"We are excited to welcome Christina and Maral to the ARS team. Their appointment further strengthens our resolve and dedication to the values and principles shared both by the ARS and the United Nations. As one of the 5,083 organizations world-wide recognized by the UN, we are excited that our new coordinators will bring their educational background and experience to advance our role within this global institution" said ARS Executive Director, Verginie Touloumian.

"I am honored to receive the opportunity to serve as the ARS UN Coordinator and look forward to working for an organization that serves Armenia and the Armenian communities worldwide through the advocacy and promotion of human rights, social justice, gender equality, economic development, and more. I wholeheartedly believe in the work of this organization, domestically and internationally, and am prepared to represent the ARS at the United Nations," said Mehranbod.

Established in 1910, the ARS is a non-profit organization that operates in 28 countries serving humanitarian needs of Armenians and non-Armenians alike. The organization was admitted into the ranks of UN's Economic and Social

Azerbaijan Must Be Held Accountable for the Destruction of Armenian Cultural Heritage

Ottawa- On December 8, the Armenian National Committee of Canada (ANCC) sorrowfully marks the 13th anniversary of Azerbaijan's destruction of the historic Armenian cemetery of Djulfa. The ANCC is calling on the Canadian government to hold Azerbaijan accountable for the systematic destruction of Armenian historical, cultural, and religious sites and monuments.

On December 10, 2005, in the framework of a state-sanctioned policy of hate and destruction, the government of Azerbaijan began its demolition project of the historic Armenian cemetery in Djulfa, an ancient Armenian city now located in Azerbaijan. This marked the final blow to the 10,000 intricately hand carved khachkars (stone crosses) which

were erected since the 6th century all the way through the 17th century. Through khachkars is expressed a unique Armenian art form of stone carving, which UNESCO has recognized the cultural and religious significance to the Armenian people. Its beauty, detail, and importance are part of humanity's shared intangible cultural heritage, and the khachkars have been identified to need urgent safeguarding.

By December 15, 2005, the final destruction was complete. Approximately 200 Azerbaijani soldiers gathered at the Nakhichevan-Iran border to desecrate the remaining grave markers at the Djulfa Armenian cemetery. The cemetery has since been replaced with an Azerbaijani military training base.

Despite clear evidence and condemnation by international bodies such as the European Parliament and International Council on Monuments and Sites, Azerbaijani authorities continue to deny this crime, while still promoting the destruction of all Armenian religious and cultural sites in the country.

Shahen Mirakian, President of the ANCC, stated, "As if Azerbaijan's continuous aggression towards the Republics of Armenia and Artsakh are not enough, their brazen denial of this heinous cultural crime comes to add insult to injury. This is not a behaviour that we, nor the international community, should stay silent about

Armenian Genocide Museum-Institute and Canadian Museum for Human Rights to cooperate

"Armenpress"- The Armenian Genocide upgrading", John Young said. Museum-Institute Foundation and the Canadian Museum for Human Rights signed a memorandum of understanding which will enable to upgrade the cooperation between

Director of the Armenian Genocide Museum-Institute Foundation Harutyun Marutyan said the Canadian Museum for Human Rights carries out major works. "Mass violation cases of human rights in the form of genocides are presented in the Museum. We will try to put the cooperation between these two structures on a real basis, by making it more effective and useful for the two sides", he said, adding that this MoU is already the

President and CEO of the Canadian moment of signing for five-year term. Museum for Human Rights John Young said collaboration. "This MoU will allow to unite our efforts and continue the cooperation in different fields, education, public, which always needs of silence.

Deputy director of the Armenian Genocide Museum-Institute Foundation Edita Gzoyan said several actions are planned by this MoU, one of which is the exchange of exhibits between the two structures, as well as providing certain materials on the Armenian Genocide and other genocides. "The Canadian Museum for Human Rights has several educational programs and as we also attach great importance to education from early age, their experience will be useful for us in this regard. The third direction which we have already implemented with our partners, is the expansion of cooperation between the researchers", she said.

The MoU enters into force from the

The members of the Canadian Museum the two structures will continue the delegation laid flowers at the Armenian Genocide Memorial and paid tribute to the memory of the innocent victims with a moment

Canadian Museum for Human Rights in Winnepeg.

Historian Taner Akcam Launches Digital Archive Documenting The Armenian Genocide

(Clark now)- After the 1915 Armenian Genocide, Krikor Guerguerian, a priest and genocide survivor, traveled the world collecting evidence to document the atrocities. Taner Akcam, the Robert Aram and Marianne Kaloosdian and Stephen and Marian Mugar Professor in Armenian Genocide Studies at Clark University's Strassler Center for Holocaust and Genocide Studies, recently collaborated with Turkish experts and graduate students on a digital repository that makes Guerguerian's vast collection of incriminating documents available to scholars worldwide.

The newly launched Krikor Guerguerian Archive comprises thousands of original Ottoman documents and Guerguerian's extensive, unpublished writings. It includes the long-missing handwritten memoirs of Naim Bey, an Ottoman bureaucrat stationed in Aleppo who actively participated in the deportation and massacres of Armenians; documents from the Jerusalem Armenian Patriarchate containing first-hand information about the Armenian genocide; and critical papers from the Istanbul perpetrator trials held from 1919 to 1922 that were long assumed vanished.

Among the most noteworthy materials are ciphered telegrams that the Ottoman Interior Minister Talat Pasha, army commanders, and the chief of the government's paramilitary sent to governors throughout the Empire. Some of these telegrams, written on government letterhead

Doctoral candidates Anna Aleksanyan, Buroin Geroek and Ani Ohanian (seated, from left) work with Professor Taner Akcam on the Krikor Guerguerian Archive.

outline the Ottoman government's planning candidates Ani Ohanian, Anna Aleksanyan, and execution of the genocide. These "killing orders," considered the "smoking gun" of the Armenian Genocide, formed the basis of Akcam's groundbreaking book "Killing Orders: Talat Pasha's Telegrams and the Armenian Genocide," released earlier this year.

Professor Akçam was granted access to the unpublished collection in 2015 by Dr. Edmund Guerguerian, nephew of Fr. Guerguerian, and he has worked diligently to ensure that other scholars of the Armenian

and Burçin Gerçek, and former students Ümit Kurt, Ph.D. '16 and Emre Can Da•l•o•lu in an effort to create and launch the digital archive. The group collaborated with others in Paris and Istanbul to translate materials into English.

"Access to these materials has the potential to change scholarly and political discourse as well as to destroy Turkish denial," wrote Professor Akçam. "It is my duty to make this evidence accessible for the world to see."

Professor Akçam, whom the New York Genocide have access to these important Times referred to as "The Sherlock Holmes stamped with the official Ottoman seal, clearly documents. He engaged his doctoral of the Armenian Genocide," was one of the

first Turkish intellectuals to acknowledge and openly discuss the Armenian Genocide. His book "The Young Turks' Crime Against Humanity: The Armenian Genocide and Ethnic Cleansing in the Ottoman Empire," was cowinner of the Middle East Studies Association's Albert Hourani Book Award and one of ForeignAffairs.com's "Best Books on the Middle East."

Among his many honors, Akçam received the 2018 Outstanding Upstander Award from the World Without Genocide organization; the Hrant Dink Spirit of Freedom and Justice Medal from the Organization of Istanbul Armenians and the Hrant Dink Freedom Award from the Armenian Bar Association (both in 2015); and the Heroes of Justice and Truth award at the Armenian Genocide Centennial commemoration in May 2015.

Funding for the creation of the Krikor Guerguerian Archive was provided by the Caloust Gulbenkian Foundation, the Jirair Nishanian Foundation, the Armenian General Benevolent Union, the Knights & Daughters of Vartan, and the Dadourian Foundation. Original materials included in the Guerguerian Archive were donated to the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) in Belmont, Mass., where they will become part of NAASR's Mardigian Library. Researchers will be able to access original materials included in the digital archive following the opening of the NAASR headquarters' building in the fall of 2019.

The ANCA and the Baroness Cox Rehabilitation Center in Artsakh

the work the organization is doing Cox Rehabilitation Center. to promote the work of the Baroness Cox Rehabilitation interview.

Asbarez: The ANCA has backed direct U.S. funding for Artsakh for over 20 years, securing aid for everything from clean water, maternal health and, currently, demining. What is the ANCA's new initiative with the Baroness Cox Rehabilitation Center in Stepanakert

Elizabeth Chouldjian: The short answer to your question is that we are seeking funding – for the 2019 federal fiscal year - from Congress

Committee of America's Development to continue de-mining established in 1998 through a **Communications Director** efforts through HALO Trust and Elizabeth Chouldjian discusses expand its support to the Baroness

Asbarez: Why the focus on the **Center in Artsakh. Below is the** Baroness Cox Rehabilitation Center?

E.C.: Without a doubt, among the most urgent humanitarian priorities in Artsakh today is the need to help children and adults with disabilities. In the face of rapidly growing local and regional demands for rehabilitation services, the Center lacks sufficient infrastructure and modern facilities to meet its pressing humanitarian mission.

Asbarez: And what is the quick 411 on the Baroness Cox adequate rehabilitation services. Rehabilitation Center?

E.C.: The Baroness Cox

(Asbarez)- Armenian National for the U.S. Agency for International Rehabilitation Center was first partnership of local health officials and then-Speaker of the United Kingdom's House of Lords, Baroness Caroline Cox. A nurse by training, Lady Cox is respected for her leadership on rehabilitation efforts around the world.

> More than 15,000 patients have received treatment from the Baroness Cox Rehabilitation Center since it first opened. It's currently treating over 1,000 patients in-house and offering an additional 24,000 out-patient treatments annually. Despite that, the Center only meets 20% of the needs of the local population, leaving as many as 60,000 regional patients without

cont. on page 21 A child being trained at Caroline Cox Rehabilitation Centre in Stepanakert.

301-101-10 2019 **21 ARMENIA** BUFNOOTHO

Armenia Reports Further Rise In Tourist Arrivals

Tourists at Noravank church

By: Marine Khachatrian

(RFE/RL)- The number of foreign tourists visiting Armenia has continued to grow this vear, reaching a new high of almost 1.3 million in January-September, a senior government official said recently.

increase from the same period in 2017, Hripsime Grigorian, the head of the government's Tourism Committee, told a news

Grigorian said that Russian nationals continued to account for the largest share of

residents of neighboring Georgia and Iran.

All three countries have sizable Armenian communities, as does the United States. More than 46,000 Americans visited Armenia in the ninth-month period, according to government data publicized by Grigorian.

Earlier this month, Prime Minister Nikol The figure represents a nearly 9 percent Pashinian hailed news reports saying that Armenia is a leading destination for Russians planning to spend their New Year and Christmas holidays abroad. "This is certainly a chance for many Armenian businesspeople to do their share of economic revolution and lay the groundwork for a bigger tourism boom tourist arrivals (41 percent), followed by next summer," he wrote on Facebook.

Grigorian said that the influx of tourists intensified following this spring's "velvet revolution" which brought Pashinian to power. "We had a particularly high rate of growth in the period from July through October," said the official.

Official Armenian statistics shows that the number of foreign visitors rose by an average of 9 percent annually between 2012 and 2016. This growth, which accelerated in 2017, appears to have been facilitated by the former Armenian government's decision in 2013 to liberalize the domestic civil aviation sector.

The average cost of air travel to and from Armenia has fallen considerably since then. The last several years have also seen a major increase in new hotels and guesthouses across the country.

The Armenian authorities unilaterally scrapped visas for citizens of the European Union member states and the U.S. in 2012 and 2014 respectively. An agreement on visafree travel between Armenia and Iran came into effect in August 2016.

Yerevan also lifted visa restrictions for citizens of Japan, the United Arab Emirates, Qatar and several other nations last year. In addition, it allowed Russian citizens to visit Armenia with Russian internal passports.

In Grigorian's words, the new government is now trying to improve the domestic tourism infrastructure for the same purpose. In particular, she said, several country roads leading to Armenian tourist attractions are now being reconstructed.

area for locals. This initiative strives to

contribute to the city's renewal, boost its

economic activity, and ensure a sustainable

future for Armenia's second-largest city. The

project is unique in its combination of social

entrepreneurship, charity and public-private

school founded in Germany, educates talented

and motivated students from around the world.

They are highly qualified to bring bright ideas and management knowledge for

implementation of IDeA's ambitious projects in Gyumri. We are looking forward to our

collaboration", says Yelena Muradyan, Project Manager of the Gyumri Development Program

project scoping, evaluation of its social impact,

development of a fundraising strategy and

other spheres, contributing to improved project

In the framework of IDeA-ESMT collaboration, the students will have the opportunity to invest their knowledge in the

"ESMT Berlin, an international business

partnerships.

at the IDeA Foundation.

Armenia Named The Economist's 'Country Of The Year'

(RFE/RL)- The Economist magazine has named Armenia as its country of the year, saying the South Caucasus nation has a "chance of democracy and renewal" after street protests led to a peaceful change of government.

Nikol Pashinian, a former journalist and opposition lawmaker, "was swept into power, legally and properly, on a wave of revulsion against corruption and incompetence," the London-based weekly news magazine said on Tuesday.

He was elected to the prime minister's post in May after spearheading weeks of mass protests that forced his predecessor, longentrenched leader Serzh Sarkisian, to resign. Pashinian's My Step alliance won more than 70 percent of the vote in December 9 snap parliamentary elections.

"A Putinesque potentate was ejected, and no one was killed. Russia was given no excuse to interfere," The Economist said, adding that "an ancient and often misruled nation in a turbulent region has a chance of democracy and renewal."

However, the weekly cautioned that Armenia's "nasty territorial dispute" with Azerbaijan over Nagorno-Karabakh "has not been resolved and could ignite again."

The Economist has picked a "country of the year" since 2013. The title goes to a country that "has improved the most in the past 12 months."

Travel + Leisure: **Armenia among 50** best places to visit in 2019

(Armradio)- The Travel + Leisure has included Armenia in the list of 50 best places to travel in 2019.

The New-York-based magazine reminds that "this past spring Armenians voted in a new, more liberal government," adding that "the resulting energy has made the country all the more inviting to travelers."

The magazine points to the existence of world-class hostels and a number of restaurants in Armenia.

"Armenia has a famously beautiful countryside landscape, and there's no better way to see it than on foot. The Transcaucasian Trail passes the spa town of Dilijan, the bucolic Dilijan National Park, and a pair of 10th-century Christian monasteries," Travel + Leisure notes.

Other placed the magazine advises to visit in 2019 include the Adirondacks (New York), Alberta (Canada), Alsace (France), the Andaman Islands, Berlin (Germany), Brisbane (Australia), Cambodia, Cambridge (England), Egypt, Etyek (Hungary), the Florida Keys, Georgia, the Grand Canyon, Guatemala, Helsinki (Finland), Ischia (Italy), Israel, Los Cabos (Mexico), Madeira (Portugal), Matera (Italy), Montecito (California), Prague (Czech Republic), Puerto Rico, Langkawi (Malaysia) and others.

IDeA partners with one of Europe's top business schools to help Gyumri

ESMT building in Berlin.

"Panarmenian" - Initiatives for President Prof. Jorg Rocholl. Development of Armenia (IDeA) Foundation and the European School of Management and an international group of highly-qualified •asters Technology (ESMT Berlin) have launched a in Management students from 7 different new partnership as part of projects being countries studying at ESMT will be involved announcement on the collaboration was made city affected by a devastating earthquake 30 earlier in December during the Aurora years ago. IDeA is now pursuing an initiative Dialogues event in Berlin attended by IDeA co-founder Ruben Vardanyan and ESMT

Based on the agreement, from April 2019, to rebuild the Gyumri Friendship Park and transform it into a unique public recreation management practice in Armenia and gaining experience in large-scale project development. 'This project will address ways to

effectively utilize abandoned public space in the once flourishing city of Gyumri. Our implemented by IDeA in Gyumri, Armenia. An in the development of a project in Gyumri, a masters' students thus have the chance to contribute to one of the most ambitious urban regeneration projects in the region", Nick Barniville, Associate Dean of Degree Programs at ESMT Berlin says.

The ANCA and ...

cont. from page 20

Asbarez: Who are the people who receive treatment at the Center?

E.C.: Among those receiving treatment include patients - from Artsakh, Armenia, Russia, and Georgia – with spinal cord injuries, elderly stroke victims, and infants and children born with disabilities, such as cerebral palsy and spina bifida. They are also doing cuttingedge work with children with autism and other

cognitive disabilities, helping them integrate into local schools.

Asbarez: What is the ANCA doing on Capitol Hill and with the Executive Branch on this issue?

E.C.: Specifically, we are lobbying the House and Senate and speaking to officials at the U.S. Department of State to ensure that federal funds are allocated to the Baroness Cox Rehabilitation this federal fiscal year. This involves a lot of teamwork - from our ANCA office here in Washington, DC, our ANCA Regional Offices in the Eastern and Western

regions, and with over 50 local ANCA chapters - all working together towards this same worthwhile goal.

Asbarez: When is Congress going to finalize their Fiscal Year 2019 budget and

E.C.: While much work has already been done on this score, including by Senator Van Hollen and other legislators committed to prioritizing Artsakh rehabilitation programs in the Senate foreign aid measure, the decisions are being made right now and in the upcoming

Kalavan: Once an Obscure Village in Armenia, Now Gaining International Fame

By: Adroushan Andy Armenian

(Armenian Weekly)- Far away in the mountains of the Gegharkunik Province of Armenia near Lake Sevan, there's an insignificant and inaccessible village known as Kalavan. Its population of 108 inhabitants are mostly survivors from Sumgait, Azerbaijan who resettled to Kalavan in the early 1990's.

Reversing the Trend and Revitalizing the

I was planning a trip earlier this month to Armenia and allocated three days to visit Kalavan to understand the excitement about this village. The declining village population is a major challenge in Kalavan and other villages in Armenia. Some countries have been successful in reversing the trend by providing various incentives, such as subsidized housing to attract young families to relocate to the villages. I don't believe there are such programs in Armenia, however Kalavan could serve as an excellent case study of how a village, with their own resources, could reverse the trend and set an example.

One man, Robert Ghukasyan, successfully placed Kalavan on the worldwide archaeological and eco-touristic destination lists. Rubo, as the villagers call him, grew up and earned his primary education in Kalavan and later obtained an archaeology degree and worked overseas in various countries. In 2013, he moved back to Kalavan to pursue his dream of revitalizing a dying and disappearing village.

Three elements helped Robert in his mission. First, the forests around Kalavan have several archaeological sites with both human and animal bones that date back some 5,000 years. Second, the mountains and forests provide magnificent hiking and trekking options. Third, Kalavan is an unspoiled village without even a single retail store, reminiscent of the forgone era.

Bed and Breakfast and Home-stays from Germany and Israel started visiting reminders of a forgone era.

Kalavan for extended stays and local digs. This triggered the idea of providing visitors with basic bed and breakfast facilities and encouraged the building of extended restrooms attached to homes. The community also installed solar water heaters to provide hot water for overnight guests. Robert and the villagers have been adamant in maintaining the existing authentic village character while also offering basic comforts: the Kalavan community is not interested in building modern and extended-stay hotels.

The traffic generated by visitors for scientific and archaeological projects has generated such enthusiasm that there are currently no houses for sale in Kalavan. Dilapidated houses that you could have previously purchased for a mere \$1,000 are currently worth over \$20,000. Of the 31 homes in the village, eight offer B&B options with a total capacity of 40 guests. This has provided an economic stimulus to the villagers and has prompted the modification of two additional houses to ultimately house 60 guests by the summer of 2019.

You should be warned that there are no local grocery stores, bakeries or any retail stores in Kalavan. All supplies must be sourced from nearby towns, which is how the villagers would like to keep it.

The village school and the remains of the old Soviet-era House of Culture

The village school was clean, but I did notice the classroom desks date back to the Soviet times. The walls were also showing signs of humidity and decay. Two of the seven classrooms were recently renovated and waterproofed, but the remaining five rooms needed new windows and weatherproofing. There are currently 19 students enrolled; the principal was excited to share that there were eight births in the village last year, which means eight additional students in a few short

Adjacent to the school is the ruins of the With Robert's guidance, archaeologists House of Culture and the blue Volga, other

Kalavan school

Scientific Center

The most significant and notable achievement for Robert and Kalavan is the establishment of the non-profit "Time Land Foundation" and its two-story, 250 square meters (2,700 sq. ft.) new building which will serve as a scientific and research center for visiting scientists. It will also house a library and cultural and community center for local youth. The \$150,000 project is being funded by USAID, UNDP and private donors.

"Our kids don't have to travel to Yerevan or other major hubs to be able to experience modern technologies," Robert explains. He believes in providing local youth with a stateof-the-art learning facility which will help them stay attached to the village and not rush to ambition and opportunity. I encourage all to relocate to Yerevan at their earliest opportunity.

Continuing Needs for the Village Kalavan still needs help and support to continue with its initiatives to stabilize the unforgettable experience.

"Time Land Foundation" and the New village. The school needs repairs to make it a safe environment for both students and teachers, and the town has adamantly requested for aid from the provincial government to repair the seven-kilometer dirt road connecting the village to the main road.

> A four by four vehicle is the best mode of transportation on the seven-kilometer dirt road. It's about a 40-minute ride. The villagers have requested road repairs by compacting gravel, which should reduce the travel time by half. With a \$60,000 excavator or backhoe the villagers would be able to repair and maintain the dirt road, additionally provide basic irrigation channels for local farms and build hiking and biking trails around the village.

> Kalavan is a truly unique town with visit the village in the mountains of Lake Sevan to experience the excitement and growing projects. The new Scientific Center backdropped with breathtaking views provides an

ATP Continues to Make a Difference on the Landscape of Armenia, One Tree at a Time

By Ani Melkonian

STEPANAVAN, Armenia--The deadly fires in California force us to think about our forests and what we're doing to keep Armenia's precious natural resources safe. Though the cause of the fires is still under investigation, initial evidence points to manmade causes.

How safe are Armenia's forests? Let's just say that as long as there are individuals anywhere in the world who don't believe that their action or inaction can make a difference, nothing is ever safe.

While firefighting efforts may prove beneficial, too often wildfires in rural areas are ignored and can be left burning for days in Armenia due to lack of resources and infrastructure. Even the smallest fires cause huge damage as Armenia has a forest cover of just 11 percent, according to official statistics.

That is why Armenia Tree Project (ATP) gives great importance to preventative measures. On the education front, ATP is raising awareness and teaching young Armenians across the country about forest fires prevention, especially in targeted areas like Lori, Kotayk, Shirak, Tavush, and Gegharkunik.

Tchalo, the firefighting gampr shepherd dog who is the face of ATP's campaign, is actively involved in the process through an animated PSA and educational posters (visit www.tinyurl.com/tchalo to view the PSA).

Miles from California on the outskirts of Stepanavan, 19-year-old Angela Mkrtchyan is planting trees in ATP's afforestation plot with her mother and older brother. For the

ATP hired dozens of people like 19-year-old Angela Mkrtchyan to plant 257,910 trees this year, bringing the overall trees planted in Armenia and Artsakh to 5,722,562.

next 11 days, the Mkrtchyan family's livelihood says Angela. will depend on the little seedlings of ash, apple, beech, maple, oak, and pear trees. ATP hires more than 150 workers each year to help with planting and maintenance.

It's a short-term job but for the Mkrtchyan family, who have no permanent work, it is vital. It is Angela's second season with ATP but her family has been part of the planting brigade for the past four years.

"Many things we do in our daily lives have a negative impact on the environment and on the lives of future generations. Planting trees is one of the few things the next generations will thank us for, so I'm happy to be doing it,"

Angela is planting close to 200 saplings each day. By the end of the 11-day journey she will earn about \$180, which is slightly over the average monthly salary in rural Armenia.

"Our cause becomes theirs. During this time they form a special relationship with the forest, and so they encourage others to preserve and protect it as well," says ATP Forester Vahe Martirosyan.

Similarly, over 40 men and women, young and old are working in Tashir on ATP's forestry plots and on a joint forestry project with GIZ in Aparan, Arayi, and Vardenut.

In total, ATP has planted another 187,845

trees this fall, bringing the total for 2018 to 257,910 trees. The overall total of trees planted in Armenia and Artsakh since 1994 is

"We're proud of our results, of our positive impact on the land and the livelihoods we are helping to improve," explains Executive Director Jeanmarie Papelian. "Many of the trees we planted this year are fruit trees, or 6,640 to be exact. And the total harvest from ATP's trees was more than 1,600,000 pounds of fruit this year, which was distributed in the communities all for the benefit of local people."

Two hundred families in Lori's Ghursali Village received coppiced wood for the winter from ATP. The wood comes from a project done in the village on 10 hectares with HayAntar. Locals were hired and trained to cut tree stems which grow close together or from one stump to near ground level so the trees may grow to their full potential and thrive.

"To get 5.7 million trees planted, ATP needed a lot of helping hands from people like Angela and her family. The organization's soon-to-be 25 year history shows us that not only are trees indispensable to our wellbeing but that there are ways you can afford a living through them as well," adds Papelian.

"Today, more than ever, there is a renewed opportunity to create an Armenia where the people and the environment can coexist in harmony. ATP's work to help create an Armenia that is clean and green, with a healthy respect for people and the planet, continues stronger than ever as Armenia maps out its new future," concludes Papelian.

Varak's Crescent

Sometimes People Miss Their Wives After A Divorce (Part I)

Written By: Aram Haigaz

Translated By: Varak Babian

There was a time where Hollywood produced lovely, sensible films. Interesting films. Sometimes I would head out to watch them and unwind. Or why not; maybe even enjoy myself.

Nothing like that exists now. The talented actors from yesteryear don't exist. No more artists striving to be apart of something special. Being introduced to a good film now a days is nothing close to a miracle. Tastes have changed, much like the moral code. Most of the screens display some variation of lust or flesh.

I can understand being bored of many, or even most, things- I can even tolerate it. But to be bored of the arts? That, I not only do not understand- but can't offer forgiveness for either. That's the reason why months will have passed by before I step foot in a movie theatre. Though the other members of my family don't share my sentiment. They go often, especially the kids.

When they return home, I act interested and inquire about the film. If my daughter has enjoyed what she's seen, if she says "Dad, it was great, you have to definitely go see it..." that means- I'll definitely not be going.

Our tastes are different, so very different. I haven't abandoned all hope. I'm sure I

won't end up being sympathetic to her inclinations, but perhaps one day she'll reflect back and start to judge just like her father.

On the other side of fence, stands my wife. Trustworthy. Even though we've co habituated for several years, I haven't been able to fully comprehend her. (I mean which husband has? A lifetimes worth of research is simply not enough to fully grasp this fickle topic)

And sometimes, before I'm even able to form a sentence, she'll say...

"Before they stop screening that film, you should definitely make time to go see it. Don't miss it, it was a good one."

I often act on her suggestion. I'll carve out time in my schedule to see the film before the theatre stops running it, and I never end up being disappointed.

Sometimes, I'll even be so pleased, that I'll actually thank her for her recommendation.

About two weeks ago, she came home one evening and shared some news.

"The Drake (the name of a theatre that mostly plays double bills) is playing a great film. Tomorrow's the last day. Make sure you go see it. Don't miss out. It's two pictures. One of them is nothing to write home about, but the other one is great. If you get there by 2:30, you'll be able to see the good one from the start. You won't be forced to sit through the bad one and end up cursing your spirit until it turns black."

Don't put too much stock in her "cursing my spirit" talk.

During the rare occurrence where we actually sit side by side at the movies, I've been known to occasionally storm out halfway through a film's screening. Maybe even muttering "Sons of bitches, wasting my time and money by serving up this colossal stupidity" under my breathe. That's the worst thing she's ever heard me say. Believe me, she's far from ever hearing a proper display of swearing.

I ask her a simple question.

"What's it about? What themes are behind the film?"

"You'll experience them first hand tomorrow. It's interesting. The

cinematography's powerful. It's really quite good, beautifully shot. The acting is top notch as well.

"My, such praise. I simply won't be able to sleep wrestling all the anticipation."

The following day, greeted by a cold and damp morning, I find myself in front of the theatre at the recommended time. There's a long, winding line by the entrance. Further proof that the film will surely be worth it, I convince myself and contently, enter my place in line.

Two women with flowing blonde hair reaching their slender waists, like flowers in wild fields, wait directly in front of me.

I take a glimpse and gander behind me, and spot a woman with what seems to be her two young children. The kids look like they're about eight and ten years of age, respectively.

She seems impatient. I say that because I notice her open up her large handbag, and use multiple fingers to count the required amount of money needed to purchase three tickets. She got the money sorted and squeezed it in her palm. She now places her purse carefully under her arm, and turning to her children she promptly tells them to zip up their jackets.

"Lola, Lilly, zip up please, you'll catch a cold. I don't have the time or energy to take care of a couple of sick kids."

The truth is I'm feeling cold as well, but my compassion is triggered, and when the time came for me to purchase my tickets, I offer them my place in line.

"Miss, go ahead...I insist..., I can't help but notice the little ones are shivering. I hope it's warm in the theatre."

"Thank you so much! I haven't had a chance to buy their winter coats yet. When we left home, I didn't realize how cold it was outside", explains the woman through a forced smile.

Following their mother's example, the children offer their own individual thank you. They smile sweetly and head on inside.

With benevolent induced satisfaction filling my heart, I buy my ticket and march inside. Navigating the theatre's entrance, as my eyes recalibrate to adjust to the dark, I notice three of them head towards the right corridor. I gravitate towards the middle. On the account of me being far-sighted, I count back about twenty rows from the screen, and make my way to the corresponding aisle. There's an empty seat on the far right, which I make my own.

The loud music stops floating around the spacious rooms impressive arches, and the grand screen greets the crowd with a rural, countryside scenery. Even though I've wondered through similar settings before, I have never witnessed such images first hand.

Just this beautiful scenery alone was worth the price of admission.

Shortly after, the screen depicts clouds greeting the horizon. Dark, dense clouds. The clouds plot in unison and decide to invade the skies. Rain scatters across the lake.

My God, My God! Can there be a more beautiful sight than the unassuming lake experiencing rainfall from above? Ideally, the air isn't filled with unwanted noise. The rain doesn't come down quite so ambitiously abundant, tame enough not to quell lightning's surge. From the heavens, light reflects from the corners. Through ashy skies, droplets glisten like suspended silver strings.

It's true: echoing much of the beauty on screen, sunsets are also beautiful. So too are fields of wheat, billowing under the lukewarm breezes of summer. And in the spring, when the water overflows, and the snow on top of

Aram Haigaz Photo by Kaloust Babian

mountain summits fracture, sending babbling streams below.

I won't deny, all of these are beautiful. But on a summer's day, the way heavy rain interrupts the lake's peaceful water...nothing matches this beauty.

Suddenly, I sense someone standing over me. Breathing on the back of my neck. Surveying my face.

"Do you need to pass?" I ask, trying to mute my frustration. I pull back my legs, and compress myself to allow space for a newcomer to move by.

"No, I don't need to pass." Says the woman's voice.

"I don't know how to say this, but... please Mister, please give back my money."

"What money? Who's money? What money are you talking about?"
"The money I'm assuming you took when

we were chatting in line."

"When we were in line, I took your money? When we were chatting?" "Yes sir, please... Give it back"

"Are you sure you're speaking to the right person?"

"Yes, I'm sure. Weren't you the one that offered your place in line to us?"

"Yes, that was me. Was I wrong to do so?"

"So then?"

"So then, what?"

"So then it was you who stole my money. When I was in line, I had twenty-three dollars on me. I spent three dollars on tickets. I'm supposed to have twenty dollars left. I'm missing that twenty dollars".

"How am I to blame for your situation?"

"Sir please, I beg you... me and my children beg you, give back our money. We're poor, unlucky people. It's not often that we're able to attend a play, or see a film. I was told that the film being screened today was good intentioned and pure. For my children's sake we decided to make a day out of it. Especially my eldest, it's her birthday today. All I wanted to do was make them happy. That twenty dollars was a full week's worth of bread and milk. Please, please, I beg you...Please sir, give back the money."

Before having the opportunity to respond, I feel a warm tear drop on my hand. I'm overwhelmed. God all mighty, what have I gotten myself into?

I raise my head and look towards them. In three of their sets of eyes, reflecting under the screens brightness, glistening tears can be seen.

"Pleaseee, pleaseee, Mister.."

"Miss"...I barely get the word out without succumbing to my own tears.

"Not only did I not steal your money, but I do not possess the ability to do so even if I wanted to steal it. I did not know that you had any sort of money on you, how would I have known?

"I opened up my purse right beside you, right in front of your eyes when I was trying to pay for the tickets."

"Yes you did open it...but don't the three of you collectively have 6 eyes? And yes it's true, I offered you my place in line, but I did so with no ulterior motive. I heard you advise your children to zip up their jackets so that they wouldn't catch a cold. This is how I'm getting compensated for my good deed?"

"But apart from you absolutely nobody was ever near me after that moment in the lineup. So what, my money just disappeared? Sir, give me back my money. I promise not to make a big deal out of it. I won't tell a soul, I won't complain to anybody. It'll be a secret between you and me. Nobody will ever know anything."

"Are you trying to say that..."

"I promise, I promise on all things sacred, nobody will ever know anything."

"You have such a big heart lady, so compassionate. Yet you continue to hurt me with your accusation. So you still believe that I'm a notorious swindler? That's fine, believe what you must. And believe me, I feel bad for you and your children, because you say your misplaced money would have bought you a weeks worth of sustenance. I assure vou, if I had that amount of money on my person, I would hand it over with no reservation ...but I don't. And just to quell any lingering doubts that you might have, I suggest... no, I insist that we make our way to this establishment's appointed manager and request that they thoroughly search me. And if they were to find more than the dollar fifty that's on my person, I promise for every extra dollar that they find I'll give you a hundred dollars. What do you say? Do you accept my proposal? You don't have anything to lose.'

After noticing her hesitate, I grasp her forearm and sav.

"Whether you're convinced or not, we're going to speak to the manager. Either they or any other witness should hear your testimony. Maybe we can even luck out and find a police officer to speak to."

* This short story is translated from Aram Haigaz's Armenian short story «Ապահարզանէն ետք Մարդիկ երբեմն Կը Կարօտնան Իրենց Կիները» from a collection of Haigaz's short stories titled «Երջանկութիւն».

New Novel, Letters to Barbra from Journalist Paul Chaderjian

released Diasporan journalist Paul Chaderjian's new novel entitled to all the frightened little boys and Letters to Barbra.

Letters to Barbra explores the Armenian identity through the story of an outsider. It's told in a disjointed, Facebook-like timeline, spanning from the aftermath of World War I to the Soviet Union, from the Lebanese Civil War to a futuristic segregated dystopian society 300 years from now. Its non-traditional narration is cinematic, influenced by Micheline Aharonian Marcom and Atom Egoyan, who called it "stirring and extremely moving."

Letters to Barbra depicts the protagonist, Adam, in his boyhood writing letters to his idol Barbra Streisand in war-ridden Beyrouth. Its fictional epistolary offers readers rare insight into the mind of a 9-yearold experiencing a devastating civil war, who deals with the trauma in

Hollywood legend. It is an homage girls caught in inhumane situations as adults kill each other over real estate, financial gain, power, ego and religion. It is also a requiem to the millions of lives lost and generations of survivors traumatized by man's inhumanity against man.

Because wars and their consequences do not exist in a vacuum, 'Letters to Barbra' offers readers hope and context by chronicling the life of the young writer, Adam, through adulthood. As he grapples with his extrication from the land of his birth, a mere 50 years after his grandparents' displacement from their centuries-old ancestral homeland, Adam finds solace in immortalizing his experiences in letters to one of the brightest stars of the 20th century.

II-era Soviet Union to the starstudded parties of Hollywood; from the streets of modern-day Paris, to the post-Civil War and newly rebuilt Paris of the Middle East, Beirut. This work of words captures that which is universal, but tells it from the perspectives of newly-birthed characters: young Armenian medical students boasting about their conquests in bed; brooding New York filmmakers hoping to find validation for their unique visions of the world; defeated, broken slaves, laboring in a grim, future megalopolis; and a songstress—a modern-day minstrel—singing her people's songs while making a name for herself across CNN, the New York Times and at concert venues in the Middle East, Europe and the Americas.

"It's a world in which the past, the present, and the future co-exist Letters to Barbra takes readers in conflict, never in harmony; a world

Meshag Publishing has just the form of fan letters to an American from the dark days of the Word War that is marked with the trauma our parents and grandparents lived and unwillingly transmitted to us to shape our identity that we have to live with tragically, in conformity, if we object, if we turn away, we are doomed; we cannot find peace. The sense of belonging is displaced, meaningless, only a source of pain and compunction an anxiety," writes Armenian language and literature lecturer and researcher Dr. Rubina Peroomian

> Paul Chaderiian is a broadcast journalist with the Al Jazeera Network in Doha, Qatar, where he has covered politics, wars and natural disasters for the past five years. He has worked at ABC News in New York City and Armenia TV and CivilNet in Yerevan, Armenia. He also contributes occasionally to the newspapers. He's also one of the hosts of the annual Armenia Fund

Thanksgiving Day Telethon. Letters to Barbra, published Armenian Weekly and Asbarez December 7, is available on Amazon and will soon be available at local

Michael Boyajian Explores History of Armenians in Paris

By Gary A. Kulhanjian

"The Armenians in Paris The Joy after the Sorrow" By Michael Boyajian New York: Jera Studios Publishing, 2018

Michael Boyajian continues to challenge his readers with a passion to learn about the Armenians. He is soon to be acclaimed as the master of non-fiction writing short paperbacks about the Armenians in their history and legacy. The short narratives attract various age levels and are not for the erudite segment of readers who are knowledgeable of the research. He focuses on the general reader audience who are the group he appeals to most.

Those readers, who are unfamiliar with his works, can learn a great deal from his unpretentious literary style and foremost acclaims about the Armenians. Boyajian is a retired attorney and former human rights judge who lives in New York state. His command of writing and the computer makes him a twentyfirst century author. The material and substance of his works are reflected in his percipient production of books recently. At present, he has written fifteen books, co-author a sixteenth, and is working on a seventeenth. The author has written six of his books about the Armenians. Clearly, he has a unique quality for general audiences. First, he is a maverick among American-Armenian writers. Secondly, he writes like a journalist and historian but has a mastery of knowledge which is appealing to those who admire the relevancy of the Armenians from ancient to contemporary times.

chapters along with a bibliography and index. Having visited Paris, the author captivates the reader with a tour of the renowned world city. He walks through its historic sites and touches upon its monuments. His appreciation of art, history, and literature is part of the milieu described within this experience in a contemporary time frame and reflects back to those intellectuals who lived in Paris in yesteryear who were non-Armenians and Armenians. He writes about historic monuments like the Eifel Tower, Arch de Triumph, Notre Dame, and so forth. The author did immerse into Paris with its art museums and gardens; however, Boyajian takes you into the past and exposes the writers who lived in Paris and who became world renowned like, to name a few, Joyce, Hemingway, Fitzgerald, Solito Solano, and others. He writes about the places these writers congregated like the pubs, streets, and areas which still exist. Yet, Paris was the center of the French writers during the nineteenth century when they dominated French literature which attracted Armenians from afar.

In sum, Paris did add hope for the writers of the 1920s for their future and literature to survive. Boyajian does not evade the Armenian Genocide of 1915. He explains the events in personal terms. He touches upon the inhumanity of the genocide but reiterates stories from his family's past on his paternal and maternal side. He tells about how his father always remarked about how the deniers have trashed history by not recognizing the Armenian Genocide when he reminded his family by saying: "...if it did not happen then what happened to all my uncles."

The author divides his book into four personal history to the question of how the Lights," where there were other intellectuals

Armenian genocide precipitated in a hostile atmosphere and even the killing of the Greeks and other ethnic groups. It is at this juncture in the book, Boyajian refers to U.S. Ambassador Henry Morgenthau, who was the ambassador to the Ottoman Turkey, and his heroic concern for the Armenians during the Armenian genocide. He reviews the brutality of the Ottoman Young Turk regime to eliminate the Armenians from their historic land. Morgenthau's efforts were commendable. Although, the Armenians were placed in caravans and many were removed from their locations and killed in the outskirts of towns and cities, the worldwide press in the United States and Europe reported the genocide. The resistance fighters should be credited for their

The author enlightens readers with a narration of the Armenian intellectuals who immigrated to Paris in the 1920s. The Armenian writers and intellectuals were unique for many reasons; however, the author emphasizes the post traumatic stress they suffered in finding an oasis of freedom after losing their families and friends in the genocide. A great many Armenian intellectuals did not survive the genocide in 1915. Other writers and scholars who lived in Paris before or after the 1920s did not endure such a loss or experience. Boyajian reviews the names and works of some Armenian intellectuals and writers who made Paris their home to name a few are important here: Arshag Chobanian, Aram Andonian, Mguerditch Barsamian, Vasken Shushanian, Levon Shant, Zabel Yessayan, and others.

The story of the Armenian writers who The author makes a transition from his survived and escaped to Paris, "the City of

The Armenians in Paris The Joy after the Sorrow Michael Boyajian

from other nationalities is what Hemingway said "...for Paris is a moveble feast" especially for expatriate writers of the 1920s. The author says, "Paris didn't just save a handful of writers who survived the genocide it restored an entire people called the Armenians." Another great read... I cried when I read certain parts... I really liked the material, substance, and focus. Boyajian ends his book with the Armenian word: Apagan (in translation meaning "forward" to the future).

Gary A. Kulhanjian is social historian and educator, former member of the New Jersev Commission on Holocaust Education New Jersey Commission on Holocaust Education and appointee of three governors. The reviewer holds three degrees in history, social science, and humanities. He presently lives in California.

The Migrant And The Maverick: An Allegory By Abie Alexander; Publisher: AA Books

By: Lucine Kasbarian

On the surface, this is a straightforward tale about Ken, a Rhode Island Red rooster whose life is forever altered by the arrival of migrant Canadian geese, and goose Helen with whom he develops a fond relationship.

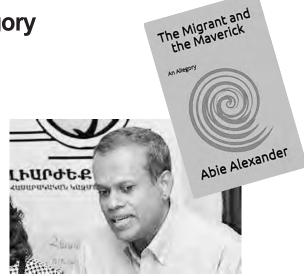
Helen teaches Ken about migratory (and worldly) ways and not a moment too soon. Ken's keepers are readying to slaughter him, spurring him to prepare for

Upon closer reading, we discover the

tale's moral and political underpinnings -- and consider. Sometimes didactic, often particularly as they relate to trials undergone by refugees and immigrants who reinvent their lives on foreign soil, and to whom this book is dedicated.

Ken and Helen deliberate about how social attitudes around the world can differ depending on circumstances, culture and environment. They also express opinions on a range of issues dominating today's headlines, such as global hegemony, climate change, nationalism, immigration, reproductive rights, gun control and political correctness, giving readers much to weigh

touching and almost always thoughtprovoking, the Migrant and the Maverick is the product of a diplomatic, perceptive and sensitive soul. A financier by profession. Mr. Alexander became acquainted with Armenia through his work there with Christian relief organizations such as World Vision and the Fuller Center for Housing. Though himself not ethnically Armenian, Alexander mentions the Armenians in every one of his six published books and is considered an honorary Armenian by Choice by his peers.

Smyphh lunhmulny

บนบนบนส

Սոնիա Թաշճեան

Առեղծուածային ուտելիք, որ բնութիւնը շռալլած է մարդկանց։ Ոմանք կր կասկածին, արդեօ՞ք Աստուածաշունչին մէջ լիշատակուած այս «երկնային հացը» իրականութեան մէջ գոյութիւն ունի՞. նոյնիսկ բուսաբանները դեռեւս չեն կրնար հասկնալ այս մթերքին էութիւնը. եթէ անձրեւի նման կու գայ, վրայ կ'անձրեւէ. եթէ յատուկ է որեւէ տեղավայրի, ուրեմն ինչու՞ երբեմն միայն կը գոյանայ։

հին՝ Կտակարանի մէջ կը յիշատակուի մանանան, որպէս Տիրոջ կողմէ Իսրայէլի թափառական ժողովուրդի hամար ստեղծուած ուտեստ. Տէրը ըսած է Մովսէսին- «Ահա ես ձեզի համար հաց կը թափեմ երկինքէն։ Իմ ժողովուրդը թող այն հաւաքէ, որքան անhրաժեշտ է իւրաքանչիւր oրուայ hամար»։ Շարունակութեան մէջ կը նկարագրուի մանանան որպէս գինձի սերմի նման ձերմակ եւ սառոյցի տեսքով։ Մարդիկ պտըտելով կը հաւաքեն մանանան, երկանքով կ'աղան կամ սանդի մէջ կը ծեծեն, ապա կաթսայի մէջ եփելով հացիկներ կը պատրաստեն։ Մանանայի համի մասին կը նշուի, որ այն քաղզը է իւղով ու մեղրով պատրաստուած խորիզի նման։ Նաեւ կարեւոր է այն փաստը, որ «Երբ գիշերը բանակատեղիին վրայ goղ կ'իջնէր, մանանան ալ անոր հետ կ'իջնէր»։

Յայկական աւանդական խոհանոցին մէջ ալ կը նշուի մանանայի գոյութեան մասին. անոր կու տան նաեւ . «Սուրբ Կարապետի հալվա» անունը։ Աստուածածնի վերափոխման տօնի

Մանանայ, անգլերէնով` «Manna»։ պետի վանք, մասնակցելու խաղողօրի- կարծրանան եւ շաքարի խոշոր կտորնէքի ծիսակատարութեան ամբողջ օրեր տեւած ժողովրդական այս տօնախմբութեան ժամանակ սասունցիք կը բերէին իրենց լեռներու անմահական «գազպէն» վաճառելու կամ փոխանակելու այլ մթերքի հետ։ Այս առիթով ալ գազպէ-մանանան տօնի գլխաւոր ուտեստներէն եղած է. ուխտաւորներ իապա ինչու՞ միայն որոշ շրջաններու րենց հետ տարած են զայն, որպէսզի բաժնեն իրենց հարազատներուն։

Ազգագրական յուշագրութիւններու մէջ, բազմաթիւ սասունցի հեղինակներ կը պատմեն՝ Սասունի ԳԱԶՊԷ-ի (մանանալ) մասին. րստ այդ ականատեսներուն, մանանան կ'իջնէ տարուալ ամենաշոգ օրերուն, սովորաբար Յուլիս ամսին, գիշերով, անձրեւի ցողի նման: Առաւօտեան ամբողջ բնութիւնը՝ քար, հող, թուփ, ծառ - ծաղիկ ծածկուած կ'րլյալ քաղցրածորան մածուցիկ հիւթով։ Երկու ձեւ կայ այն հաւաքելու եւ մշակելու։ Կանայք խումբերով կ'երթան անտառ, բացօթեայ օձախ կը կառուցեն, կտրտելով կաղնու սաղարթաշատ ձիւղերը (այլ տեղէ ստացուած մանանան դառնահամ կ'ըլլայ) կը հաւաքեն օմախի մօտ, ապա պղինձէ մեծ կաթսաներուն մէջ ջուր լեցնելով, քաղցրապատ տերեւները կը լուան մէջը. յետոյ կ'եռացնեն, մինչեւ խտանալը ու կը պահեստաւորեն կաւէ «բղիկ»ներու (փոքր կարաս) մէջ։ Մանանան կը հաւաքեն նաեւ գազ կոչուող թուփի լայն տերեւներու վրայէն. գուցէ գազպէ անուանումը եկած է այս թուփի անունէն։ Եւ այսպէս, գազի տերեւներուն վրան հաւաքուած մեծ ու կարծր փոշու հատիկները զգուշութեամբ սահեցնելով առիթով, բազմահազար ուխտաւորներ կը լեցնեն սինիներու մէջ, ուր հատիկկու գային Մշոյ Սուլթան Սուրբ Կարա- ները իրար հպուելով կը միանան, կը

ներու կր վերածուին։ Գազպէն մեծ պահանջարկ ունի ամբողջ տարածաշրջանի բնակչութեան կողմէ. սասունցիները այն մինչեւ իսկ Կարին կը տանին վաճառելու համար։ Յատկապէս ուխտի օրերուն, Մշոլ Սուրբ Կարապետ կամ Առաքելոց վանք եկող ուխտաւորները իրենց հետ կր տանին Սասունի մանանալ։ Պատահական չէ, որ տարբեր շրջաններու հայ ժողովուրդը գազպէն` «Սուրբ Կարապետի հալվա» կը կոչեն։

Ամանորի սեղանին այլ քաղցրեղէններու կողքին կայ նաեւ մանանան. դժբախտաբար հայերէն անուանումը մոռացութեան է մատնուած, փոխարէնը hիմա տարածուած է նուգա կամ կ<u>է</u>ազ (հաւանական է «գազպէ» բառէն) կոչւող քաղցրահամ ուտեստը։ Մեր դրացի ժողովուրդներու խոհանոցին մէջ ալ առկալ է մանանալի մշակոլթը։ Իրաքեան, Իրանեան եւ Յորդանանեան մանանան յաձախ կը վաձառուի ալիւրի մէջ պահեստաւորուած, բնական թեթեւակի քաղցրութեամբ, քիչ մը կարծր, անուշահամ եւ անուշաբոյր, երբեմն խառնուած ընկոյզի կամ նուշի հետ։

Ամանորի սեղանին յատուկ է նաեւ գոզ – հալվա (կամ գոզինաղ, գուցէ՞ եւ գազ բառի հնչիւնափոխութիւնն է) կոչուող քաղցրաւենիքը։ Այն կարծր ուտելիք մըն է, մեղրին մէջ մանրած ընկուզեղէն կամ խարկուած շուշմայ խառնած։ Այժմ արդէն տարբեր սերմերով ու ընկուզեղէնով կը պատրաստեն, այրած (կարամելային) շաքարի հետ միասին։ Կը յիշեցնէ «կաղանդ» անունով հայկական քաղցրեղէնը, խարկուած ու աղացած ընկոյզը` մեղրի հետ խառնուած. միալն թէ կաղանդ անուշեղէնը կը պատրաստեն մեղրը հարելով

ընկոյզի հետ եւ դգալով կը մատուցեն. իսկ գոզինաղը կը պատրաստեն շաքարը տաքցնելով ու այրելով, կարծր կ'ըլլայ եւ քաղցրը ակռաներուն կը փակչի ձաշակելուց։

Յալվա – հրուշակի տարբեր տեսակները կ'ընդգրկուին ամանորի տօնական սեղանի ցանկին մէջ. կան բազմաթիւ տարատեսակներ. - չոր, թաց, իմրիկ, թթվասերով, պանիրով, արիշտայով, նիշայով, եւայլն...: Երբեմն unվորական ալիւրի փոխարէն կորեկի ալիւր, մանրաձաւար (սիմիտ) կամ նիշա

կը գործածուի։

Ամանորի հայկական սեղանը առատ է, այլազան, քաղցր եւ սննդարար։ Մեր նախապապերու հաւատալիքի համաձայն, ինչպէս կը դիմաւորենք նոր տարին, այդպէս ալ կը շարունակուի ամբողջ տարին։ Սովորութիւնն է եղած լետին ձգելով անցնող տարուալ դժուարութիւնները եւ տխուր յիշողութիւնները, մաքրել սիրտն ու միտքը բոլոր սխալ յարաբերութիւններէն, ներել այլոց սըխալները, հաշտուիլ բոլորի հետ, պարտքերը մարել եւ ամանորին կեանքը վերսկսիլ նորովի` աշխարհը բարի եւ լաւ դարձնելու համար։ Տօնի ամենակարեւոր յատկանիշներէն մէկն ալ առատաձեռնութիւնն է, շրջապատին ուրախացնելու, ունեցածը բոլորին հետ կիսելու, բարիքները նուիրաբերելու պատրաստակամութիւն, բարի կամեցողութեան եւ օրինութեան աղօթքներ, ինչպէս որ Արարիչը եղեամի նման մանանայ կը թափէ երկինքէն, հոգալով, սիրելով բոլորին հաւասարապէս, արեւի ճառագայթներու նման ջերմ, լուսաւոր եւ անմնացորդ։

Your Most Reliable Transportation Partner To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- **Door to Door Services Available**
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- **Insurance Coverage**
- **Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations**
- **Dedicated Agency Network Worldwide**

METRAS

SHIPPING & FORWARDING INC.

2175 Sheppard Ave. €. Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8

Tel.: 416-497-0377 Fax: 416-497-0783 info@metrasshipping.com www.metrasshipping.com

Հ.Օ.Մ.-ի Ձայն

Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաձիւդ

ARS ROUBINA CHAPTER TEL: (416)-491-2900 ext.3211 www.ars-canada.ca email: arstoronto@gmail.com

Հ.O.Մ.-ի "Ռուբինա" ՄասնաՃիւղի Վարչութիւնը կը շնորհաւորէ մեր բոլոր ընկերուհիներուն եւ բարերարներուն Նոր Տարին եւ Մ.Ծնունդը

Անդամական Ժողով Նախաձաշ Մկիզբ Ժողովի՝ Շաբաթ՝ 12 Յունուար 2019 ժամը 10:00-ին ժամը 11:00-ին

Գրաւուած Թուականներ

 Հ.Օ.Մ.-ի Օր եւ "Ռուբինա" Մասնաձիւղի 56րդ տարեղարձ`
 Կիրակի, Ցունուար 27, 2019 կէսօրէ ետք ժամը 4։00 –ին Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի Համազգային սրահէն ներս։

Օրուայ բանախօս՝ ընկհ. Գարոլին Շմատնեան

Հ.Օ.Մ.-ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետուհի

- ՀՕՄ-ի հանգուցեալներու յիշատակին հոգեհանգիստ՝ Կիրակի 24 Փետր. 2019
   Մ. Աստուածածին Առաքելական Եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս.Պատարագի
- Փոքրիկներու Բարեկենդան՝ Ուրբաթ 1 Մարտ, 2019
- Կանանց Միջազգային Օր՝ Կիրակի Մարտ 3, 2019 Prince Hotel-ի մէջ։
- Գանատական քաղաքացիութեան դիմելու դսսընթացքները կը վերսկսին Յունուար 2019-ին՝ գաղութս վերահաստատուող մեր հայրենակիցներուն համար։
   Հետաքրքրուողներ հա՜հին կապ պահել ՀՕՄ-ի Ընկերութեան Ծառայութեան գրասենեակին հետ։

ARS Social Services Office working hours Mon to Fri from 10 a.m. to 2 p.m. Ընկերային Ծառայութեան գրասենեակի ժամեր՝ Երկշ.Էն Ուրբ. 10:00 – 2:00 Հեռ։ 416-495-0644 ե-նամակ։ arssocialservices@gmail.com

Answers to January 2019 issue of Armen's Math Corner Jr. Prob.; 52 cm; Sr. prob.; Hacop & Ani Pilafchian, Aris & Talur Garakian, Raffi & Talin Banirian

Armen's Math Corner

(January 2019)

Junior Problem:

In geometry, a square is a regular quadrilateral that has four equal sides and four equal right-angles. It can also be defined as a rectangle in which two adjacent sides have equal length. The area of square is the number of unit squares that can be contained within it. Also, its perimeter is the total distance around the edge of the square.

Consider a square whose area is 169 square centimetres. What is the perimeter of such square?

Senior Problem:

Under the term of a will, six separate bequests, totaling one thousand dollars, are made to 3 husbands and their 3 wives. The wives receive altogether \$396.00, of which Talar gets \$10 more than Ani and Talin gets \$10 more than Talar. Of the husbands, Raffi Banirian gets twice as much as his wife; Hacop Pilafchian gets the same as his wife, while Aris Garakian gets 50 percent more than his wife.

What are the full names of the three wives?

see the asnswers reversed on this page

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոհայ» պատասխանատու չէ իր էջերուն մէջ լոյս տեսած ծանուցումներու բովանդակութեան։ Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի։

Join us www.facebook/ Torontohye newspaper

www.torontohye.ca

GULUTOUS

Torontohye Newspaper

Publisher

Torontohye communications Inc. 45 Hallcrown Place Willowdale, ON M2J 4Y4

Email:torontohye@gmail.com

Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215

Fax: (416) 491- 2211

Խմբագիր

Կարին Սաղտըճեան

Աշխատակիցներ

Արշօ Չաքարեան Թամար Տօնապետեան

Էջադրում

Արա Տէր Յարութիւնեան

Վարչական Պատասխանատու

Միսակ Գաուլագեան

Ծաևուցումներ

Սեւակ Յարութիւնեան **3եռ.՝ 416-878-0746**

sales.torontohye@gmail.com

Editor

Karin Saghdejian

Administrator

Missak Kawlakian

Advertisements

Sevag Haroutunian (416- 878-0746)

Design & Graphics:

Ara Ter Haroutunian (aragraphics@gmail.com)

CASSANDRA HEALTH CENTRE

ARMENIAN MEDICAL CENTRE & PHARMACY

Gastroenteology

Dr. Mari Marinosyan

Family Physician

Dr. Omayma Fouda

Family Physician

Dr. I. Manhas

Family Physician

Dr. H. Kavazandjian

Family Physician

Physioworx Physiotherapy

DR. MARI MARINOSYAN

Family Doctor

Accepting New Patients

Located at Cassandra Health Centre 2030 Victoria Park Ave.

Please call 416-331-9111 to arrange an appointment

Vartan (PharmD, RPh), Sarkis (BScPhm, RPh) & Maral Balian (PharmD, RPh)

Դեղագիրներու պատրաստութիւն` շաբաթական լատուկ տուփերու մէջ։

Արեան ձնշման քննութիւն եւ հետեւողականութիւն` անվձար։

Շաքարախտի քննութիւն։

Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար սպասարկութիւն։

Տարեցներու 10% զեղչ։

Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները։

Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր։ Կրնաք բժիշկները տեսնել առանց ժամադրութեան։

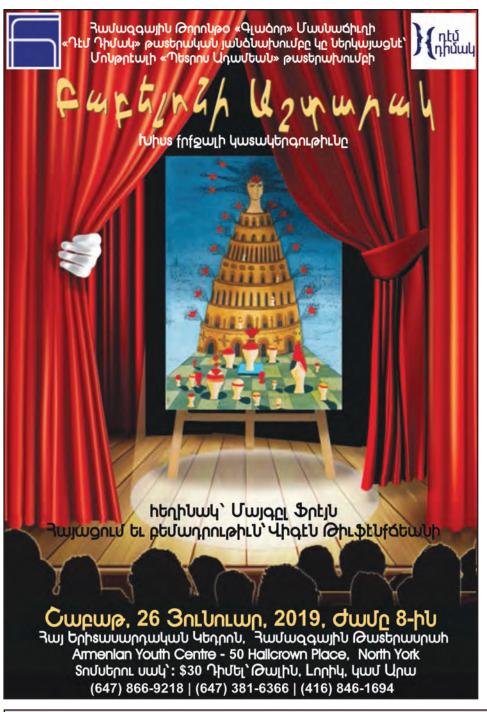
WALK-IN CLINIC ONSITE 416-331-9111

Դիմեցէք մեզի եւ պիտի դառնաք մեր մնայուն յաձախորդը

2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere) North York, ON M1R 1V2

> Tel: 416-449-2040 Fax: 416-449-2048

A.R.S. TORONTO ROUBINA CHAPTER PRESENTS 3.0.Մ.-Ի ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ ՌՈͰԲԻՆԱ ՄԱՍՆԱՃԻͰՂԻ`

France Kandaharian 416 733 0232

Sella Kaltakdjian 416 490 1326

HTAC office 416 431 3001

INTERNATIONAL
Momen's Day

Guillailly
Uhaugquahu on

KEYNOTE SPEAKER

Sevaun Palvetzian **CEO, CivicAction**

Women's Executive Network (WXN) Canada's Most Powerful Women Top 100™ Award Recipient 2018

Music: Armenian French

Italian Spanish

and more...

Tickets: \$75

SUNDAY MARCH 3, 2019 ԿԻՐԱԿԻ 3 ՄԱՐS, 2019

11:00 A.M.

THE WESTIN PRINCE, **TORONTO**

900 YORK MILLS RD. TORONTO, ON M3B 3H2

COMPLIMENTARY PARKING REGISTER CAR AT A.R.S. RECEPTION DESK

FOR TICKETS PLEASE CONTACT **NANOR SHOHMELIAN (647) 808-7006**

\$60

SUPPORTING CHARITIES

A PORTION OF THE NET PROFITS WILL BE DONATED TO A.R.S. "MOTHER AND CHILD" HEALTH AND BIRTHING CENTER **AKHOURIAN, ARMENIA & CivicAction LEADERSHIP FOUNDATION**

